MRS. LIRRIPERS VÆRELSER

Efter julenummeret af All the Year Round 1863 med bidrag af

Charles Dickens, Elizabeth Gaskell, Andrew Halliday, Amelia B. Edwards Edmund Yates og Charles Allston Collins

Bibliotek 1800

Mrs. Lirripers værelser

Efter julenummeret af All The Year Round 1863 med bidrag af

Charles Dickens
Elisabeth Gaskell
Andrew Halliday
Amelia B. Edwards
Edmund Yates
Charles Alston Collins

eBibliotek 1800

2024

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af *Mrs. Lirripers værelser* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og reviderede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of *Mrs. Lirripers værelser* is based upon sources in the public domain worldwide.

This updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal*

context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

1. Hvorledes mrs. Lirriper fører forretningen

Hvem der skulle ville indlade sig på det plageri, at leje værelser ud, hvis det ikke var en enlig kone, der skulle tjene sit brød derved, kan jeg ikke forstå, min pige; undskyld min familiaritet, men det falder mig så naturligt i mit eget lille værelse, når jeg ønsker at åbne mit hjerte for dem, jeg kan stole på, og jeg ville rigtignok ønske, at det var alle mennesker; men det er ikke tilfældet, for prøv blot på at sætte en plakat i vinduet med værelser tilleje og lad uret stå på kamingesimsen, og borte er det, når du vender dig om. Hvor net hans væsen end er, og det, at personen er af dit eget køn, er ingen garanti, som jeg i form af en sukkertang kan bevidne, for den dame (og det var en fin dame) fik mig til at løbe efter et glas vand under påskud af, at hun ventede sig, og hun ventede også noget, men det var at komme i forbedringshuset.

Nr. 81 Norfolk Street, Strand – beliggende midtvejs mellem City og St. James og ikke fem minutters gang fra hovedforlystelsesstederne – er min adresse. Jeg har haft dette hus til leje i mange år, hvad sognets skattebog kan bevise, og jeg kunne ønske, at min vært tænkte lige så meget på det som jeg, men, Gud velsigne dig! ikke et halvt pund maling vil han sætte på det, om det så gjaldt hans liv, eller så meget som en eneste tagsten, min pige, om hun så ville falde på knæ for ham.

Du har aldrig fundet nr. 81 Norfolk Street, Strand averteret i "Bradshaws Ledsager på Jernbanen", og med Guds hjælp vil du heller aldrig finde det. Der er dem, som ikke synes, det er at nedværdige sig, at lade deres navne trykke og endog at gå til den yderlighed, at lade tegne et portræt af huset, som ikke ligner, med en klat i hvert vindue og en karet med fire heste for døren, men hvad der passer sig for Wozenhams længere nede i gaden, passer sig ikke for mig, da miss Wozenham har sin mening og jeg min, skønt når det kommer til systematisk at underbyde mig, hvad jeg kan gøre min ed på i en ret, og hvad der fremstiller sig i en sådan form: "Hvis mrs. Lirriper forlanger atten shilling om ugen, gør jeg det for femten shilling og seks pence," så ved jeg nok, hvem der er ærligst, og hvad det angår med luftige soveværelser og en vægter altid tilstede om natten, da duer værelserne ikke, og det er vås med vægteren.

Det er nu fyrretyve år siden, at jeg og min stakkels Lirriper blev gift i St. Clements' Danes, hvor jeg nu har plads i en god stol med godt selskab og min egen sivmåtte og holder af aftengudstjenesten, når der ikke er for mange folk. Min stakkels Lirriper var en smuk mand med et glødende blik og en stemme, så blød som et musikalsk instrument gjort af honning og stål; men han havde altid levet højt, da han var handelsrejsende og rejste på, hvad han kaldte en kalkovnsvej – "en tør vej, min kære Emma," plejede min stakkels Lirriper at sige til mig, "hvor jeg må få støvet ud af halsen ved at drikke hele dagen og den halve nat, og det tærer på mig, Emma" – og dette førte til, at han ødelagde sine penge, og han kunne have ødelagt bommen med, da den frygtelige hest, som aldrig ville stå stille et eneste øjeblik, gav sig til at løbe, men det var nat, og

bommen var lukket, og følgelig blev min stakkels Lirriper og giggen knust og talte aldrig et ord mere. Han var en smuk mand med et godt hjerte, men hvis man var kommet dengang, kunne man ikke have hørt hans bløde stemme, og i det hele anser jeg fotografier for at mangle blødhed, og de får desuden en til at se ud som en nypløjet ager.

Da min stakkels Lirriper var i gæld og blev begravet i Hatfield kirke i Hertfordshire, ikke at det just var hans fødested, men han var kommet til at holde af værtshuset, fordi vi var der på vor bryllupsdag og tilbragte fjorten af de lykkeligste dage der, gik jeg rundt til kreditorerne og sagde: "Jeg ved, at jeg ikke er ansvarlig for min afdøde mands gæld; men jeg ønsker at betale den, for jeg er hans ægteviede kone, og hans gode navn er mig kært. Jeg vil leje værelser ud, og hvis jeg er heldig, skal hver skilling, som min afdøde mand skylder bort, blive betalt med denne min højre hånd." Det tog lang tid at gøre det, men det blev gjort, og da den sølvflødekande, som er imellem sengen og madrassen i mit eget værelse (ellers havde den nok fået ben at gå på), blev overrakt mig af herrerne med indskrift: "Til mrs. Lirriper som et tegn på agtelse for hendes hæderlige opførsel", var det for meget for mine følelser, indtil mr. Betley, som dengang boede hos mig og holdt af at spøge, sagde: "Vær i godt humør, mrs. Lirriper! De skulle anse det, som om det kun var Deres dåb, og som kanden var en faddergave." Og det hjalp mig, og jeg bryder mig ikke om at tilstå for dig, min pige, at jeg da kom et stykke smørrebrød og lidt vin i en kurv og tog en udvendig plads ned til Hatfield kirkegård, hvor jeg kyssede på fingeren og lagde den med et stolt hjerte på min mands grav, skønt det havde taget mig så lang tid at betale gælden, at min

forlovelsesring var blevet ganske tynd af slid, da jeg lagde den på det grønne græs.

Jeg er nu en gammel kone, og min skønhed er borte, men det er mig, min pige, der over sofaen, og man sagde, det lignede i de tider, da man betalte tyve daler for elfenben og ikke vidste, hvordan man kom til at se ud, og det fik en til at være forsigtig med, om man hængte det op eller ikke, for folk blev undertiden så flove, når de gættede fejl og tog det for en andens; og der var engang en vis mand, som havde sat sine penge i en humleforretning, og han kom en morgen for at betale leje, for han boede på anden sal, han ville have taget det ned af krogen og puttet det i lommen – af k. sagde han til originalen; du forstår det nok, min pige – kun var der ingen blødhed i hans stemme, og jeg ville ikke lade ham gøre det; men hans mening om det kan du slutte dig til, eftersom han sagde til det: "Tal til mig, Emma!" hvilket jo rigtignok ikke var nogen meget fornuftig bemærkning, men dog et bevis for, at det lignede, og jeg tror også, det lignede, da jeg var ung og havde den slags snørliv på.

Men det var om at udleje værelser, at jeg havde i sinde at tale, og jeg bør da også forstå mig noget på den forretning, da jeg har været i den så længe, for det var i begyndelsen af mit ægteskabs andet år, at jeg mistede min stakkels Lirriper, og jeg nedsatte mig straks i Islington og kom senere hertil, hvilket bliver to huse og otteogtredive år og mange tab og megen erfaring.

Piger er éns første prøvelser efter møbler og de prøver én endnu mere end, hvad jeg kalder *de omvandrende kristne*; skønt hvorfor de strejfer jorden rundt og ser på værelser og prutter

om prisen, uden at de nogensinde har drømt om at leje dem, da de allerede har værelser, er en gåde, som jeg ville være taknemmelig for at få løst, hvis det kunne ske ved et mirakel. Det er vidunderligt, at de lever så længe og trives så godt ved det, men jeg formoder, at motionen gør det sundt, idet de banker så meget på og går fra hus til hus og op og ned ad trapperne hele dagen, og at de så agerer så nøjeregnende og så punktlige, er noget højst besynderligt, for de ser på deres ure og siger: "Kunne De lade være at bortleje disse værelser førend i morgen formiddag klokken tyve minutter før elleve, og kunne min ven fra landet få en jernfeltseng sat ind i det øverste lille værelse, hvis han skulle forlange det?" Mens jeg var ny i det, plejede jeg at tænke mig om, inden jeg lovede, og at plage mig med alle slags beregninger og at ærgre mig over de mange skuffelser; men nu siger jeg: "Det er der ikke det mindste i vejen for", idet jeg vel ved, at det er en omvandrende kristen, og at jeg aldrig får mere at høre om ham. Ja, nu kender jeg endog de fleste af de omvandrende kristne af ansigt, ligesom de også kender mig, for det er deres skik, når de spadserer rundt i London, at komme omtrent 10 gange om året til det samme hus, og det er meget mærkeligt, at det bliver i familien, og at børnene bliver det samme; men selv om det ikke var således, skulle jeg ikke så snart høre om vennen fra landet, førend jeg ville nikke til mig selv og sige indvendig: "Du er en omvandrende kristen". Om det forresten, som man siger, er velstående folk, som ynder fast beskæftigelse og forandring af opholdssted, skal jeg lade være usagt.

Piger er, som jeg begyndte med at sige, éns første og ens sidste plage, de er ligesom ens tænder, der begynder med

krampe og aldrig holder op med at pine en fra de kommer til de går, og så vil man endda ikke af med dem, og selv om man får én med god vilje, så får man et smudsigt ansigt med, og beboerne holder naturligvis ikke af, at deres besøgende bliver vist ind med en sort smøre over næsen eller sodede øjenbryn. Hvor de får alt det sorte fra er en gåde, som jeg ikke kan løse, som tilfældet var med den villigste pige, der nogensinde kom forsulten ind i et hus, så villig en pige, at jeg kaldte hende Villige Sophie, og altid lå hun nede på sine knæ og skurede tidlig og silde, og altid smilede hun, men med et sort ansigt. Og jeg siger til hende: "Hør nu, Sophie, min gode pige, sæt en bestemt dag til at pudse kakkelovne og hold dig ellers borte fra sværten og børst ikke dit hår med bunden af kasserollerne og rør ikke ved lysetanderne, og så er det klart, at det ikke længere kan finde sted." Dog var det altid på hendes næse, som, da det var en bred opstopper, syntes at gøre sig til af det, og fik en udmærket logerende til at sige op. Og hans ord var disse: "Mrs. Lirriper, jeg er kommet så vidt, at jeg kan indrømme, at sorte også er mennesker, men så må det sorte være naturligt og ikke kunne gnides af." Følgelig satte jeg stakkels Sophie til et andet arbejde og forbød hende at lukke op eller komme, når de ringede på værelserne; men hun var så usalig villig, at intet kunne få hende fra at flyve op ad køkkentrappen, så snart hun hørte en klokke. Jeg sagde til hende: "O, Sophie! Sophie! I den Almægtiges navn, hvor kommer det alt sammen fra?" hvortil den ulykkelige gav sig til at græde ved at se mig så vred og svarede: "Jeg fik en mængde sort i mig, da jeg var et lille barn, fordi jeg blev meget forsømt, og jeg tror, det må være det, som nu arbejder sig ud," og da det blev ved at arbejde sig ud af den

stakkel, og da jeg ikke havde anden fejl at finde hos hende, siger jeg: "Hvad ville du synes, Sophie, om jeg hjalp dig bort til New South Wales, hvor der måske ikke vil blive lagt mærke til det?" – Og heller ikke har jeg nogensinde fortrudt de penge, som jeg gav ud for hende, for hun giftede sig med skibskokken på rejsen (han var selv en mulat) og blev lykkelig, og så vidt jeg har hørt, var der aldrig nogen, der lagde mærke til det derovre.

Hvorledes miss Wozenham længere nede i gaden kunne finde det overensstemmende med sine følelser som dame (hvad hun nu ikke er), at lokke Mary Ann Perkinsop fra min tjeneste, må hun bedst vide selv, jeg kender ikke og ønsker ikke at kende folks mening om miss Wozenham. Men skønt jeg opførte mig smukt imod Mary Ann Perkinsop, opførte hun sig ikke smukt imod mig, og hun var mange penge værd, således som hun kunne sætte sig i respekt hos de logerende uden at jage dem bort, for logerende ringede meget mindre på Mary Ann, end jeg nogensinde har oplevet før, og det kom sig af den ro, der var over hende, fordi hendes fader var gået fallit som spækhøker. Det var, fordi Mary Ann så så respektabel ud og var så alvorlig, at hun overvandt den værste herre, jeg nogensinde har haft at gøre med, og intet lam kunne være blidere, end han blev, indtil jeg senere hørte, at miss Wozenham tilfældigvis gik forbi og så Mary Ann købe mælk hos mælkemanden, som var meget ligefrem mod alle de andre piger i gaden, men som en billedstøtte overfor hende, så Mary Anns nytte, når man havde logerende, og gik så vidt, at hun bød hende to pund mere om halvåret. Følgelig kommer Mary Ann en dag til mig og siger: "Vil de se Dem om efter en anden om en måned fra i dag, mrs. Lirriper, for det har jeg allerede gjort", hvilket gjorde mig vred,

og det sagde jeg hende, og så gjorde hun mig endnu mere vred ved at insinuere, at det var nødvendigt for hende, da hendes fader var gået fallit som spækhøker.

Jeg forsikrer dig, min kære, at det er en meget vanskelig ting at bestemme, hvad slags piger man skal give fortrinnet, for hvis de er livlige, ringer man på dem, til de styrter, og hvis de er langsomme, er der ingen ende på klager over dem; og hvis de har smukke øjne, gør herrerne kur til dem, og hvis de er smukke, prøver de damernes hatte for spejlet, og hvis de er musikalske, kan man ikke holde dem borte fra lirekasserne, og deres hoveder skal altid ud af vinduerne. Og hvad så herrerne holder af hos en pige, holder damerne ikke af, hvilket giver god anledning til stridigheder, og så er der hidsighed, skønt så hidsig som Caroline Maxey håber jeg rigtignok ikke ofte. En smuk, sortøjet pige var Caroline, og velbygget var hun, hvad man måtte bekende, når hun blev vred og slog om sig, som hun gjorde for alvor, da et nygift par kom for at bese London på første sal, og damen var meget stolt, og man antog, at hun ikke holdt af Carolines skønhed, fordi hun ikke havde noget til overs selv, men i alt fald tirrede hun Caroline, det er vist. Så kommer Caroline en dag løbende ned i køkkenet til mig og siger: "Den kælling på første sal, mrs. Lirriper, driller mig, så jeg ikke kan holde det ud."

"Forløb dig ikke, Caroline," siger jeg, "men styr dit heftige sind."

"Det har De ret i, mrs. Lirriper, det vil jeg." og så bandede hun, så man gerne kunne have slået mig ned til jordens centrum med en fjeder, da jeg hørte det. "Jeg skal nok lære hende," siger hun. Så farer hun skrigende og skrålende op ad

trapperne, og jeg fulgte så hurtigt efter, som mine skælvende ben kunne bære mig; men førend jeg kom ind i værelset, lå dugen med det lyserøde stel på gulvet med et knald og det nygifte par på ryggen i kaminen, han med ildtangen og ildskuffen og et fad agurkesalat på maven, og en Guds lykke var det, at det var sommer.

"Caroline," siger jeg, "vær rolig," men hun river kappen af mig og bider den itu, da hun går forbi mig, styrter sig så over den nygifte dame, tager hende i begge ørene og slår hende med hovedet ned i tæppet. "Mord" skreg de hele tiden. Politibetjente løb hen ad gaden, Wozenhams vindue (tænk dig mine følelser, da jeg fik det at vide) blev lukket op, og miss Wozenham råbte fra altanen med krokodilletårer: "Det er mrs. Lirriper, som har gjort én gal – det har jeg altid tænkt – red hende, politibetjent." Der var fire af dem, og Caroline stod bag ved sekretæren og angreb dem med ildtangen, og da de havde taget den fra hende, slog hun om sig med hænderne. Men jeg kunne ikke tåle at se den stakkel blive ilde behandlet og revet i håret, da de fik bugt med hende, og så sagde jeg: "Hr. politibetjente, husk på, at hun er af samme køn som eders mødre og søstre og kærester, og Gud velsigne dem og eder!" Og der sad hun på jorden med håndjern på, og alt, hvad hun sagde, var: "Det gør mig ondt, mrs. Lirriper, at jeg har gjort Dem noget, for De er en god, moderlig gammel én," og det fik mig til at tænke på, at jeg ofte havde ønsket at være moder, og hvorledes ville jeg have følt mig, hvis jeg havde været den piges moder! Nå, du ved, det viste sig på politistationen, at hun havde gjort det før, og hun blev sat i fængsel, og da hun skulle ud, traskede jeg om aftenen hen til fængselsporten med en lille smule i min kurv, for at give hende

lidt styrke til at begynde forfra igen, og der traf jeg en meget pæn kone, som ventede på sin søn, og en fæl en var han med sine lasede støvler. Caroline kom da ud, og jeg siger: "Caroline, kom med mig og sæt dig ned ved muren, hvor der er lidt afsides og spis lidt af det, jeg har bragt med mig, det vil gøre dig godt." Og hun slår armen om min hals og siger hulkende: "O, hvorfor er De ikke en moder, når der er sådanne frygtelige mødre til!" Og et minut efter begyndte hun at le og sagde: "Rev jeg virkelig Deres kappe itu?" Og da jeg sagde ja, lo hun igen og sagde, mens hun klappede mig på kinden: "Hvorfor har De da sådanne underlige gamle kapper på, kære gamle? Hvis De ikke havde haft sådan en underlig gammel kappe, tror jeg ikke, at jeg skulle have gjort det." Tænk blot engang! Intet kunne få hende til at sige, hvad hun havde i sinde at gøre, og vi skiltes ad. Hun var meget taknemmelig, og kyssede min hånd, og jeg hverken så eller hørte mere til den pige, undtagen at jeg tror, at en meget smuk kappe, som blev bragt mig uden navn en lørdag aften i en kurv af en uforskammet knægt med snavsede sko på de rene trapper, var fra Caroline.

Hvad man udsætter sig for, min pige, i retning af skændig mistanke, når man giver sig af med at leje værelser ud, har jeg ikke ord til at sige; men jeg har aldrig været så uærlig at have to nøgler, heller ikke vil jeg gerne tro det om miss Wozenham længere nede i gaden, og jeg håber inderligt, at det ikke er således, skønt penge må jo dog rigtignok komme et sted fra, og man kan ikke formode, at låse er sat på for ingenting. Det er tungt, at logerende altid tror, at man vil narre dem, men som major Jackman siger til mig: "Jeg kender denne runde verden, mrs. Lirriper, og den er ens alle vegne." Og mange gange har

majoren bragt mig i godt humør, for han er en klog mand, der har set meget. Ak ja! det er nu tretten år siden, skønt det synes som i går, at jeg sad i det åbne salsvindue en aften i august (de to salsværelser stod dengang ledige) og læste i avisen, da jeg hørte en herre komme hen ad gaden i største raseri. "Jeg vil," siger han højt og knuger sin stok, "Jeg vil min salighed gå til mrs. Lirriper. Hvor bor mrs. Lirriper?" Idet han derpå ser sig rundt og får øje på mig, taget han hatten så dybt af, som om jeg havde været dronning og siger: "Undskyld min næsvished, frue, men kunne fruen ikke sige mig, hvor der bor en velbekendt og højtagtet dame ved navn Lirriper i denne gade?" Lidt forlegen, men jeg må tilstå, også smigret tog jeg mine briller af og sagde: "Mrs. Lirriper, det er mig." "Mærkværdigt!" sagde han. "Jeg beder hundrede tusinde gange om forladelse! Turde jeg bede Dem, frue, om at have den godhed at lade en af tjenerne åbne døren for en herre, der søger værelser, og hvis navn er Jackman?" Jeg havde aldrig hørt navnet før, men en høfligere herre håber jeg aldrig at se, for han siger: "Det smerter mig frue, at De selv åbner døren for en, der ikke er værdigere end Jemmy Jackman. Efter Dem, frue. Jeg går aldrig foran en dame." Så kommer han i stuerne, og han snuser og siger: "Ah! Det kalder jeg værelser! Ikke mugne skabe," siger han, "men sale og ingen lugt af kulsække." Da det nu er blevet bemærket af én, som er uvenligt stemt mod nabolaget, at der altid lugter af kulsække, hvilket kunne være logerende ubehageligt, siger jeg blidt men fast til majoren, at jeg tror, han taler om Arundel eller Surrex eller Howard, men ikke om Norfolk. "Frue," siger han, "jeg tænker på Wozenhams længere nede i gaden – De kan ikke gøre Dem noget begreb om, hvorledes der er hos Wozenhams,

frue – det er en uhyre kulsæk, frue, og miss Wozenham har et væsen som en kvindelig kulsjover. Af den måde, hvorpå hun har omtalt Dem, frue, ved jeg, at hun ikke forstår, hvad en dame er, og af den måde, hvorpå hun har behandlet mig, ved jeg, at hun ikke forstår, hvad en herre er – jeg hedder Jackman, frue – og hvis De vil vide mere om mig, end jeg allerede har sagt, så vil jeg henvise Dem til Londons bank! Den kender De måske!"
Således var begyndelsen til, at majoren kom til at bebo de to bedste værelser, og fra den tid til nu har han altid været en fortræffelig og punktlig logerende i alle henseender, undtagen en, som jeg ikke behøver nærmere at gå ind på. Men det godtgjorde han ved at være en beskytter og altid rede til at påtegne mandtalslister, og engang greb han en ung mand med stueuret under sin kappe, og engang slukkede han med sine egne hænder og uldne tæpper skorstensilden, og altid var han en fuldkommen gentleman. Og det, at miss Wozenham beholdt hans kuffert og paraply, var just ikke meget pænt, skønt det kan have været efter lov og ret, og majoren er så meget kavaler, at uagtet han langtfra er høj, synes han næsten at være det, når han har flipper og frakke på; men om han har været i militsen eller i fremmed tjeneste, kan jeg rigtignok ikke sige dig, min pige, for jeg har aldrig hørt ham kalde sig selv major. Så meget er imidlertid vist, at han har en meget militærisk måde at få sine støvler bragt ind om morgenen med kun snavset taget af på en ren tallerken, og der ferniserer han dem selv med en lille svamp og en underkop, imedens han fløjter. Og så pæn er han, at han aldrig griser sit linned til, der altid er propert, eller sine knebelsbarter, der efter hvad jeg tror, ferniseres på samme tid som hans støvler, for hans hår er af en nydelig hvid farve.

Det var på tredje år, at majoren havde været i huset, da en tidlig morgen i februar, som Parlamentet skulle samles, og da der derfor altid var fuldt af bedragere, en herre og en dame fra landet kom ind for at se på anden sal, og jeg husker godt, at jeg havde set ud ad vinduet, hvorledes de travede om i regnen. Jeg syntes ikke rigtig godt om herrens ansigt, skønt han var ganske køn, men damen var en nydelig lille en, og jeg syntes det var synd, hun skulle være ude i sådan et vejr. Det traf sig nu således, at jeg havde været nødt til at lægge fem shillings om ugen på anden sal som følge af et tab ved, at en løb bort i fuldt puds, som om han skulle spise ude til middag, hvilket var meget snedigt, og da så herren foreslog mig at betale tre måneder forud og derpå have lov til at beholde værelserne seks måneder endnu på samme vilkår, sagde jeg, at jeg ikke rigtig vidste, om jeg havde lovet dem ud til en anden, men ville løbe ned og se ad, hvis de ville sætte sig ned. De satte sig, og jeg gik ned til majorens dør, som jeg allerede havde begyndt at rådspørge og fundet det en stor lettelse, og jeg vidste på hans fløjten, at han var ved at fernisere sine støvler. Det blev ellers anset for en hemmelighed, men han råbte: "Hvis det er fruen, så kom ind", og jeg gik ind og sagde ham det.

"Ja," sagde majoren og gned sin næse – hvad jeg først frygtede for var med den sorte svamp, men det var kun med hans kno, for han var altid net og behændig – "ja, jeg formoder, at De gerne vil have pengene."

Jeg ville ikke straks sige ja lige frem, for der steg lidt ekstrafarve op i majorens kinder, og der var den uregelmæssighed, som jeg ikke nærmere vil angive, i en henseende, som jeg ikke vil nævne.

"Min mening er," sagde majoren, "at når pengene er rede til Dem – når de er rede til Dem, mrs. Lirriper – så bør De tage dem. Har De noget imod dem deroppe?"

"Jeg kan ikke sige, at jeg har, men jeg syntes dog, jeg ville rådspørge Dem."

"Det forekommer mig, De sagde, det var et nygift par?" sagde majoren.

Jeg svarede ja, det var tydeligt. Og den unge dame havde også tilfældigvis sagt mig, at hun ikke havde været gift i mange måneder.

Majoren gned atter sin næse og rørte rundt i fernissen i den lille underkop med sin lille svamp, og begyndte atter at fløjte. Derpå sagde han:

"Lad os sætte, at de bliver her i seks måneder endnu. Ville det genere Dem meget, frue, hvis – hun! – hvis det værste skulle ske?" sagde majoren.

"Jeg ved næsten ikke," svarede jeg. "Det kommer an på omstændighederne. Ville De for eksempel have noget imod det?"

"Jeg have noget imod det? Jemmy Jackman? Slå til, mrs. Lirriper."

Så gik jeg op og slog til, og de kom næste dag, som var lejerdag, og majoren var så god at opsætte en kontrakt med den nydeligste håndskrift og i udtryk, der lød for mig lige juridiske og militæriske, og mr. Edson undertegnede den mandag morgen, og majoren gjorde mr. Edson visit om tirsdagen, og mr. Edson gjorde majoren visit om onsdagen, og anden sal og første sal var så venskabelige, som man kunne ønske sig det.

De tre måneder var udløbet, og vi var kommet ind i maj måned, min pige, uden at der var tale om ny betaling, da det pludselig blev nødvendigt for mr. Edson at gøre en forretningsrejse lige til øen Man, der kom ganske uventet over den lille, nydelige kone. Så kort et varsel var det, at han skulle tage bort næste dag, og frygtelig græd hun, den stakkel, og jeg græd rigtignok med, da jeg så hende på den kolde stenbro i den skarpe østenvind – for foråret var tilbage dette år – tage den sidste afsked med ham, og hendes smukke, lyse hår blæste frem og tilbage, og armene slyngede hun om hans hals, mens han sagde: "Så, så, så! lad mig nu gå, Peggy." Og på den tid var det tydeligt, at hvad majoren havde været så god at sige, han intet ville have imod skete i huset, også ville ske i det, og det sagde jeg hende, da han var borte, mens jeg slog armen om hende og trøstede hende med: "De vil snart få andre at sørge for, og det må De tænke på."

Hans brev kom ikke, da det burde være kommet, og hvad hun gennemgik morgen efter morgen, da postbuddet intet bragte hende, gjorde selv postbuddet ondt, når hun løb til døren for at møde ham, og dog kan man ikke undre sig, hvis det afstumper følelserne, at have al umagen af andre folks breve og intet af fornøjelsen, og gør det hyppigt i regn og slud og for en løn, der bedre passer sig for lille end for store Britannien. Men omsider en morgen, da hun var alt for svag til at komme løbende ned, siger han til mig med et fornøjet udtryk, som næsten fik mig til at omfavne manden i hans uniform, skønt han var drivvåd: "Jeg har et brev her til mrs. Edson." Jeg løb så hurtig op med det til hendes soveværelse, som jeg kunne, og hun satte sig oprejst i sengen, da hun så det, og kyssede det og rev det op, og så kom

der et sørgmodigt udtryk over hende. "Det er meget kort," sagde hun og så på mig med sine store øjne. "O, mrs. Lirriper, det er meget kort!" – "Min kære mrs. Edson," sagde jeg, "det er uden tvivl, fordi Deres mand dengang ikke havde tid til at skrive mere." – "Uden tvivl, uden tvivl," sagde hun og lagde begge hænderne på sit ansigt og vendte sig rundt mod væggen.

Jeg lukkede døren sagte og listede mig ned ad trapperne, og jeg bankede på majorens dør, og da majoren, som sad og ristede sit brød, så mig, rejste han sig og lod mig sætte mig på sofaen. "Tys!" sagde han, "jeg ser, der er noget i vejen. Tal ikke – giv Dem tid." Jeg svarede: "O major, jeg er bange for, at det ser sørgeligt ud deroppe." – "Ja," sagde han, "jeg er selv begyndt at blive bange for det – giv Dem tid." Og derpå begyndte han i modsætning til sine egne ord at rase frygteligt og sagde: "Jeg skal aldrig tilgive mig selv, at ikke jeg, Jemmy Jackman, gennemskuede det hele den morgen – at jeg ikke gik lige op til ham den morgen, da jeg havde støvlesvampen i hånden – at jeg ikke trykkede den ned i halsen på ham – og kvalte ham med den på stedet!"

Majoren og jeg blev enige om, da vi var kommet lidt til os selv, at for tiden kunne vi ikke gøre andet end lade som ingenting og gere vort bedste for at berolige den stakkels unge kone, og hvad jeg skulle have grebet til uden majoren, da det først blev bekendt blandt liremændene, at det var os at gøre om ro, det ved jeg ikke, for han bekrigede dem i den grad, at jeg uden at have set det aldrig ville have troet, at nogen herre kunne have løbet således ud med ildtænger, spadserestokke, kul, kartofler, lige fra bordet og uden hat, og på samme tid være så rasende i fremmede sprog, at liremændene blev stående med

håndgrebet halvt drejet og opspilet mund som den sovende grimhed – for jeg kan ikke sige skønhed.

At se postbuddet komme huset nær, begyndte nu at gøre mig så forskrækket, at det var mig en lettelse, når han var det forbi, men ti eller fjorten dage efter sagde han igen: "Her er et til mrs. Edson. Er hun rask?" – "Hun er temmelig rask, men ikke rask nok til at stå så tidligt op, som hun plejede." Og det var den rene sandhed.

Jeg bar brevet ind til majoren og sagde: "Jeg har ikke mod til at bringe det op til hende, major".

"Det ser ud som et kæltringebrev," svarede majoren.

"Jeg har ikke mod," sagde jeg igen og skælvede, "til at bringe hende det op."

Efter tilsyneladende nogle øjeblikke at være fortabt i tanker, sagde majoren og løftede hovedet, som om der var faldet ham noget nyt og nyttigt ind: "Mrs. Lirriper, jeg vil aldrig tilgive mig, at ikke jeg, Jemmy Jackman, gik sporenstregs op til ham den morgen, da jeg havde støvlesvampen i hånden, og trykkede den i halsen på ham – og kvalte ham med den på stedet."

"Major," sagde jeg lidt ivrigt, "De gjorde det ikke, som er en Guds lykke, for det ville ikke have nyttet noget, og jeg tror, Deres svamp kan få bedre anvendelse på Deres egne smukke støvler."

Så blev vi fornuftige og blev enige om, at jeg skulle banke på hendes sovekammerdør og lægge brevet på måtten udenfor, og vente på trappen ovenover på hvad der ville ske, og aldrig er krudt, kanonkugle eller granater og raketter blevet frygtet som det brev, da jeg bragte det op på anden sal.

Et frygtelig højt skrig lød igennem huset et øjeblik efter at hun havde åbnet det, og jeg fandt hende liggende på gulvet, som om der ikke var liv i hende. Jeg så slet ikke på det brev, der lå åbent på gulvet, min pige, for det behøvedes aldeles ikke.

Alt, hvad jeg trængte til for at bringe hende til besindelse, bragte majoren mig med sine egne hænder, foruden at han løb på apoteket efter hvad der ikke var i huset, og ligeledes havde han den heftigste af sine mange kampe med en lirekasse, der forestillede en balsal, jeg ved ikke i hvilket land, og selskabet dansede ind og ud ad fløjdøre med rullende øjne. Da jeg efter lang tids forløb så hende komme til sig selv igen, listede jeg mig udenfor, til jeg hørte hende græde, og så gik jeg ind og sagde muntert: "De er ikke rigtig rask, min kære mrs. Edson, og det er da ikke til at forundre sig over," som om jeg ikke havde været inde i stuen for. Om hun nu troede mig eller ikke, kan jeg ikke sige, og det er da også lige meget, hvis jeg kunne, men jeg forblev der i timer, og så bad hun Gud velsigne mig og sagde, at hun ville hvile sig, for hendes hoved smertede.

"Hr. major," hviskede jeg og kiggede ind i hans stue, "De må endelig ikke gå ud."

Og majoren hviskede: "Det kan De stole på, at jeg ikke vil. Hvorledes har hun det?"

Jeg svarede: "Kun den gode Gud over os ved, hvad der brænder og raser i hende. Jeg forlod hende siddende ved sit vindue; nu vil jeg gå hen og sætte mig ved mit."

Det blev eftermiddag, og det blev aften.

Norfolk er en dejlig gade at bo i – forudsat at man ikke går længere ned i gaden – men på en sommeraften, når støvet og papirstumperne ligger i den, og småbørn leger i den, og der er

lyst alle vegne, undtagen at kirkeklokkerne øver sig i nabolaget, så er den en ubetydelig smule kedsommelig, og aldrig har jeg senere set den under sådanne omstændigheder, og aldrig vil jeg se den mere uden at tænke på den juniaften, da den stakkels, forladte, unge kone sad i sit vindue på anden sal og jeg i mit på tredje sal. Noget, der var langt klogere og bedre end jeg selv, havde rørt mig, mens jeg således sad i vinduet, og efterhånden som det blev mørkere, kunne jeg undertiden se – når jeg stak hovedet ud og så på hendes vindue nedenunder – at hun lænede sig ud og kiggede ned ad gaden. Og netop da det var blevet mørkt, så jeg hende selv på gaden.

Så angst for at tabe hende af syne, at det næsten tager vejret fra mig nu at fortælle det, gik jeg hurtigere ned ad trappen, end jeg nogensinde har gjort i hele mit liv og bankede kun med hånden på majorens dør, da jeg gik den forbi, og listede mig ud. Jeg skyndte mig lige så meget hen ad gaden, og da jeg kom til hjørnet af Howard Street, så jeg, at hun var drejet om ad den og styrede sine skridt mod byens vestlige side. O, med et taknemmeligt hjerte så jeg hende gå der!

Hun var ganske ubekendt med London og havde meget sjældent været ude, undtagen for at spadsere i vor egen gade, hvor hun kendte to eller tre af naboernes børn, og havde stået med dem ved enden af gaden og kigget ned i vandet. Jeg vidste, at hun måtte gå på lykke og fromme, dog fulgte hun ganske rigtigt gaderne ug drejede så om ad Strand. Men ved hvert hjørne kunne jeg se hendes hoved vendt én vej, og det var altid i retning af floden.

Det var måske kun mørket og den stilhed, der var, som fik hende til at gå ned ad dem, men hun gjorde det så rask, som om

det var hendes hensigt fra begyndelsen, og hvad det muligvis også var. Hun gik lige ned til terrassen og lænede sig over jernrækværket, og jeg vågnede ofte senere i min egen seng af rædsel over at se hende gøre det. Fraværelsen af alle mennesker på værftet nedenunder og højvandet syntes at gøre hende fast i sin beslutning. Hun så sig om som for at finde vejen, og gik så den rette eller den urette vej – jeg ved ikke hvilken, for jeg har aldrig været på stedet før eller siden – og jeg fulgte bag efter hende.

Det var mærkeligt, at al denne tid så hun sig ikke en eneste gang tilbage. Men der var nu en stor forandring i hendes måde at gå på og i stedet for at gå stadig med armene korslagte foran sig, gik hun nu under de mørke, uhyggelige buer med vidt åbne arme, som om de var vinger, og hun fløj sin død i møde.

Vi var på værftet, og hun standsede. Jeg standsede også. Jeg så hende løse sin hat, og jeg fo'r imellem hende og bredden og greb hende om livet med begge mine arme. Jeg følte da, at hun kunne have druknet mig, men hun kunne aldrig have revet sig løs fra mig.

Lige til det øjeblik havde mine tanker været ganske forvirrede, og jeg havde ikke det mindste begreb om, hvad jeg ville sige til hende; men så snart jeg berørte hende, faldt det mig lige straks ind, og jeg havde min naturlige stemme og alle mine sanser, ja endog næsten min ånde.

"Kære mrs. Edson!" udbrød jeg; "tag Dem i vare. Hvorledes har De båret Dem ad med at fare vild og komme til et så farligt sted som dette? Ih, De må være kommet hertil gennem Londons mest forviklede gader. Det er rigtignok intet under, at De er faret vild. Og så på dette sted! Og jeg som troede, at her

aldrig kom nogen, undtagen jeg selv for at bestille kul og så majoren fra første sal for at ryge sin cigar!" – for jeg så den velsignede mand tæt ved, der lod, som han gjorde dette.

"Hm – hm!" hostede majoren.

"Og, du gode Gud!" udbrød jeg, "der er han!"

"Halløj! Hvem der!" sagde majoren på sin militæriske måde.

"Nå!" udbrød jeg; "det må jeg sige! nu har jeg aldrig set så galt! kender De os ikke, major Jackman?"

"Halløj!" råbte majoren. "Hvem kalder på Jemmy Jackman?" (og han var mere åndeløs og sagde det mindre naturligt, end jeg kunne have ønsket).

"Her er mrs. Edson, major," sagde jeg, "som er gået ud for at afkøle sig, og som er faret vild, og Gud må vide, hvor hun kunne være kommet hen, hvis ikke jeg var kommet her for at lægge et brev i kulmandens brevkasse, og De var kommet her for at ryge en cigar! – og De er virkelig ikke rask nok, min kære," sagde jeg til hende, "til at være halvt så langt hjemme fra uden mig. – og hun vil vist gerne have Deres arm, hr. major," sagde jeg til ham, "og jeg ved, hun kan støtte sig så tungt til den, som hun vil." Og nu havde vi hende mellem os, Gud være lovet!

Hun skælvede og rystede og blev ved med det, til jeg lagde hende på hendes egen seng, og lige til den tidlige morgen holdt hun mig i sin hånd og sukkede og sukkede: "O, skændigt, skændigt, skændigt!" Men da jeg omsider lod, som om søvnen overvældede mig, hørte jeg den stakkels unge skabning opsende så inderlige og rørende taksigelser, fordi hun blev forhindret fra at berøve sig selv livet i sit afsind, at jeg troede, jeg skulle have grædt mig ihjel på tæppet, og jeg vidste nu, at jeg kunne være rolig for hende.

Da jeg stod mig godt og havde råd til det, lagde majoren og jeg vore små planer næste dag, mens hun sov, og så snart jeg kunne komme til, sagde jeg da til hende:

"Min kære mrs. Edson! Da mr. Edson betalte mig leje for de næste seks måneder – –"

Hun studsede, og jeg følte, at hun så på mig med sine store, mørke øjne; men jeg vedblev at tale og vedblev at sy.

"– – så ved jeg ikke rigtig, om jeg satte den rette dato på kvitteringen. Ville De ikke lade mig se den?"

Hun lagde sin iskolde hånd på min, og hun så næsten helt igennem mig, da jeg var nødt til at se op fra mit arbejde; men jeg havde været så forsigtig at tage briller på.

"Jeg har ingen kvittering," sagde hun.

"Å, så har han den," sagde jeg ligegyldig. "Men det har intet at sige. En kvittering er en kvittering."

Fra den tid af holdt hun mig altid i hånden, når jeg kunne undvære den, hvilket i reglen kun var, når jeg læste for hende, for vi havde begge to naturligvis vort sytøj, og ingen af os var just nogen stor heksemester i at sy. Og skønt hun holdt af alt det, jeg læste for hende, plejede jeg at indbilde mig, at hun holdt mest af Hans ømme medlidenhed med os stakkels kvinder, og hvorledes Hans moder var stolt af ham og gemte hans lærdomme i sit hjerte. Der var et taknemmeligt udtryk i hendes øjne, som jeg aldrig, aldrig kan glemme, førend man lukker mine i min sidste søvn, og når jeg tilfældigvis så på hende uden at tænke over det, mødte jeg altid det blik, og ofte rakte hun mig sine skælvende læber til at kysse, langt mere som et lille kærligt, halvt sønderknust barn, end som jeg kunne tænke mig en voksen.

Engang skælvede disse stakkels læber så meget, og hendes tårer flød så stærkt, at jeg tænkte, hun ville betro mig al sin kummer; så tog jeg begge hendes hænder i mine og sagde:

"Nej, min kære, ikke nu; De gør bedst i at forsøge på at lade det være nu, afvent bedre tider, når De er kommet over dette og er stærk, og så kan De sige mig, hvad De vil. Skal vi være enige om det?"

Med vore hænder endnu sammenføjede nikkede hun mange gange, og hun løftede mine hænder op og førte dem til sine læber og til sit bryst.

"Kun et ord endnu, min kære," sagde jeg: "Er der nogen?"

Spørgende sagde hun: "Nogen?"

"Som jeg kan gå til?"

Hun rystede på hovedet.

"Ingen, som jeg kan hente?"

Hun rystede på hovedet.

"Jeg ønsker ingen, min kære. Dette kan vi altså anse som afgjort."

Ikke mere end en uge efter – for da jeg sagde dette, havde vi allerede længe levet således sammen – bøjede jeg mig over hende ved hendes seng med øret tæt til hendes læber og lyttede snart til hendes åndedræt og snart efter et livstegn i hendes ansigt. Omsider kom det på en højtidelig måde – ikke som et glimt, men som en slags blegt, svagt lys, der meget langsomt steg op i ansigtet.

Hun sagde noget til mig, men der kom ingen lyd; dog så jeg, hun spurgte mig:

"Er dette døden?"

Og jeg svarede: "O, min stakkel, jeg tror det."

Da jeg syntes at forstå, at hun ønskede, jeg skulle bevæge hendes svage, højre hånd, tog jeg den og lagde den på hendes bryst, og så foldede jeg den anden hånd over den, og hun bad en inderlig bøn og jeg med, skønt intet ord blev talt. Så tog jeg barnet ud af vuggen, hvor det lå, og sagde:

"Dette er sendt en barnløs, gammel kone. Jeg skal sørge for det."

For sidste gang blev de skælvende læber rakt op imod mit ansigt, og jeg kyssede dem.

"Ja," sagde jeg. "Med Guds hjælp! Jeg og majoren."

Jeg ved ikke rigtig, hvorledes jeg skal udtrykke det, men jeg så hendes ånd lyse og blive fri og flyve bort i det taknemmelige blik.

"Se, det er nu grunden til, min pige, at vi kaldte ham Jemmy, som var efter majoren, hans egen gudfader, med Lirriper til efternavn efter mig selv, og aldrig har et barn været til sådan glæde i et hus eller et sådant legetøj for sin bedstemoder, som Jemmy var for dette hus og for mig, og altid var han god og agtede på, hvad der blev sagt (i det hele taget) og alting gjorde han behageligt, undtagen da han blev gammel nok til at tabe sin hue ned i Wozenhams køkken, og de ikke ville række ham den op, og da jeg så blev vred for alvor, tog jeg min bedste hat og handsker og parasol, og så sagde jeg: "Miss Wozenham, jeg havde rigtignok mindst tænkt på, at jeg skulle betræde *Deres* hus; men uvis ikke min dattersøns hue bliver øjeblikkelig tilbagegivet, skal dette lands lov om ejendomsretten i sidste ende afgøre sagen imellem Dem og mig, lad det så koste, hvad det vil. Med et smil i ansigtet, der, det må jeg sige, rigtignok

slog mig, som om det kunne have to betydninger, men det kan have været en fejltagelse, og hvis der er tvivl om det, da lad miss Wozenham have fordelen af denne, ringede hun og sagde: "Jane, er der en gadedrengs gamle hue nede i vort køkken?" Jeg svarede: "Miss Wozenham, førend Deres pige besvarer dette spørgsmål, må De tillade mig at sige Dem lige i Deres åbne ansigt, at min dattersøn *ikke* er en gadedreng og *ikke* plejer at gå med gamle huer. Jeg tror endog, miss Wozenham," vedblev jeg, "at min dattersøns hue er nyere end Deres kappe," hvilket var meget bittert sagt af mig, for hendes kniplinger var af det simpleste maskinarbejde og desforuden i stykker, men jeg var blevet vred til at begynde med, og desforuden havde hun været impertinent. Miss Wozenham svarede ildrød i ansigtet: "Jane, du har hørt spørgsmålet; er der noget barns hue nede i køkkenet?" – "Ja," svarede Jane, "jeg tror jeg så en klud ligge dernede." – "Så luk disse folk ud," sagde miss Wozenham, "og kast så det rageri ud af mit køkken." Men her begyndte barnet, som hele tiden havde stirret med åben mund på miss Wozenham, at skrue sine øjenbryn op og svinge med sine små næver i luften og sagde til hende: "Du im'tinent mod bettemor, mei bang dig!" – "Æh!" udbrød miss Wozenham og så foragtelig ned på den lille unge; "det er nok ingen gadedreng! ja så!" Jeg brast i latter og sagde: "hvis dette ikke er Dem et smukt syn, miss Wozenham, så misunder jeg Dem ikke Deres følelser, og jeg siger Dem nu farvel." – "Jemmy, følg med bedstemoder," og jeg vedblev at være i strålende humør, skønt hans hue kom flyvende ud på gaden, som om den var blevet skudt ud af en kanon, og jeg gik leende hjem, og det var alt sammen den drengs skyld.

De mange mile, som jeg og majoren havde rejst med Jemmy i tusmørket, kunne ikke beregnes; Jemmy sad på bukken, som er majorens messingbeslåede skrivepult på bordet, jeg indeni i lænestolen, og majoren som konduktør bagved med et horn af brunt papir. Jeg forsikrer dig, min pige, at når jeg undertiden har siddet inden i vognen og fået mig en lille lur, og når jeg er blevet halvt vækket ved ildens knitren og har hørt den søde lille unge køre, og majoren blæse i sit horn bagved, for at hestene skulle være parate, når vi kom til værtshuset, har jeg næsten indbildt mig, at vi var på den gamle vej, som min stakkels Lirriper kendte så godt. Og så at se det barn og majoren, begge tæt indhyllede, stå ned og stampe, som for at varme fødderne, og få halve flasker øl bragt ud af svovlstikæsken på kamingesimsen, var at se majoren more sig lige så meget ved det som barnet selv.

Men hvad mine følelser var, da vi mistede det barn, kan kun sammenlignes med majorens, som ikke var et hår bedre, da han fem år gammel og klokken elleve om formiddagen gik bort og blev hverken set eller hørt før klokken halv ti om aftenen, mens majoren var gået til redaktøren af *Times* for at få indrykket et avertissement, som kom ud næste dag fireogtyve timer efter at han var fundet, og som jeg altid har i sinde at gemme i min skuffe som den første trykte beretning om ham. Jo længere dagen gled hen, des mere fortvivlet blev jeg og majoren med, og vi blev begge to værre ved politiets ro og, hvad jeg må kalde dets halsstarrighed, i ikke at ville tro på, at han var stjålet. "Det viser sig i almindelighed," sagde overbetjenten, som kom for at trøste mig, hvad han slet ikke gjorde, og han havde været en af betjentene i Carolines tid, hvortil han straks hentydede, da han

sagde: "Vær ikke urolig, det vil alt sammen gå lige så godt, som det gik med min næse, da jeg fik den skrabet af den unge pige på anden sal; det viser sig i almindelighed," sagde han, "at folk ikke er så overordentlig begærlige efter at få, hvad jeg kunne kalde børn på anden hånd. De vil få ham tilbage." – "O, men min kære gode herre," sagde jeg og slog hænderne sammen og vred dem og slog dem sammen igen, "han er et så ualmindeligt barn!" – "Ja," sagde sergenten, "det træffer sig i almindelighed også således. Spørgsmålet er, hvad hans klæder var værd." – "Hans klæder," sagde jeg, "var ikke meget værd, for han havde sin daglige dragt på; men det kære barn! –" – "Ja, ja," sagde sergenten, "De får ham nok igen. Og om han også havde haft sine bedste klæder på, ville det ikke gå ham værre, end at De ville finde ham indsvøbt i et kålblad rystende af kulde i en gyde." Hans ord stak mit hjerte som dolke, og majoren og jeg løb hele dagen ind og ud ad døren, indtil majoren, da han om aftenen vendte tilbage fra at have talt med redaktøren af *Times*, fo'r ind i mit værelse og trykkede mig i hånden og tørrede sine øjne og sagde: "Hurra – en civilklædt betjent kom op ad trappen, da jeg lukkede mig ind – fat Dem – Jemmy er fundet." Følgelig besvimede jeg straks, og da jeg kom til mig selv, omfavnede jeg benene på den civilklædte betjent, der syntes at forfatte en slags indholdsliste i sine tanker over alt, hvad der var i min stue, og jeg sagde: "Gud velsigne Dem! Hvor er min dreng?" og han svarede: "På Kenningtons politistation." Jeg var ved at tumle for hans fødder ved tanken om den uskyldige sammen med mordere, da han tilføjede: "Han fulgte aben." Og jeg, som tror det er et politiudtryk, svarer: "O sir, forklar en elskende bedstemoder, hvilken abe!" – "Den med chakot og en rem under

hagen, som ikke vil sidde på hovedet – den, som ikke vil trække sin sabel." Så forstod jeg det hele, og jeg takkede ham, og jeg og majoren og han kørte til Kennington, og der fandt vi drengen liggende og sove ved en knitrende ild, efter at han havde spillet sig i søvn på en lille harmonika, som de havde været så gode at låne ham, og som var taget fra en tiårs dreng.

Det system, efter hvilket majoren begyndte og, jeg kan godt sige, fuldkommengjorde Jemmys undervisning, min pige, da han var så lille, at når puslingen stod på den anden side af bordet, måtte man kigge under det i stedet for over det, for at se ham med sin moders lyse hår i yndige krøller, er noget, som hverken dronningen eller parlamentet burde være uvidende om, og som måske kunne skaffe majoren forfremmelse, hvad han vel fortjener. Da majoren først begyndte med sin undervisning, sagde han:

"Jeg har i sinde at gøre vor dreng til en beregnende dreng."

"Major," svarede jeg. "De forskrækker mig, og kunne gøre drengen en evig skade, som De aldrig ville tilgive Dem selv."

"Frue," svarede majoren, "næst efter min bekymring over at jeg, da jeg havde min støvlesvamp i hånden, ikke kvalte den kæltring med den – på stedet – –"

"For Guds skyld!" afbrød jeg ham, "lad ham ikke få de svampe på sin samvittighed."

"Jeg siger," vedblev majoren, "at næst efter den bekymring ville den, hvormed nu dette bryst" – som han slog på – "er overfyldt, være den største, nemlig at ikke den herlige ånd tidligt bliver dyrket. Men mærk mine ord," sagde majoren og rakte pegefingeren i vejret, "dyrket efter et princip, som vil gøre arbejdet til en nydelse."

"Major," sagde jeg, "jeg vil være åbenhjertig imod Dem og sige Dem lige frem, at, hvis jeg finder, at det kære barn mister sin appetit, ved jeg, at det stammer fra hans beregninger og sætter øjeblikkelig en pind for dem, eller hvis jeg finder, at de stiger ham til hovedet, eller forkøler hans mave, eller får ham til at snuble på benene, så bliver resultatet det samme; men De er en klog mand, major, og har set meget, og De holder af drengen og er hans egen gudfader, og hvis De har lyst til at prøve, så prøv."

"Det er talt," svarede majoren, "som Emma Lirriper. Alt, hvad jeg nu har at bede om, er, at De vil lade mig og min gudsøn have en uge eller to til at forberede en overraskelse for Dem, og at De vil lade mig få smågenstande, der ikke netop bruges, op fra køkkenet."

"Fra køkkenet!" udbrød jeg, og havde næsten en følelse af, at han havde i sinde at koge drengen.

"Fra køkkenet," svarede majoren og smilede og lo, og så på samme tid højere ud.

Så gav jeg mit ord, og majoren og den kære dreng blev lukket inde sammen en halv time ad gangen en vis tid, og aldrig kunne jeg høre andet, end at de lo og råbte, og Jemmy, der klappede i hænderne og råbte tal højt, og så sagde jeg til mig selv: "Det har dog ikke gjort ham fortræd endnu," og heller ikke kunne jeg ved at undersøge ham finde noget spor af det på hans legeme, hvilket var en stor beroligelse. Omsider bragte Jemmy mig en dag et kort med majorens håndskrift: "De herrer Jemmy Jackman," for vi havde også givet ham majorens andet navn, "udbeder sig den ære af mrs. Lirripers selskab i Jackman-skolen klokken fem i eftermiddag for at være vidne til nogle lette prøver i elementær regning." Og klokken fem præcis sad

majoren i salen bag ved bordet med en mængde køkkensager på en gammel avis, og der stod ungen på en stol med sine rødmossede kinder og med øjnene funklende som diamanter.

"Bettemor," sagde han, "sidde og høre," for han så, at jeg var lige på nippet til at omfavne ham.

"Meget vel," sagde jeg, "jeg adlyder." Og jeg satte mig ned i lænestolen og rystede af latter.

Men tænk dig min beundring, min pige, da majoren så hurtigt han kan remse det op, siger: "Tre sauceskåle, et strygejern, en klokke, en kødgaffel, et rivejern, fire låg til kasseroller, en sennepskande, to æggekopper og et hakkebræt – hvor meget er det?" Og da ungen øjeblikkelig svarer: "Femte'!" og så klapper i hænderne og danser på stolen.

Med samme forbavsende lethed og rigtighed opsummerer han og majoren stolene, bordene og sofaen, skilderierne, kaminen og ildtangen, dem selv, mig, katten og øjnene i miss Wozenhams hoved, og da så stykket var færdigt, klappede drengen i hænderne og dansede på stolen.

Du skulle se majorens stolthed! ("*Det* er en ånd!" sagde han til mig bag ved sin hånd).

Derpå sagde han højt: "Vi kommer nu til den næste regel, som hedder – –"

"Subbeson!" skreg Jemmy.

"Rigtigt," sagde majoren.

"Her har vi en kødgaffel, en uskrællet kartoffel, to låg, en æggekop, en træsko og ti spid, fra hvilke det for et handelsforetagende er nødvendigt at subtrahere en stegepande, et lille saltkar, to citroner, en peberbøsse, en fluesmækker og en knap til en kommode – hvad får vi så ud?"

"Kødgaffe'" skreg Jemmy.

"Hvor mange bliver det i antal?" spurgte majoren.

"Én!" svarede Jemmy.

"*Det* en dreng," sagde majoren til mig bagved sin hånd.

Så fortsatte majoren:

"Vi kommer nu til den næste regel, som hedder:"

"Mullipapason!" udbrød Jemmy.

"Meget rigtigt," svarede majoren.

Men at fortælle dig omstændeligt, min pige, hvorledes de multiplicerede fjorten stykker pindebrænde med to små stykker ingefær og en spækkenål, eller dividerede omtrent alt, hvad der var på bordet, med en strygebolt og en lysestage og fik en citron ud, ville få det til at løbe rundt i hovedet på mig, som det gjorde dengang. Jeg sagde: "Hvis professor Jackman vil undskylde, at jeg henvender mig til taleren, tror jeg vistnok, at vi er kommet til det punkt af undervisningen, hvor det vil blive mig nødvendigt at omfavne den lille elev." Derpå råbte Jemmy fra sin stol: "Mig pring' i bettemors arm'!" Så åbnede jeg mine arme for ham, som jeg havde åbnet mit sorgfulde hjerte, da hans stakkels unge moder var ved at dø, og han sprang i dem, og majoren, der var stoltere end en påfugl, sagde til mig bag sin hånd: "De behøver ikke at lade ham vide det" (hvilket jeg ganske vist heller ikke behøvede, for majoren talte højt nok), "men han er en mærkværdig dreng!"

På denne måde voksede Jemmy op og blev større og kom i skole og lærte også af majoren, og om sommeren var vi så lykkelige som dagene var lange, og om vinteren så lykkelige, som de var korte, og der syntes at hvile en velsignelse over

værelserne, for de så godt som lejede sig selv ud. Da jeg en dag meget imod min vilje sagde til majoren:

"De ved, major, hvad jeg nu vil sige Dem. Vor dreng må i pension."

Det var et sørgeligt syn at se majorens ansigt falde, og jeg beklagede den gode sjæl af ganske hjerte.

"Ja, major," sagde jeg, "skønt han er så afholdt af lejerne som De selv, og skønt han er for Dem og mig, hvad kun De og jeg ved, så er det dog verdens gang, og livet er fuldt af skilsmisser, op vi må skilles fra vor kæledægge."

Skønt jeg talte kækt nok, så jeg dog to majorer og et halvt dusin kaminer, og da den stakkels major satte en af sine nydelige ferniserede støvler på pladen og sin albue på knæet og sit hoved på hånden og rokkede sig lidt frem og tilbage, var jeg frygtelig bedrøvet.

"Men," sagde jeg og rømmede mig, "han er blevet så vel forberedt af Dem, major – han har haft en sådan lærer i Dem – at han ikke behøver at gennemgå begyndelsesgrundene. Og han er desforuden så begavet, at han snart vil blive duks i skolen."

"Det er en dreng," sagde majoren – da han havde pudset sin næse – "hvis mage der ikke findes på hele jorden."

"Det har De ret i, major, og vi må ikke, blot for vor egen skyld, gøre noget for at holde ham fra at blive en hæder og en prydelse, hvor han kommer hen, og måske til en stor mand, må vi vel, major? Han skal have alt, hvad jeg har sparet sammen, og vi må prøve på at gøre ham til en klog mand og til en god mand, ikke sandt, major?"

"Frue," sagde majoren og rejste sig, "Jemmy Jackman er blevet mere af en gammel stabejs, end jeg havde vidst af, og De gør

ham til skamme. De har fuldkommen ret. De har ganske og aldeles ret. Og hvis De vil undskylde mig, vil jeg nu gå ud at spadsere."

Da så majoren var borte og Jemmy hjemme, tog jeg drengen ind i mit lille værelse og stillede ham ved min stol, og jeg tog hans dejlige krøller i hånden, og jeg talte kærligt og alvorligt til ham. Og da jeg havde erindret ham om, hvorledes han nu var i sit tiende år, og da jeg havde talt til ham om at komme frem i verden omtrent i de samme ord, som jeg havde brugt til majoren, sagde jeg ham, at nu måtte vi skilles ad, og her blev jeg nødt til at standse. for jeg så pludselig den velbekendte læbe med en skælven, og det mindede mig så meget om hin tid! Men han bekæmpede sig snart og sagde igennem tårerne: "Jeg forstår det, bedstemoder – jeg ved, det *må* være således – bliv ved og vær ikke bange for mig." Og da jeg havde sagt alt, hvad jeg kunne tænke på, vendte han sit dejlige ansigt til mig og sagde med lidt brudt stemme hist og her: "Du skal se, bedstemoder, at jeg kan være en mand, og at jeg kan være taknemmelig og kærlig imod dig – og hvis jeg ikke bliver til det, du gerne vil have mig til – så håber jeg, det er – fordi jeg dør." Og dermed satte han sig ned ved min side, og jeg begyndte at fortælle ham om skolen, som var blevet mig varmt anbefalet, og om hvor den lå, og hvor mange drenge der var, og hvilke lege jeg troede de legede, og hvornår ferierne var, og på alt dette hørte han og så mig ind i ansigtet. Og til sidst sagde han: "Og lad mig nu knæle her ned, kære bedstemoder, hvor jeg plejede at sige min bøn, og lad mig skjule mit ansigt et øjeblik i din kjole og lad mig græde, for du har været mere end fader – mere end moder

– mere end brødre og søstre og venner – for mig!" Og så græd han og jeg med, og det gjorde os begge godt.

Fra den tid af holdt han sit ord og var altid villig og rede, og selv da majoren og jeg tog med ham til Lincolnshire, var han den muntreste af os alle, skønt det var ikke meget svært, men han var det dog og satte liv i os, indtil det kom til det sidste farvel, da sagde han med et inderligt blik: "Du vil ikke have, at jeg ikke skulle være virkelig bedrøvet, bedstemoder?" Og da jeg svarede: "Nej, det forbyde Gud!" sagde han: "Det glæder mig!" og løb sin vej.

Men da nu barnet var ude af huset, gav majoren sig til at måbe. Alle beboerne lagde mærke til, at majoren måbede. Han havde endog ikke mere udseendet af at være høj, som han plejede at have, og hvis han ferniserede sine støvler med den ringeste grad af interesse, så var det også alt.

En aften kom majoren ind i min lille stue for at drikke en kop te hos mig og læse Jemmys sidste brev, som var kommet samme eftermiddag og blevet bragt af det selvsamme gamle postbud, og da brevet fik ham sat i noget bedre humør, sagde jeg til ham:

"Major, De må ikke begynde at måbe."

Majoren rystede på hovedet.

"Jemmy Jackman," sagde han med et dybt suk, "er blevet mere af en gammel stabejs, end jeg havde troet."

"At måbe er ikke måden til at blive yngre på, major."

"Min kære frue," sagde majoren, "gives der *noget* middel til at blive yngre?"

Da jeg følte, at majoren ligesom havde lidt ret i dette, gik jeg over til noget andet.

"Tretten år! tretten år! Mange logerende er kommet og gået i de tretten år, at De har boet her, major."

"Ja!" sagde majoren og blev noget oplivet. "Mange, frue, mange."

"Og jeg tør sige, De har været fortrolig med dem alle?"

"Som regel (med undtagelser som ved alle regler) min kære frue," sagde majoren, "har de beæret mig med deres bekendtskab og ikke sjældent med deres tillid."

Da jeg iagttog majoren, som han ludede med sit hvide hoved og strøg sine sorte knebelsbarter og måbede igen, fo'r en tanke, som jeg tror, må have fløjet rundt for at finde en ejer, ind i mit gamle hoved.

"Murene i mine gamle værelser," sagde jeg ligesom tilfældigt – for det nytter ikke, min pige, at gå lige løs på en mand, der måber – "kunne måske fortælle noget, hvis de kunne tale."

Majoren hverken rørte sig eller sagde noget, men jeg så, at han passede på med skuldrene – passede med skuldrene på, hvad jeg sagde, rent ud sagt var hans skuldre slået af det.

"Den kære dreng holdt altid af historier," vedblev jeg, som om jeg talte med mig selv. "Jeg er vis på, at dette hus – hans eget hjem – kunne skrive en eller to historier, som han engang kunne læse."

Majoren bøjede skuldrene og rettede dem igen, og hans hoved kom op imellem hans flipper. Majorens hoved kom op imellem hans flipper, som det ikke havde været det, siden Jemmy blev sendt i skole.

"Det er ubestrideligt, at jeg i mellemrummene mellem dominoen og en lun whist," sagde majoren, "og ligeledes ved et

hyggeligt glas har udvekslet mangen erindring med Deres logerende."

Min bemærkning var – jeg tilstår, at jeg gjorde den i den listigste og skumleste hensigt – "jeg ville ønske, vor kære dreng havde hørt den."

"Er det Deres alvor?" spurgte majoren, fo'r op og vendte sig helt om.

"Hvorfor ikke, major?"

"Frue," svarede majoren og smøgede et af sine opslag op, "de skal blive skrevet til ham."

"Ah! nu taler De da," sagde jeg og klappede i hænderne af glæde. "Nu kommer De nok ud af det måberi, major!"

"Imellem nu og mine ferier – jeg mener den kære drengs," sagde majoren og smøgede det andet opslag op, "kan der gøres en hel del."

"De er en klog mand, major, og De har set meget, det er der ingen tvivl om."

"Jeg vil begynde," sagde majoren og så lige så høj ud som ellers, "i morgen."

Majoren var en ganske anden mand efter tre dages forløb, min pige, og en uge efter var han ganske sig selv igen, og han skrev og skrev og skrev med pennen kradsende som rotter bag ved et panel, og enten han nu har hørt det før, eller det alt sammen er digt, kan jeg ikke sige dig, men hvad han har skrevet, vil du finde i det lille skab på venstre hånd lige bag ved dig, og hvis du vil stikke armen ind, kan du finde det der, og da det er meget tydeligt skrevet og som græsk og hebraisk for mig, og jeg er ganske vågen, vil du gøre mig en stor tjeneste, hvis du vil læse det højt.

2. Hvad lejeren fra første sal havde hørt om Crowley Castle

Jeg er kommet tilbage til London, major, med en familiehistorie, som jeg har hørt på landet. Mens jeg var borte fra byen, beså jeg ruinerne af det store, gamle, normanniske slot, der tilhørte sir Mark Crowley, den sidste baronet af det navn, og som har været død i næsten hundrede år. Jeg opholdt mig i landsbyen nærved slottet, og derfra medbringer jeg nogle af biomstændighederne ved den fortælling, De nu skal høre, og som jeg har erfaret af gamle indbyggere, der atter har dem fra deres fædre – ældre er den ikke.

Vi kørte fra vort lille bedested i Sussex for at bese de mægtige ruiner af Crowley Castle. Vi måtte stige af ved et markled, da vejen længere henne blev for slet for den letbyggede vogn og den trætte hest, og vi gik et godt stykke over megen ujævn grund, der før havde været en have. Derpå kom vi til en bro over en lergrav og igennem den forhenværende port ind i et tomt rum, omgivet af tykke mure, der var bevoksede med vedbend og uden tag. Vi kunne dømme om det smukke billedhuggerarbejde, der havde været i vinduerne, fra resterne af stenene hist og her, og en olding – *så gammel, som jeg ved ikke hvad,* sagde han om sig selv, da vi spurgte om hans nøjagtige alder – der kom kravlende ud af en hule i den mindst ødelagte det af ruinerne, og gjorde sig til vor fører, viste os nogle glasstumper, som sad i, hvad der for endnu ikke

halvfjerdsindstyve år siden havde været den store sal. Og efter at han havde gjort sin pligt, haltede han med os til den nærliggende kirke, hvor de ridderlige Crowley'er ligger begravet: nogle med altertavler til erindring om dem, og andre med smukke latinske indskrifter, der gav dem alle mulige dyder under solen. Han måtte bringe nøglen til kirken tilbage til præsteboligen, som lå ved begyndelsen af den lange gade, der danner landsbyen Crowley. Slottet og kirken lå på toppen af en høj, hvorfra man over de tågede marsklande kunne se den fjerne sø som en stribe; landsbyen lå nede ad højen. Stedets udseende var vistnok slet ikke forandret fra året 1772.

Men jeg må begynde lidt tidligere. Af en af de latinske indskrifter erfarede jeg, at lady Amelia Crowley døde i 1756, dybt savnet af hendes elskende mand sir Mark. Han giftede sig aldrig igen, skønt hans kone ikke havde efterladt ham nogen arving til sit navn eller sit gods; kun en spæd lille pige, Theresa Crowley. Dette barn skulle arve sin moders formue og alt, hvad sir Mark kunne efterlade hende; men dette var ikke meget, for slottet og alle jorderne skulle gå til hans søstersøn Marmaduke, eller som han i almindelighed kaldtes, Duke Brownlow. Dukes forældre var døde, hans onkel var hans formynder, og hans formynders hus var hans hjem. Drengen var omtrent syv eller otte år ældre end hans kusine, og formodentlig anså sir Mark det ikke for usandsynligt, at der kunne blive et par ud af hans datter og hans arving. Theresas moder havde haft fremmed blod i sine årer og var blevet opdraget i Frankrig, der ikke lå længere borte, end at dets strande kunne ses af hver den, som i den hensigt ville foretage sig en dags ridt fra Crowley Castle.

Lady Crowley havde været en fin, elegant dame, men ingen stor skønhed, at dømme efter alle beretninger; sir Marks familie var derimod bekendt for dens ædle udseende, og Theresa var et ualmindelig heldigt barn, idet hun havde arvet begge sine forældres ydre skønheder. Et portræt, som jeg så af hende, og som nu var degraderet til at hænge over kaminen i landsbyens værtshus, viste mig sort hår, blide, men kokette, grå øjne med øjenbryn af samme farve som hendes hår, en fyldig, lidenskabelig mund, og en veldannet smækker hals. Hun var en selvrådig lille én, og hendes faders føjelighed gjorde hende mere lunefuld. Hun havde også en pige, en fransk *bonne,* hvis moder havde været om Theresas moder fra hendes ungdom, var fulgt med hende til England og var død der. Victorine havde været hos Theresa fra dennes tidligste barndom og havde næsten indtaget en moders plads med hensyn til magt og kærlighed – med hensyn til magt, fordi hun kunne ordne og indrette næsten alt, som hun ville i henseende til barnets opdragelse – med hensyn til kærlighed, fordi de taler endnu den dag i dag om det år, da småkopperne rasede i Crowley, og da Victorine (under sir Marks fraværelse på en diplomatisk sendelse) lukkede sig inde med Theresa, da denne blev angrebet, og plejede hende nat og dag. Theresa slap uden skade for sin skønhed; Victorine bjergede netop livet og blev skæmmet for livstid.

Denne vansiring standsede megen ugrundet snak, som der havde været om den franske piges store indflydelse over sir Mark. Han var i virkeligheden en magelig og godmodig mand, der sjældent kom i nogen stærk bevægelse, og som følte, det var en æressag for ham at udføre hans afdøde kones ønske, at

Victorine aldrig skulle forlade Theresa, og at barnets opdragelse skulle overlades hende. Kun én gang havde der været en kamp om magten imellem sir Mark og bonnen, og da havde hun vundet sejr. Og det er intet under, hvis den gamle tjeners beretning var sand; for han var kommet uventet ind i stuen, og han sagde, at Victorine var hvid af raseri, at der var en lidenskabelig ild i hendes øjne, at hun talte med sagte stemme og kun brugte få ord, men at, skønt hun talte fransk og han engelsk, ville han hellere have mødt den heftigste mands vrede, end have Victorines ord henvendt til sig.

Selv valget af Theresas lærere overlodes til Victorine. Stundom rådspurgtes madame Hawtrey, præstens kone og en fjern slægtning af sir Mark; men da madame Hawtrey bemærkede, at hendes egen lille datter Bessy ville blive berøvet de fordele, som hun kunne have af at være med i Theresas undervisningsstue, hvis det så behagede Victorine, vogtede præstekonen sig vel for at gøre sig mademoiselle Victorine til fjende. Bessy var et venligt, blidt barn, og vokset op til at blive en elskværdig og fornuftig pige med en frisk ansigtsfarve, smukke brune øjne og en fyldig figur, der var så forskellig som muligt fra Theresas lette, yndefulde skikkelse. Duke var en ung mand for de to piger, mens de for ham kun var lidt mere end børn. Naturligvis syntes han bedst om sin kusine Theresa – hvem ville ikke have gjort det? – Men de første moralske principper begyndte at klare sig hos ham, og hendes opførsel mod Bessy stred ind imellem imod hans begreber om ret og rigtigt. Efter at hun en dag havde tyranniseret den tålmodige Bessy, så at denne var kommet til at græde – og både tyranniseringen og gråden var ualmindelige omstændigheder,

for Theresa var ædelmodig af naturen – sagde Duke til sin kusine:

"Theresa! Du havde ikke ret til at dadle Bessy, som du gjorde. Det var lige så meget din fejl som hendes. Du burde lige så godt have erindret mr. Browns anvisninger om, hvad det var I skulle lære, som hun burde."

Pigen åbnede sine store øjne af forbavselse. Var hun at dadle?

"Jeg gad vide, hvad Bessy kommer her til slottet for? De betaler intet – vi betaler alt. Det mindste, hun kan gøre, er at erindre for mig, hvad der blev sagt, Jeg vil ikke ulejlige mig med at høre, hvad mr. Brown siger, og vil Bessy ikke gøre det, kan hun blive borte. Hun ved allerede nok til at tjene sit brød som kammerpige, hvilket jeg formoder, hun skal være."

Så snart Theresa havde sagt dette, kunne hun have bidt sin tunge af for sin lavhed. Hun så tydeligt udtrykket af smerte og skuffelse i Dukes ansigt, og i næste øjeblik ville hendes indskydelse have bragt hende til den modsatte yderlighed, og hun ville have udtalt sin selvbebrejdelse. Men Duke mente, det var hans pligt at læse hende en straffeprædiken, der, hvor sand den end var, dog svækkede virkningen af det bedrøvede udtryk i hans ansigt. Hun kaldte sin forstand til hjælp, for at gendrive hans argumenter; hendes hoved fik mere del end hendes hjerte i tvisten, som endte utilfredsstillende for begge; for han gik bort med uhyggelige anelser om, hvad hun ville blive som kvinde, når hun var så hovmodig og ufølsom som ung pige, og hun kastede sig hulkende på gulvet, så snart han havde vendt hende ryggen. Victorine hørte sin yndlings lidenskabelige gråd og kom ind.

"Hvad fejler dig, min engel? Hvem har drillet dig – sig mig det?"

Hun søgte at rejse Theresa op, men denne ville ikke tillade det, ej heller ville hun, til trods for Victorines forestillinger, tale, førend det behagede hende. Og da rejste hun sig selv op, strøg håret tilbage fra sit blussende, tårevædede ansigt og sagde:

"Det er lige meget, det var kun noget, Duke sagde; jeg bryder mig ikke om det nu".

Og idet hun afslog Victorines hjælp, rejste hun sig og stillede sig tankefuld hen ved vinduet.

"Den Duke!" udbrød Victorine, "hvorfor skal han gå og gøre dig fortræd? Han er endnu ikke din mand, at han skulle skænde på dig, eller at du skulle bryde dig om, hvad han siger."

Theresa lyttede og fik en ny idé; men hun gav intet ydre tegn på opmærksomhed eller på, at hun nu for første gang hørte, hvorledes man antog hende for at være bestemt til Dukes brud. Hun besvarede ikke Victorines kærtegn og taler; men så snart hun var blevet alene, tog hun sin hat og gik ud igennem haven og hen til præstegården. Der stod Bessy og hendes moder og plukkede frugt. Det var Bessy, som Theresa søgte; for der var noget i madam Hawtreys smidige væsen, der altid var hende ubehageligt. Hun gik hen til Bessy og sagde til denne, som om hun gentog en udenad lært tale:

"Bessy, jeg var meget uartig imod dig; jeg burde ikke have talt til dig, som jeg gjorde." – "Vil du tilgive mig?" skulle have været slutningen på denne bekendelse; men hun kunne ikke få det udtalt, så længe madam Hawtrey stod der rede til at smile og neje, så snart hun blot kunne møde Theresas øje. Det var imidlertid unødvendigt at bede om forladelse; for Bessy satte

den halvt fyldte kurv fra sig, kom sagte hen til Theresa og lagde sin jordede, lille hånd på den unge dames elegante hvide hånd og så op på hende med kærlige øjne.

"Det gør mig så ondt, men jeg tror, det var stykkerne på side 108. Jeg har set efter, og jeg er næsten vis på det."

Hendes undskyldende tone nåede straks moderens øre, skønt hun ikke hørte ordene.

"Jeg forsikrer Dem, miss Theresa, at Bessy er så taknemmelig over at nyde undervisning med Dem! Jeg siger ofte til hende: 'Tag eksempel af miss Theresa, og gør som hun gør, og prøv at tale som hun, og der er ikke en præstedatter i hele Sussex, der kan tåle sammenligning med dig.' Gør jeg ikke, Bessy?"

Theresa trak på skuldrene – en gestus, som hun havde lært af Victorine – og idet hun vendte sig mod Bessy, spurgte hun hende, hvad hun ville gere med alle de stikkelsbær, som hun plukkede. Og idet Theresa talte, tog hun de modneste op af kurven, og spiste dem.

"De skulle bruges til en dessert," sagde Bessy. "Så snart vi har nok, skal jeg ind og lave den."

"Jeg vil komme og hjælpe dig," sagde Theresa ivrigt. "Jeg har en så uhyre lyst til at lave en dessert."

En times tid efter kom Duke forbi præstegården, og da han tilfældigvis så ind igennem det åbne køkkenvindue, så han Theresa med hvidt forklæde på, opsmøgede ærmer og armene fulde af mel, og hun stod og lo med Bessy, der så ligesådan ud. Duke havde været henne at fiske; men hans tanke havde udelukkende været rettet på, hvad han kunne gøre eller sige for at blødgøre sin kusines hårde hjerte. Og nu var som ved et trylleri alt i orden.

Den eneste slutning, Duke kunne komme til, var den samme, som mangen en klogere mand før ham havde gjort.

"Jeg forstår mig ikke på kvinder."

Da dette skete, var Theresa omtrent femten år, Bessy et halvt år ældre og Duke netop ved at forlade universitetet. Hans onkel, sir Mark, var ubeskrivelig indtaget i ham og stolt af ham med, for han havde udmærket sig ved universitetet, og man hørte kun ros om ham. Og han elskede på sin side også sir Mark og uden at være fordærvet af smiger og det ry, han havde vundet, bøjede han sig ærbødigt for sin onkels meninger.

Da Theresa blev ældre, mente hendes fader, at han spillede sine kort fint ved at rose Duke ved alle mulige lejligheder. Hun slog med nakken og sagde intet. Takket være Victorines åbenmundethed forstod hun, hvor hendes fader ville hen med sin ros. Hun agtede selv at vælge sig en mand, når tiden kom; måske traf loddet Duke, måske en anden. Når Duke ikke formanede hende, men red stolt forbi på sin vælige hest; når han bar prisen i diskussioner med andre, når han ved hvilken som helst lejlighed gav hende en kort, rask befaling, da besluttede hun at ville ægte ham og ingen anden. Men når han dadlede hende eller bar sig klodset ad i en menuet eller talte imod dueller, så var hun enig med sig selv i, at Duke aldrig skulle blive hendes mand. Hun gad nok vide, hvad han vidste; om nogen havde sagt ham det, som Victorine havde sagt hende; om hendes fader havde åbenbaret sine tanker og ønsker for sin nevø så tydeligt, som han havde gjort det ved sin datter? Dette sidste spørgsmål fik hendes kinder til at brænde, eg på de dage, når mistanken tilfældigvis var stærkt fremtrædende hos hende, var hun i hej grad ubehagelig imod Duke.

Han skulle gøre den store rejse i Europa, som formuende unge mænd i almindelighed anvendte tre år på; han skulle have en formynder, fordi alle unge mænd af hans rang havde en sådan; ellers var han både klog nok og stadig nok til at kunne have undværet ham, og han vidste sandsynligvis langt bedre besked om, hvorledes man skulle bære sig ad i de fremmede lande end mr. Roberts, hans bjørnetrækker. Han skulle komme hjem med en masse historiske og politiske kundskaber og han skulle kunne tale fransk og italiensk som en indfødt eg også kende lidt til det barbariske tyske; han skulle indtræde i Parlamentet og gøre stor lykke, og han skulle ifølge alles mening ægte sin kusine Theresa.

Han talte til hendes fader om det, før han begav sig på rejse. Det var efter middagsbordet på Crowley Castle; sir Mark og Duke sad alene, og begge var de tankefulde ved den forestående skilsmisse.

"Theresa er kun ung," sagde Duke og brød omsider tavsheden; "men hvis du ikke har noget imod det, onkel, ville jeg gerne tale med hende, før jeg forlader England, om – om mine forhåbninger."

Sir Mark legede med sit glas, skænkede sig noget mere vin, drak det ud i et drag og sagde så:

"Nej Duke, nej. Lad hende være i fred hos mig. Jeg har glædet mig til at have hende hos mig i disse tre år; de går snart" (for alderdommen, men ikke for ungdommen) "og jeg ville gerne have hele hendes hjerte, indtil du vender tilbage. Nej, Duke! tre år går snart, og så vil vi holde et kongeligt bryllup."

Duke sukkede, men sagde ikke mere. Næste dag var den sidste. Han ville gerne have, at Theresa skulle gå med ham, når

han sagde farvel til præstens og tog afsked med landsbyfolkene; men hun var egensindig og ville ikke. Åringer efter mindedes han Bessys blide, fredelige væsen i modsætning til Theresas på hin sidste dag. Begge piger savnede ham. Han havde vist så megen omtanke i sin opførsel imod Bessy, at hun, uden at elske ham, dog anså ham for hendes ideal af ædel, ridderlig manddom; den eneste foruden hendes fader, der altid var venlig imod hende. Hun beundrede hans følelser, agtede hans principper, anså hans lange foredrag for den sandeste veltalenhed. Han havde lånt hende bøger og havde ledet hendes studier; alle de råd og at den undervisning, som Theresa havde forsmået, var faldet i Bessys lod, og hun havde modtaget dem med taknemmelighed.

Så snart Duke var ude af sigte, brast Theresa i heftig gråd. Hun havde afslået at give ham det afskedskys, som hendes fader havde påbudt hende, men hun viftede med sit hvide lommetørklæde ud af det store salsvindue – det selvsamme, hvori der endnu sad et lille stykke glas. Men Duke var redet bort med slappe tøjler og bøjet hoved og uden at se tilbage.

Hans fraværelse forårsagede en stor tomhed i sir Marks liv. Han havde aldrig brudt sig stort om London som opholdssted; i gamle dage var han blevet antaget for en tilhænger af Stuart'erne; men der kunne intet bevises imod ham, og han var gået over til at blive en af kong Georg den Tredjes temmelig trofaste undersåtter. Da man imidlertid var noget kølig imod ham ved hoffet, havde han fået fordomme imod den engelske hovedstad. Derimod havde Paris altid været ham et behageligt opholdssted, og derhen tog han nu sin tilflugt, da tomheden begyndte at trykke ham. Omtrent to år efter Dukes afrejse

vendte han nu hjem efter et kort ophold i Paris og meddelte pludselig sin datter, at han havde lejet værelser i Rue Louis le Grand, eg at de skulle flytte dertil.

Intet kunne overgå Theresas afsindige glæde over denne uventede efterretning, hun sprang sin fader om halsen eg kvalte ham næsten med sine kys. Hun løb til Victorine og sagde, hun skulle gætte, hvilken himmelsk lyksalighed der skulle falde over dem, og dansede omkring den midaldrende kone, indtil denne begyndte at blive vred. Derpå løb hun til præstegården og så til kirken, hvor hun fo'r ind lige under gudstjenesten – for det var allehelgensdag, omendskønt hun havde glemt det – og kastede et stykke papir, sammenrullet som en kugle, på hvilket hun havde skrevet: "Vi skal tilbringe vinteren i Paris," fra sin stol over i Bessys. Hun så Bessy rødme, da hun greb det, stikke det ulæst i lommen og efter et undskyldende blik mod den stol, hvor Theresa sad, atter vende sin opmærksomhed mod prædikenen. Theresa gik vred bort. "Tossede, ufølsomme pige!" sagde hun til sig selv. Men samme eftermiddag kom Bessy til slottet og var meget bedrøvet, men glemte så aldeles sin egen bedrøvelse af deltagelse for venindens glæde, at Theresa atter tog hende til nåde. De to piger skiltes ad med løfter om at udveksle breve og med lidt sorg, dog mest på Bessys side. Theresa gjorde nogle løfter om foræringer af pariserdragter på sin overlegne måde; men Bessy syntes ikke at bryde sig meget om dem – hvilket var heldigt, for de blev aldrig opfyldt.

Sir Mark havde fået den idé at fuldkommengøre Theresas opdragelse og væsen ved franske lærere og pariserlivet. Engelske beboere i Venedig, Florens og Rom skrev hjem til deres venner om Duke. De omtalte ham med så megen varme,

at sir Mark begyndte at frygte for, at hans smukke nevø, som fyrster fejrede, til hvis gunst gesandter bejlede, og som skønne, italienske divaer forgudede, skulle finde Theresa for landsbyagtig for sin smag.

Således traf det sig da, at der blev lejet en elegant etage i Rue Louis le Grand. Selve gaden er smal, og nutildags ville man vel finde, at den havde en dårlig beliggenhed; men i de dage var den på højeste mode, for hertugen af Richelieu boede der, og at have værelser i den gade var i sig selv et bevis på fornemhed. Victorine syntes næsten at være afsindig af glæde, da de tog deres nye bolig i besiddelse. "Det kære Paris! det elskede Frankrig! Og nu vil jeg få min unge frøken, min øjesten, min engel, at se i et værelse, der passer sig for hendes skønhed og rang, et sådant, som hendes fru moder havde givet hende, hvis hun havde levet." Enhver hentydning til hendes afdøde moder greb altid Theresa dybt. Hun var i seng og lå under en alkoves blå silkeomhæng, da Victorine sagde dette, for hun var for udmattet efter sin rejse til at indlade sig på lange samtaler; men nu strakte hun sin lille hånd ud og trykkede Victorines med taknemmelighed og glæde. Næste dag vandrede hun om i værelserne og beundrede deres pragt næsten til Victorines tilfredshed. Hendes fader anskaffede en smuk ekvipage til brug for sin kæledægge og ligeledes den ikke mindre nødvendige artikel – en gift, fornem dame, som ville tage hans pige under sin beskyttelse. Hvem var så lykkelig som Theresa, da alle disse anstalter var truffet! Hendes vogn var af den nyeste mode og kunne vel måle sig med en hvilken som helst i Paris, logen i den store opera og i Français, som hun dette med hertuginden af G., var brændpunktet for alles iagttagelse. Victorine var i

perlehumør. Theresas kredit hos modehandlerinden var ubegrænset, og hendes føjelige fader var fortryllet over alt, hvad hun gjorde og sagde. Hun havde rigtignok lærere, men mod en rig og skøn ung dame var disse vidunderligt eftergivende, og hun gjorde, hvad hun lystede, med dem som med alle andre. Hun fik nok også mere end nok af det parisiske selskabsliv. Hertuginden kom alle vegne, og det gjorde Theresa også. Det samme gjorde en vis grev de la Grange, en slægtning eller bekendt af grevinden: han var smuk med fine træk, der kun havde et alt for blidt udtryk; dog sagde folk, at de stundom også kunne have et helt andet. Hvad derimod angik elegance i dragt og væsen, da fandtes ikke hans mage i Paris – hvad naturligvis vil sige i hele verden.

Sir Mark hørte rygter om denne mands opførsel, som ikke behagede ham; men når han ledsagede sin datter i selskab, var greven altid så ærbødig, som det passede sig for en herre over for så megen skønhed og ynde. Tog derimod hertuginden Theresa med sig i operaen, på baller eller i små aftenselskaber uden hendes fader, da var greven meget mere end ærbødig, da viste han sin tilbedelse. Det var lidt berusende for en pige, opdraget i en engelsk landsbys ensomhed, pludselig at se så mange beundrere for sine fødder i den store, muntre by, og hendes naturlige koketteri kom derved frem og forøgede det tiltrækkende ved hende, om end den formindskede hendes karakters renhed og værdighed. Det var Victorines største lykke at sende sin yndling ud, smykket til erobring, med håret pudret og parfumeret: med de små skønhedspletter fint påsatte; sølvmoret stukket op over det blå brokades skørt, som var udspilet over et tøndebånd, omtrent som kjoler bæres

nutildags, og med koralsmykker af farve, som de høje hæle på hendes sko. Og om aftenen blev Victorine aldrig træt af at lytte og spørge, af at være stolt over Theresas sejre og af stadig at minde hende om, at hun var forpligtet til at ægte den fraværende fætter og vende tilbage med ham til den gamle borg i Sussex.

Var imidlertid Duke nu vendt tilbage fra Italien kunne endnu alt være gået godt; men da sir Mark, forskrækket ved de forskellige anmodninger om Theresas hånd af fattige, franske adelsmænd og ved den beundring, hun overalt opvakte, skrev til Duke og anmodede ham indstændigt at støde til dem i Paris, svarede Duke ham, at han endnu havde fire måneder at rejse i, og dem ville han benytte til at bese Spanien. Sir Mark læste dette brev højt for Theresa med mange udråb af ærgrelse. Theresa sagde blot: "Duke er naturligvis sin egen herre", og vendte sig om for at se på nogle nye kniplinger, der var sendt hjem. Hun hørte sin fader sukke, mens han atter gennemlæste Dukes brev, og hun bed tænderne sammen af den vrede, som hun hverken ville give luft i ord eller handling. Men den aften blev grev de la Grange bedre modtaget af hende, end han var blevet det i mange dage – end han var blevet det, siden hendes faders brev til Duke var blevet afsendt til Genua. Uheldigvis måtte sir Mark nu vende tilbage til England, og i god tro overgav han Theresa med hendes pige Victorine og hendes tjener Felix til hertugindens omsorg i tre uger. I den tid skulle de bo i Hôtel de G. Hertuginden bød dem velkommen med den største venlighed og viste Theresa den række værelser med den lille private trappe, i hvilke hun skulle bo.

Grev de la Grange var en stadig gæst hos sin kusine hertuginden, der som en munter pariserinde var aldeles optaget af forlystelser. Greven fandt midler til at vinde Victorine for sig; ikke ved at give hende penge – en så klodset bestikkelse ville ikke have haft nogen magt over hende, men ved mange foræringer ledsaget af sentimentale breve, der åndede tilbedelse for den unge pige og den største hengivenhed for den trofaste veninde, som Theresa betragtede som en moder, og som han af den grund beundrede og agtede. I disse breve gjorde han mange hentydninger til sine store besiddelser i Provence og til sin gamle adel; men de første var pantsatte og den sidste vanæret. Victorine lod sig besnakke og blev en ivrig støtte for den letfærdige greve i hans angreb på Theresa. Da sir Mark kom tilbage, blev han over al beskrivelse forfærdet og fortvivlet ved at finde greven og Theresa for sine fødder, hvor de anråbte ham om at tilgive deres ægteskab, der skønt ufuldstændigt i form dog var alt for fuldstændigt til, at han kunne nægte sit samtykke. Hertuginden beskyldte sin fætter for svig og forræderi. Sir Mark sagde intet; men fra den tid tog hans helbred af, og han blev til en gammel, gnaven, gråhåret mand.

Der var nogen uenighed, hvilken ved jeg ikke, mellem sir Mark og greven med hensyn til dispositionsretten over den formue, son Theresa arvede fra sin moder. Greven vandt sejr, hvad han kunne takke forskellen mellem de franske og de engelske love for, og dette bragte sir Mark i oprør mod det land og den by, som han havde elsket så længe. For eftertiden, svor han, skulle han aldrig sætte sin fod på fransk grund; hvis Theresa ville komme og besøge ham på Crowley Castle, skulle

hun blive modtaget med så megen hjertelighed, som der tilkom husets datter; men hendes mand skulle aldrig komme indenfor slottets porte, så længe sir Mark levede.

I nogle måneder var han vred på Duke, fordi denne tøvede med at vende tilbage fra sin rejse, og fordi han ikke var stødt til dem i Paris, hvad han mente havde afstedkommet Theresas giftermål med greven. Men da Duke kom hjem, nedslået og forstemt og eftergivende imod onklen, selv da denne dadlede ham uretfærdigt, tog sir Mark ham straks atter til nåde og kom på den samme fod med ham som tidligere.

Duke meddelte ikke sin onkel de dårlige beretninger, han havde hørt om greven i Paris, hvor hele den bedre del af den franske adel havde beklaget den smukke engelske pige, som var blevet forlokket til at gifte sig med en udsvævende spiller. Duke kunne ikke forlade Paris uden at besøge Theresa, som han endnu troede uvidende om sin ankomst til byen, og han gik derfor en aften hen for at besøge hende. Hun sad alene, pragtfuldt klædt og vidunderlig dejlig; hun gik ham et skridt i møde og lagde næppe mærke til, at hans navn blev meldt; for hun hørte, det var en herres fodtrin og indbildte sig, at det var hendes mand, der kom for at følge hende til et stort selskab. Duke så den hurtige forandring fra håb til skuffelse i hendes bevægelige ansigt, og hun sagde ham straks grunden. "Adolphe lovede at komme og hente mig; prinsessen tager imod i aften. Jeg har rigtignok ikke ventet besøg af dig, Duke," vedblev hun derpå noget stolt. "Jeg tror, det er fjorten dage siden jeg hørte, at du var i Paris. Jeg havde opgivet alt håb om at have den ære at se dig!"

Duke følte, at, siden hun vidste, han havde været der, ville det være tåbeligt af ham at gøre undskyldninger, som både hun og han måtte vide var usande, eller give forklaringer, som kun kunne være fornærmende mod den elskende, men bedragne kone. Han drejede derfor samtalen hen på sine rejser, mens hans hjerte blødte for hende, da han mærkede, hvorledes hendes opmærksomhed var rettet imod enhver lyd, hun hørte. Klokken blev ti, elleve, tolv; han ville ikke forlade hende. Han mente, at hans nærværelse var hende en trøst og en behagelighed. Men da klokken slog et, sagde hun, at uformodede forretninger måtte have opholdt hendes mand, og at det glædede hende, eftersom hun havde følt sig for træt til at gå ud, og eftersom denne hans forhindring havde været årsagen til hendes lange samtale med Duke. Han fik hende ikke senere at se, og han så aldrig hendes mand. Hvad enten det nu skete ved uheld eller med forsæt, så hændtes det, at han gjorde adskillige gange besøg og flere gange skriftligt anmodede om, at greven og grevinden ville bestemme en tid, når han kunne træffe dem og sige farvel, inden han forlod Frankrig. Det var imidlertid alt sammen forgæves.

Derom sagde han dog intet til sir Mark; han prøvede på at udfylde tomheden i den gamle mands liv. Han afgjorde sir Marks forretninger med fæstebønderne, som sir Mark nu ikke ville vise sig for, da de var vant til at se ham ledsaget af hans skønne datter, forinden det sørgelige ægteskab havde fundet sted. Duke var glad over at kunne gengælde den megen godhed, hans onkel havde vist ham, glad over at kunne være ham til nytte i hans forladthed og glad over på en vis måde at kunne

gøre bod, fordi han ikke havde efterkommet hans ønske om at indfinde sig i Paris.

Men efter at have været længe på rejser og efter at have levet sammen med de interessanteste folk i Europa, var det lidt kedsommeligt at være indelukket i det store, prægtige, triste, gamle slot, ganske alene med sir Mark. Præstegården lå tæt ved, og stundom kom præsten ind for at trøste sin nabo i hans sorg. Men sir Mark holdt denne fra livet; han var for stolt til at kunne finde sig i deltagelse, og stundom var han så nærgående mod sin gamle nabo, at Duke gik til præstegården næste dag for at gøre det godt igen.

Og således blev hans hjerte gradvis, umærkeligt draget hen til Bessy. Hendes moder anstrengte sig af alle kræfter for at fange guldfisken, skønt det var et voveligt spil for en moder; for hendes datters lykke var indsatsen. Hvorledes kunne den ligefremme Bessy undgå at føle sig tiltrukket af den fine og smukke mand, der var så god og blid, så forstandig og talentfuld, og som behandlede hende med en broders ligefremme fortrolighed. Bessy var en god og smuk pige og rolig og forstandig; dog var hun ikke uden ønsker om noget, der gik udenfor hendes daglige livs snævre erfaringskreds. Føjer man hertil hendes nydelige figur, en klar, fin ansigtsfarve og smukke tænder, behøver man ikke at undres over, at Duke omsider opdagede, efter at hun i et år havde været dødeligt forelsket i ham, at hun blandt alle de kvinder, han nogensinde havde kendt – måske alene undtaget den tabte Theresa – var den eneste, der havde det i sin magt, at gøre ham lykkelig.

Sir Mark surmulede lidt; men nu til dags surmulede han over alt, den stakkels, gamle, så godt som barnløse mand. Hvad

præsten angik, da stod hun forbavset og næsten forfærdet. "Har De overtænkt det nok, mr. Duke?" spurgte præsten. "Unge mennesker er tilbøjelige til i en fart at afgøre ting, som de senere har god tid til at angre. Bessy er en god pige, Gud velsigne hende; men hun har ikke fået den opdragelse, som Deres kone burde have, eller i alt fald ikke den, som folk vil sige, hun burde have. Dog må jeg indrømme, at hun har ganske gode kundskaber i matematik; jeg har selv været hendes lærer."

"Må jeg tale med hende? Jeg udbeder mig kun Deres tilladelse," svarede Duke.

"Ja, gør det. Men måske er det bedst at tale med hendes moder først. Hun holder af at vide alt, lige så hurtigt som jeg."

Men Duke brød sig ikke om moderen. Han ilede ind i den anden stue og kaldte blidt på Bessy. Da hun kom, tog han hende ved hånden og førte hende ud i haven, og der vandt han sin brud.

Under alt dette hørte beboerne af Crowley Castle og landsbyens rolige indbyggere kun lidt om grevinden, som de plejede at kalde hende. Sir Mark fik vel sine breve fra hende, og han gennemlæste dem atter og atter og klagede og mukkede over dem og pakkede dem sammen i et bundt. Men de var som dolkestik for ham. Ingen kendte deres indhold, og havde man end gjort dette, ville man lige så lidt som han selv, til trods for hans klager og suk, have drømt om hendes yderlige elendighed. Kærligheden var for længst svundet fra dette pars bolig, og selv i deres lyseste dage havde den kun haft en bolig, ikke et hjem hos dem. Kærligheden var flygtet ud af vinduet, længe før fattigdommen var kommet ind ad døren. Dog var også nu den uhyggelige gæst, som aldrig undlader at forfølge en uærlig

spiller, ankommet. Greven mistede de sidste rester af sit rygte som ærlig spiller, og han måtte for fremtiden spille, hvor og hvorledes han kunne. Theresas penge gik, som hendes stakkels, vrede fader havde forudsagt. Efterhånden og uden hendes samtykke blev hendes juvelskrin plyndret; diamanterne, som omsluttede hendes moders billede, blev revet ud, og det ikke af nogen omhyggelig hånd.

Victorine fandt Theresa grædende over de sørgelige levninger – grædende omsider uden skjul, som om hendes hjerte skulle briste.

"O moder! moder! moder!" hulkede hun og fremrakte det knuste og vansirede miniaturportræt som forklaring over sin sorg. Hun sad på gulvet, hvor hun havde kastet sig, da hun først opdagede tyveriet. Victorine satte sig ved hende, lagde hendes hoved ved sit bryst og kærtegnede hende. Hun spurgte ikke, hvem der havde gjort det; hun gjorde ikke Theresa noget spørgsmål, som denne ville have undset sig ved at besvare; i den stund vidste hun alt, uden at grevens navn var blevet nævnt af nogen af dem. Og fra den stund bevogtede hun ham, som en tiger bevogter sit bytte.

Da de tre breve kom fra sir Mark og de to forlovede, hvori det forestående bryllup mellem Duke og Bessy blev anmeldt, bragte Theresa dem straks til Victorine. Theresas læber var tæt sammenknebne, og hendes blege kinder var endnu blegere, end de plejede. Hun ventede på, at Victorine skulle tale. Denne ytrede imidlertid ikke et ord; men hun lagde brevene over hinanden, glattede dem ud, rev dem så i stykker og spredte stumperne over gulvet og trampede på dem.

"O Victorine!" udbrød Theresa forfærdet over den heftighed, der så langt overgik hendes egen. "Jeg har ikke ventet dette – det er aldrig faldet mig ind – men det er måske kun naturligt."

"Det er ikke naturligt, det er infamt! at have elsket Dem engang og ikke at ville se tiden an; men gifte sig med den simple tøs i præstegården. Bah! og hendes brev! Jeg ser imidlertid, at sir Mark er af samme mening som jeg; det gør mig ondt, at jeg rev hans brev i stykker. Han føler og ved, at Duke Brownlow skulle have ventet og ventet og ventet. Der var en, som ventede fjorten år, ikke sandt? Greven vil ikke leve evigt."

Theresa så ikke det onde, betydningsfulde ansigt, hvormed disse sidste ord blev udtalt.

Et tungt, sørgeligt år forløb for Theresa. Den samme tid bragte forøget fred og lykke for de to, der ærligt stræbte at gøre deres pligt som børn imod den ulykkelige og forladte sir Mark. De blev velsignet med en lille pige; men straks efter påfulgte en stor sorg. Efter en kort sygdom døde den gode præst pludselig, og der påfulgte den sædvanlige tunge skæbne efter en præsts død. Enken måtte forlade præstegården, et helt livs hjem, og søge sig et nyt for sin alderdom.

Heldigvis var den nye præst, som var den formynder, Duke havde haft på rejsen, ugift; og det blev gjort til betingelse, at han skulle lade sin formands enke blive i præstegården som husholderske. Bessy ville gerne have haft sin moder på slottet, hvad madam Hawtrey også selv i høj grad ville have foretrukket, ja hun havde endog fået sin datter til at fremføre ønsket. Men sir Mark var hårdnakket imod dette, og han sparede ikke på bitre bemærkninger om madame Hawtrey, selv ikke foran

hendes egen datter. Han havde aldrig ganske forsonet sig med Dukes ægteskab, uagtet han personligt var meget indtaget i Bessy. Han tilskrev dette ægteskab navnlig moderens bestræbelser, og han generede sig ikke for at udtrykke sin mening.

Stakkels Theresa! hver dag fortrød hun mere og mere bittert sit sørgelige ægteskab. Mange gange jamrede hun alene i nattens stilhed: "Jeg kan ikke udholde det! jeg kan ikke udholde det!" men om dagen hjalp hendes stolthed hende atter til at kue sin kummer. Hun kunne ikke tåle at betragtes af medlidende øjne; hun kunne selv ikke tåle Victorines vilde medfølelse. Hun kunne være vendt hjem til sin fader, hvis ikke Duke og Bessy, som hun indbildte sig, havde hersket ene i hendes faders hjerte og i hendes faders hjem. Og al den tid hadede hendes fader næsten den ømme opmærksomhed, der ydedes ham af dem, som ikke var hans Theresa, hans eneste barn, efter hvis nærværelse han higede og længtes i stille smerte. Dog havde også (for at vende tilbage til Theresa) hendes mand i enkelte øjeblikke godhed for hende. Hvis han havde været meget heldig i spil, hvis han hørte andre beundre hende, var han atter en kort tid ved hendes side og lokkede atter det stakkels forpinte hjerte til sig for kun at knuse det på ny. En dag – efter at han i nogen tid havde været øm imod hende, fandt hun noget, jeg ved ikke hvad, i hans liv, som opbragte hende til det yderste. Med sin skarpe tunge tilføjede hun ham de mest bidende fornærmelser, som han i førstningen smilede over, som om det morede ham at se, hvorledes hun anstrengte sig for at finde hvasse ord; men omsider berørte hun et eller andet sår; det hånende smil forlod næppe hans læber, men hans øjne lynede som med brændende

ild, og hans tunge, knyttede hånd faldt på hendes hvide skuldre med et frygteligt slag.

Hun rejste sig og så på ham uden tårer, dødelig bleg. "Min stakkels, gamle fader derhjemme!" var alt, hvad hun sagde, idet hun skælvede over hele legemet, men havde øjnene fæstet på hans feje ansigt. Han veg tilbage for hendes blik, lo højt for at skjule de følelser, der rørte sig i ham, og gik ud af stuen. Hun gentog blot: "Min stakkels, gamle fader! min stakkels, forladte, gamle fader!" og famlede efter en stol.

Hun havde imidlertid ikke siddet et minut, førend hun fo'r op og ringede. Victorine plejede at komme, når hun ringede; men Theresa så næsten forbavset ud ved at se hende. "Du! – jeg ville have de andre – jeg til have dem alle ind! De skal se, hvorledes deres herre behandler sin kone! Se her!" Hun skubbede sjalet tilbage fra sin skulder – der sad mærket rødt og ophovnet. "Sig, at de alle skal komme her – Victorine, Amadée, Jean, Adèle, alle – hvad jeg end gør, vil jeg være retfærdiggjort ved deres vidnesbyrd!" Så begyndte hun at ryste og græde.

Victorine sagde intet, men gik hen til et skab, hvor hun havde medikamenter, hvis egenskaber hun alene kendte, og der lavede hun en drik, som hun fik sin frue til at tage. Hvilken dens natur end var, beroligede den hende. Theresa lænede sig tilbage i sin stol og hulkede heftigt fra tid til anden, indtil hun omsider faldt i en slags døs. Så løftede Victorine sagte tørklædet fra halsen på Theresa og så på mærket. Hun talte ikke; men hele hendes ansigt var en frygtelig trussel. Og så berørte hun stedet med sine læber, som om Theresa havde været det samme barn, som for tyve år siden. Let som berøringen var, gyste Theresa, og fo'r

op og vågnede halvt. "Er de kommet?" mumlede hun; "Amadée, Jean, Adèle?" men uden at vente på svar, faldt hun i søvn igen.

Victorine gik rolig tilbage til skabet, hvor hun havde sine medikamenter, og forblev der, idet hun lydløst blandede noget sammen. Da hun havde gjort, hvad hun ville, vendte hun tilbage til sin frues soveværelse og så på hende. Derpå begyndte hun at ordne værelset. Nu var der ingen blå silkegardiner og sølvspejle, som i Rue Louis le Grand. Der var falmet sirts, og et gammelt mahognispejl; man så tydelige spor af grevens nærværelse og hans uordentlige liv, og en tom brændevinsflaske stod på bordet.

Mens Victorine ordnede dette værelse, vedblev hun at sige til sig selv: "Endelig! Endelig!" Theresa sov hele dagen og sent ud på aftenen i den stol, hun var faldet om i. Hun var så ubevægelig, at Victorine blev forskrækket. Et par gange følte hun hendes puls og stirrede ivrigt ind i hendes ansigt. Engang løftede hun omhyggeligt et af øjenlågene, holdt et tændt lyt tæt til og kiggede ind i øjet. Tilsyneladende stillet tilfreds gik hun ud og lod en kop bouillon være i beredskab, til hun forlangte den. Atter satte hun sig ned i dyb tavshed; intet bevægede sig i det tillukkede værelse; men i gaderne begyndte vognene at rulle, og tjenerne råbte højt deres herrers navne og titler, for at betegne, hvilken vogn der skulle nyde forrangen i den snævre gade. En vogn standsede ved det hotel, hvor de boede på tredje sal. Så blev der ringet voldsomt på deres dørklokke. Victorine gik ud for at se, hvad der kunne forstyrre hendes kæledægge – som hun kaldte Theresa for sig selv – hendes sovende frue, som hun kaldte hende for folkene.

Hun mødte disse folk, der bar deres herre, greven, død ind. Død af et kårdestik, som han havde fået i en skændig duel. Victorine stod og så på ham. "Det er bedre således," mumlede hun. "Det er bedre således. Men monseigneur, De skal tage dette med Dem, hvor Deres onde sjæl end flyver hen." Og hun slog ham på skulderen, netop der, hvor Theresas ar var. Det var så let et slag, som det vel kunne være; men denne uærbødighed mod den døde fremkaldte harme selv hos de hærdede folk. Dette bekymrede Victorine sig dog kun lidt om. Hun vendte sin ryg til liget, gik til skabet og fremtog den drik, hun havde lavet med så megen omsorg, tømte den ud på gulvet og trådte den ud med foden.

Fjorten dage senere, da de i mange uger ikke havde hørt fra Theresa, så de fra slottets vinduer en dårlig postkaret langsomt rulle op mod porten. Ingen tog sig videre om den; det var måske en af husholderskens veninder, eller en eller anden af mrs. Dukes fattige slægtninge, for mange af disse havde opdaget efter hendes ægteskab, at hun var deres kusine. Ingen lagde mærke til den simple vogn, førend tjeneren i forstuen studsede ved at se mademoiselle Victorine fra gamle dage stå for sig. Inde i vognen sad Theresa, klædt i de dages enkedragt. Hun så længselsfuldt ud ad vinduet ind igennem forstuen og langt forbi tjeneren.

"Min fader!" udbrød hun ivrigt, førend Victorine kunne tale. "Er sir Mark – rask?" ("I live", var hendes første tanke, men hun havde ikke mod til at sige det.)

"Kald på mr. Duke!" sagde Joseph, tjeneren, ud igennem en anden dør og trådte derpå selv frem. "Gud velsigne Dem, frøken! Gud velsigne Dem! Sir Mark er rask – i alt fald er han

meget forandret. Hvor er mr. Duke? Kald på ham! Vor unge frøken er ved at besvime!"

Og dette var Theresas tilbagekomst til hjemmet. Ingen erfarede nogensinde, hvad hun havde lidt, siden hun havde forladt det. Hvis nogen havde anet det, ville Victorine aldrig have klædt sig i sorg. Hun gjorde det meget mod sin vilje, blot for at vedligeholde den usande tro på Theresas lykkelige ægteskab. Hun harmedes altid, hvis nogen af de gamle tjenestefolk anvendte dan engang så fortrolige benævnelse miss Theresa. "Grevinde," plejede hun da at sige med fornem mine.

Hvad der forefaldt mellem Theresa og hendes fader ved det første sammenstød erfarede man aldrig. Hvorvidt hun fortalte ham noget om sit ægteskabelige liv, eller hvorvidt hun kun aftørrede hans tårer ved at se hende igen, ved gentagelsen af de tidligere dages ømhed og kærtegn fik man aldrig at vide. Hverken Duke eller hans kone fik nogensinde oplysning om den tid, hun tilbragte i Paris, undtagen på den mest overfladiske måde. Sir Mark var meget ivrig efter at vise hende, at han havde tilgivet alt, og ville gerne have afsat Bessy som slotsfrue og indsat Theresa i stedet for, og Bessy ville gerne have opgivet sin værdighed uden et ord; men Theresa afslog at modtage en sådan plads i huset, idet hun sagde, på den halvdrømmende måde, der syntes at være blevet hende til vane, at engelsk husbestyrelse og hele indretningen af et engelsk landsæde var besværlig og trættende for hende; at hvis Bessy ville vedblive at gøre, hvad hun havde gjort, og nu opfylde de pligter, der engang alligevel ville blive hendes, ville Theresa være hende særdeles forbunden.

Bessy samtykkede og forsøgte at erindre alt, hvad Theresa yndede, og hvorledes sagerne var ordnet i Theresas gamle dage. Hun ønskede, folkene skulle føle, at grevinden havde lige så megen ret som hun selv til at indvirke på husets indretninger. Men den, for hvem husholdersken aflægger regnskab, den, i hvis hånd magten til at skænke gunstbevisninger er lagt, vil altid anses som fruen af tjenestefolkene, og Theresas fordringer tabte sig også snart. I førstningen var hun alt for nedbrudt og alt for svag til at bryde sig om andet end ro i sin faders selskab. De sad stundom timevis med hinanden i hånden, eller de spadserede ud i haven næsten uden at tale, lykkelige fordi de atter var sammen og i god forståelse. Theresa blev stærk i denne fredelige tilværelse; det afmagrede, blege ansigt, hvori lidelserne havde efterladt deres spor, blev atter fyldigt og glat; glansen vendte tilbage i øjnene og farven til kinderne.

Men om efteråret efter Theresas hjemkomst døde sir Mark. Hans styrke var langsomt taget af, og sine sidste øjeblikke tilbragte han i hendes arme. Denne nye ulykke kastede hende atter tilbage i den tilstand, i hvilken hun havde været, da hun som enke vendte tilbage til Crowley Castle; hun indelukkede sig i sine værelser, og kun Victorine turde komme hende nær. Hun havde betrukket værelserne med sort klæde som ved en højtidelig begravelse, og hverken Duke eller Bessy fik adgang til dem.

Victorines liv havde været alt andet end fredeligt efter hendes tilbagekomst til slottet. Nye magter var opstået i husholderskens værelser. Madam Brownlow havde sin pige, hvis fordringer var langt større end hendes frues egne, og der var kommet en ny husholderske i stedet for den, der tidligere

kun var en genlyd af Victorines meninger. Victorines eget humør var just ikke blevet blidere ved hendes fireårige ophold udenlands, og alle tjenestefolkene var enige om at modsætte sig hendes påtagne myndighed. Efter et par kampe følte hun sin magtesløshed, men hun gemte sin hævn. Derimod var der ingen formindskelse i hendes indflydelse over hendes frue, og det var hende, der lokkede grevinden ud af dennes mørke ensomhed.

Den lille Mary Brownlow var næsten den eneste skabning, som Victorine brød sig om foruden Theresa. Al hendes kvindelige naturs blødhed syntes at træde frem i hendes omgang med børn, skønt det er rimeligt, at Victorine ikke havde brudt sig om dette barn, hvis det havde været en dreng og ikke en pige. Som det var, var den franske pige og det engelske barn udmærkede venner, og når Victorine sendte Mary ind i grevindens værelse og bød hende ikke være bange, men bede damen komme ud og se Marys snemand, vidste hun, at den lille for hendes skyld ville lægge den spæde hånd ind i Theresas og således henvende sig til denne med større held end nogen anden ellers kunne. Theresa kom også ud, bleg og sørgmodig, med Mary ved hånden. De gik, ubemærkede som de troede, hen til det store gangvindue; derpå vendte Theresa tilbage til sine værelser. Men isen var brudt, og førend vinteren var til ende, begyndte Theresa atter på sin vanlige levevis, og smilte og lo af og til, så at tilfældige gæster talte om hendes sjældne skønhed og mærkelige ynde.

Man lagde mærke til, at Theresa vaktes først af sin sløvhed ved interesse for alle Dukes foretagender. Hun blev træt af Bessys småsysler og huslige tale – snart om folkene, så om

hendes moder og præstegården og derpå om sognet. Hun udspurgte Duke om hans rejser og kunne gå ind på hans bedømmelse og vurdering af fremmede nationer; hun fattede hans ånds skjulte kræfter og blev utålmodig over, at de skulle ligge ubrugte i landlig ensomhed. Hun havde talt om at forlade Crowley Castle og søge sig et andet hjem snart efter faderens død; men både Duke og Bessy havde indtrængende anmodet hende om at blive hos dem, og Bessy havde i sit hjertes uskyldighed sagt, at hun var glad over, at Duke, nu da hendes ammestue sandsynligvis ville lægge forøget beslag på hendes kræfter, kunne finde en ledsagerske, der passede så godt til ham.

Omtrent et år efter sir Marks død, døde parlamentsmedlemmet for Sussex, og Theresa begyndte at opmande Duke til at indtage hans plads. Med nogen vanskelighed – for Bessy var passiv, eller modsatte sig endog planen på sin rolige måde – lykkedes det hende, og Duke blev valgt. Theresa var vred over Bessys dvaskhed, som hun kaldte det, under hele sagen, vred, som hun nu ofte var det over Bessys mangel på interesse for alt, hvad der gik udenfor det hverdagsagtige.

Engang, da Theresa forsøgte at bringe Bessy til at forstå, hvorledes Duke kunne hæve sig i sin nye sfære, brast Bessy i gråd og sagde: "Du taler, som om hans nærværelse her var intet og hans berømmelse i London alt. Jeg kan ikke lade være at frygte, at han vil ophøre at bryde sig om det lykkelige liv, vi har ført, siden vi blev gift."

"Men når han er her," svarede Theresa, "og når han vil tale til dig om politik, om udenlandske nyheder, om store offentlige

interesser, så trækker du ham ned til dig og dine huslige sysler."

"Gør jeg?" sagde Bessy. "Trækker jeg ham ned? Jeg ville ønske, at jeg var bedre begavet; men du ved, at jeg aldrig har duet til andel, end til at føre hus."

Theresa blev et øjeblik rørt af denne ydmyghed.

"Du har dog en god dømmekraft, Bessy, hvis du vil bruge den. Prøv på at interessere dig for det, som han bryder sig om, ligesom du prøver at få ham til at interessere sig for dine huslige anliggender."

Men på en eller anden måde endte denne slags samtale kun alt for ofte med utilfredshed på begge sider; og tjenestefolkene fik efterhånden den tanke, at de to damer ikke stod på den bedste fod, hvor venskabelige de end kunne synes at være. Også madame Hawtrey lod sin skinsyge på Theresa gå over til uvilje. Hun var skinsyg, fordi hun på en eller anden måde havde fået den urimelige idé, at Theresas nærværelse på slottet var grunden til, at man ikke anmodede hende om at tage bolig der ved sir Marks død; som om der ikke var værelser nok til at logere en hær af enker i bygningen, hvis ejeren havde ønsket det. Men Duke havde adskillige temmelig faste anskuelser, og en af dem var, at han ikke ønskede sin svigermoders stadige selskab. Men han forøgede hendes indtægter betydeligt, så snart det stod i hans magt, og overlod aldeles til hende, hvorledes hun ville forbruge dem.

Da madame Hawtrey nu havde midler til at rejse rundt, begav hun sig temmelig hyppigt til de moderne badesteder, eller aflagde besøg hos de venner, som stundom kom i lurvede vogne, for at gæste deres kusine Bessy på slottet. Theresa brød sig kun lidt om madame Hawtreys kulde og mærkede den

måske ikke engang. Hun opgav også at strides med Bessy; det var håbløst at prøve på at gøre hende til en åndrig, ærgerrig selskabsdame for hendes mand. Han havde talt i Parlamentet; han havde skrevet en brochure, der vakte megen opsigt; premierministeren havde opsøgt ham og prøvede på at bringe ham over på regeringens parti. Theresa, med sin parisiske erfaring om måden, på hvilken damer har indflydelse på politik, ville have givet alt, for at Brownlow skulle leje et hus i London. Hun længtes efter at se de store politikere, efter at befinde sig midt i kampen efter embeder og magt, i det glimrende midtpunkt for alt, hvad der var værd at høre og se i kongeriget. Der havde været nogen tale om dette hus i London; men Bessy havde talt ivrigt imod det, mens Theresa i harmfuld tavshed sad og hørte på, indtil hun ikke længere kunne udholde det, men gik op på sit værelse, hvor Victorine sad og syede. Her gav hun sin længe tilbagetrængte harme luft – hun henvendte sig ikke til Victorine, men hun betvang sig ikke foran hende.

"Jeg kan ikke udholde dette – at se ham fængslet af hendes snævre ånd, at høre hendes tåbelige, egenkærlige argumenter, blot fordi hun føler, at hun ikke ville være på sin plads ved hans side. Og Duke er besværet med denne kvinde! Han, hvis evner er ukendte, endog for ham selv, ellers ville han skubbe hendes svage natur til side og søge sin rette stilling. Hvor han ville stråle! hvor han stråler allerede! Gode Gud! at tænke sig – –."

Og her henfaldt hun atter i tavshed, bevogtet af Victorines årvågne blik.

Duke havde overgået alt, hvad han tidligere havde udført, ved sin veltalenhed, og landet genlød af hans ros. Han skulle komme til Crowley Castle under et ophold i Parlaments-

samlingen kort efter, og Theresa gennemløb hele rejsen i tankerne og kunne næsten hvert femte minut have sagt, hvor han var; men det lille barn var sygt og optog al Bessys opmærksomhed. Hun sad ved vuggen, hvor barnet sov, da hendes mand kom ridende til slotsporten. Men Theresa var ved porten; hendes hår var upudret og flagrede ud fra hendes skuldre; hendes læber var halvåbne, og ud af hendes øjne strålede kærlighed og stolthed. Duke var kun menneskelig. Hele London omtalte hans stigende berømmelse, og her i hans hus syntes Theresa at være den eneste, der skattede ham.

Folkene samlede sig i den store forhal; for det var nu længe siden, han havde været hjemme. Victorine var der med noget hovedpynt til sin frue, og da den alvorlige taffeldækker som svar på hans forespørgsel efter sin kone sagde, at hun var hos den unge herre, som de frygtede var alvorligt syg, sagde Victorine med et gammelt tjenestetyendes fortrolighed, og som for at formilde Dukes ængstelse: "Fruen antager, barnet er sygt, fordi hun kun kan tænke på det, og stadig vågen har gjort hende nervøs."

Barnet var imidlertid virkelig sygt, og efter en kort hilsen til sin mand vendte Bessy tilbage til ammestuen og lod Theresa høre, spørge og sympatisere med ham. Den aften gav hun sig atter luft i nedsættende bemærkninger over den stakkels, huslige Bessy, og den nat troede Victorine at læse en dybere hemmelighed i Theresas hjerte.

Barnet var sjældent ude af dets moders arme; men sygdommen blev værre, og det var nær ved at dø. Der var blevet sat noget fløde til side til den lille syge, og Victorine havde uforvarende brugt den til et skønhedsvand til sin frue. Da den

pige, som havde opsyn med det, bebrejdede hende dette, udspandt der sig en strid imellem dem med hensyn til deres respektive fruers ret til at give befalinger i huset. Førend trætten var til ende, var der blevet sagt temmelig alvorlige ting på begge sider.

Barnet døde. Arvingen var livløs; tjenestefolkene gik hviskende om, og Duke følte berømmelsens tomhed i forhold til et barns liv. Theresa var fuld af deltagelse, men vovede ikke at udtrykke den for ham, så blødt var hendes hjerte blevet. Victorine beklagede dødsfaldet på sin egen vis. Bessy lå målløs og uden tårer; hun brød sig ikke om kærlige stemmer; hun hverken spiste eller drak, hverken sov eller græd. Der blev sendt et ilbud efter hendes moder, som var ude på et af sine besøg langt borte.

Imidlertid var pigerne forvågede, og de syntes, at omsorgen for lille Mary om dagen var mere end nok. Kammerpigen vågede et par nætter hos Bessy, og Duke gik fra tid til anden ind til hende om natten for at se på det hvide, ubevægelige ansigt, der ville have forekommet ham som en afdøds, hvis det ikke havde været for de suk, der nu og da opsteg fra det spændte bryst. Forgæves anvendte lægen alle midler og ville da gøre et forsøg endnu. Den nat sad Victorine efter hendes egen, indstændige anmodning oppe i stedet for pigen. Som sædvanlig kom Duke hen ad midnat sagte ind med skærm for lyset.

"Tys!" sagde Victorine med fingeren på læberne. "Hun er endelig faldet i søvn."

Det blev morgen, og hun sov endnu. Lægen kom, listede sig ind på tåspidserne og glædede sig ved den gode virkning af

hans medikamenter. De stod alle omkring sengen; Duke, Theresa og Victorine. Pludselig kom der en forunderlig forandring over lægen, og der viste sig en forunderlig frygt i hans ansigt! Han følte den syges puls, lagde sit øre til hendes åbne læber, bad om et spejl – en fjer. Spejlet blev ikke bedugget – fjeren rørte sig ikke. Bessy var død.

Jeg iler hastigt over mange måneder, og Theresa var atter overvældet af sorg, eller jeg skulle snarere sige af samvittighedsnag; for nu da Bessy var borte fremstillede alle hendes uskyldige dyder og kvindelige huslighed sig levende for Theresas sjæl – ikke som noget trættende, men som udmærkede egenskaber, hvis værdi hun havde været alt for blind til at bemærke. Bessy havde også været hendes egen legekammerat i barndommens og uskyldighedens lykkelige dage. Theresa skyede nu mere end hun søgte Dukes selskab. Hun forblev rigtignok på slottet, men madam Hawtrey kom også til at bo der, da dette var Theresas eneste betingelse for at ville blive hvor hun var. Duke tog sig sin kones død meget nær, men på en fornuftig måde. Han forundredes over Theresas udbrud af sorg, eftersom han nok troede at vide, at Bessy og hun ikke havde levet sammen i den bedste forståelse. Men nu var han meget i London, i færd med at gøre stor karriere som statsmand, og da han om efteråret tilbragte nogen tid på slottet, kunne han ikke noksom beundre den forunderlige, tålmodige måde, Theresa opførte sig på mod den gamle dame. Det forekom Duke, at madam Hawtrey i hans fraværelse havde tiltaget sig magten i hele huset, og at Theresa fandt sig i hendes luner med større føjelighed end hendes egen datter ville have gjort. Mod Mary var Theresa altid venlig og overbærende.

Det blev atter efterår, og inden det var omme, blev gamle bånd knyttet på ny, og Duke og Theresa var forlovede.

Denne efterretning havde en stærk indvirkning på to mennesker; først, og det var temmelig naturligt efter omstændighederne, på madame Hawtrey, som det behagede at betragte ægteskabet som en stor fornærmelse både mod hende selv og mod hendes datters minde, og som på ingen måde ville blive længere boende på slottet, men indlogerede sig i landsbyen. Den anden, som efterretningen påvirkede stærkt, var Victorine.

Fra at have været en driftig, energisk, midaldrende kone, henfaldt hun nu efter Theresas forlovelse til alderdommens passive sløvhed. Det var, som om hun ikke mere mente at have brug for anstrengelser eller bestræbelser i nogen retning. Hun søgte ensomhed; holdt ikke så meget af noget, som at sidde i værelset ved siden af Theresas påklædningsværelse, og var der enten hensunken i drømmerier eller sysselsat med at strikke. Men hvor end Theresa gik hen, fulgte Victorine hende. Theresa havde troet, at hendes gamle pige ville foretrække at blive på slottet i landlig ro, frem for at ledsage hende og hendes mand til det hus i Grosvenor Square, som de havde lejet, mens Parlamentet var samlet, men det blotte tilbud om at blive syntes at opbringe Victorine mærkværdigt. Hun anså forslaget som tegn på, at Theresa betragtede hende som forældet, at hun var ked af hende og ønskede af få en yngre pige i hendes sted.

Det var ikke muligt at få denne tanke ud af Victorines hoved, og den førte til hyppige udbrud af hidsighed, hvor hun heftigt bebrejdede Theresa hendes utaknemmelighed.

En dag gik Victorine videre i sine udtryk end sædvanlig, og Theresa, der ellers var så overbærende imod hende, blev omsider opirret og sagde: "Dette er nu for galt, Victorine, og utåleligt for os begge. Du siger, at du aldrig føler dig så ond, som når jeg er dig nær, at min utaknemmelighed selv ville forbavse djævle; hvad kan jeg gøre for dig, og hvad forlanger du? Du er aldrig så ulykkelig, siger du, som når du er om mig; skal vi da skilles? Ville det være til din lykke?"

"Og er det kommet så vidt!" udbrud Victorine. "I mit land regner man en bygning for vel sikret mod vejr og vind og alle tidens ødelæggelser, hvis den første kalk, man bruger, er blevet vel blandet med menneskeblod. Men selv ikke vor forenede hemmelighed kan holde vort liv sammen, skønt den blev vel blandet med blod! Hvor meget mindre da ikke al den omhu og den kærlighed, som jeg ødslede på dig i min ungdoms styrke!"

Theresa gik tæt hen til den stol, i hvilken Victorine sad. Hun greb hendes hånd og holdt den fast i sin egen. "Tal, Victorine," sagde hun med hæs stemme, "og sig, hvad du mener. Hvilken er vor forenede hemmelighed? Og hvad mener du med, at det er en blodhemmelighed? Tal ud. Jeg *vil* vide det."

"Som om du ikke allerede vidste det," svarede Victorine hårdt. "Mindes du ikke mine tidligere besøg hos Bianconi, den italienske kemiker?" Hun så Theresa ind i ansigtet for at se, om hendes ord havde haft en dybere betydning for denne. Nej; Theresas blik var alvorligt, men frit og uskyldigt.

"Du sagde, at du gik der for at lære tilberedelsen af forskellige skønhedsmidler, salver og huslige medikamenter."

"Ja, og jeg betalte min kundskab dyrt nok," sagde Victorine med en hånlig latter. "Jeg lærte mere, end fru grevinden har

omtalt. Jeg lærte mange urters hemmelige egenskaber – for at tale ligefrem lærte jeg kunsten at blande gift. Og," vedblev hun, idet hun pludselig rejste sig, "jeg lærte det for din skyld. For dig, der nu gerne vil bortstøde mig i min alderdom."

Theresa blev dødbleg. Men hun prøvede hverken på at røre hånd eller fod eller på et eneste øjeblik at vende øjnene bort fra Victorines ansigt.

"For min skyld, Victorine?"

"Ja! Den beroligende drik stod rede til din mand, da de bragte ham død hjem."

"Gud ske lov, at du ikke var årsag til hans død!"

"Gud ske lov," sagde Victorine hånligt. "Du ønskede hans død, og jeg agtede at frembringe den. Og jeg skammer mig ikke over det. Nej! det var ikke for min egen skyld, jeg ville have gjort det, men fordi du led så meget. Han havde slået dig, som jeg havde opammet ved mit bryst."

"O Victorine!" sagde Theresa gysende. "De dage er forbi. Lad os ikke kalde dem til live igen. Jeg var så ond, fordi jeg var så ulykkelig, og nu er jeg så lykkelig, så ubeskrivelig lykkelig – o, lad mig prøve på også at gøre dig lykkelig!"

"Du burde prøve på det," sagde Victorine, der endnu ikke var stillet tilfreds. "Kan du ikke se, hvorledes den ufuldførte handling, som skæbnen engang standsede, atter blev forsøgt og denne gang med held, og nu nyder du frugten af min synd, hvis det var en synd."

"Victorine! Jeg ved ikke, hvad du mener!" Men en rædsel må have grebet hende, for hun begyndte at skælve heftigt.

"Ved du virkelig ikke? Fru Brownlow, landsbypigen fra præstegården, trængte til søvn og ville gerne forglemme det lille

barns død, som pinte hende. Jeg hjalp lægen med hans gerning. Nu sover hun, og hvis præster taler sandhed, har hun for længst truffet sit lille barn. Og du, min yndling, hersker i hendes sted! Behandl ikke den stakkels Victorine, som om hun var afsindig og talte over sig. Jeg har hørt om den slags fif, efter at forbrydelsen er blevet begået og forbryderen ikke længere var til nytte."

Den samme aften forbavsedes Duke over sin kones anmodning, om hun måtte forlade ham og vende tilbage med Victorine og sine andre folk til Crowley Castle. Hvorfra havde hun, der gjorde så megen lykke i London, der var perlen i alle selskaber, men frem for alt hans elskede hustru og trofaste ledsagerske, fået denne pludselige lyst til at leve i fuldstændig afsondring og til at forlade sin mand, da han først ret begyndte at fatte alt det, som en kone kunne være for ham? Var det for hendes helbred? Ikke længere siden end i går aftes havde hun været i strålende skønhed, i fortrinligt humør; endnu i morges havde hun været så øm og blid. Men Theresa nægtede, at hun på nogen måde var upasselig, og viste pludselig så megen ulyst til at tale om sig selv, ja var i det hele så nedtrykt, at Duke anså det for bedst at opfylde hendes ønske og lade hende tage bort. Han savnede hende frygteligt. Han havde ikke mere nogen til at oplive sine måltider ved munterhed og lune; ikke mere nogen lille sekretær, som uden at trættes sad ved hans side i de lange timer. Når han gik til selskab, afventede den skønneste kvinde ikke længere hans komme der; når han kom hjem fra Parlamentet om aftenen, var der ikke længere nogen, som havde interesse for hans taler, som harmedes over, hvad der havde ærgret ham, og var glad og stolt over den beundring, han

havde vundet. Han længtes efter den tid, da han kunne tage ned og besøge sin kone; for hendes breve forekom ham kun matte, efter at han havde nydt hendes eget selskab.

Det er intet under, at hun skrev de breve med et tungt hjerte, efter den kundskab, hun havde fået.

Han vovede næppe at komme Victorine nær; for dennes sindsstemning begyndte at blive så foranderlig, som om hun i virkeligheden var blevet den afsindige kone, hun havde i sin trods havde fået Theresa til at kalde sig. Stundom var hun ulykkelig, fordi Theresa så så dårlig ud og syntes at være så fortvivlet. Til andre tider var hun skinsyg, fordi hun mente, Theresa holdt sig borte fra hende. Og således blev Victorines helbred nedbrudt den sommer under trykket af de forskellige lidenskaber, der altid beherskede hende.

Theresas eneste trøst syntes at være den lille Marys selskab. Det var, som om hun ikke kunne ødsle kærlighed nok på dette lille, moderløse barn, der i fuldt mål gengældte Theresas hengivenhed. Hun tog den lille, tre år gamle pige i sine arme, når hun besøgte Victorine, eller lod Mary lege i sit påklædningsværelse, hvis Victorine af en eller anden årsag ikke ville forlade sin frue. For at undgå at fornærme Victorine, engagerede Theresa ingen anden pige, og for at blive fri for Victorines underlige tale havde hun den lille Mary jævnligt hos sig. For barnets nærværelse lagde et forunderligt bånd på Victorines tunge; stundom dæmpede hun sit vilde sind for at kærtegne det lille barn, der legede ved hendes fødder, og gjorde kun et bittert udfald mod Theresa under form af at advare Mary mod utaknemmelighed.

Theresa faldt sammen ved dette frygtelige liv. Derfor opsøgte hun madame Hawtrey og bad hende om at aflægge sig et besøg; hun sagde, at hun følte sig ene, og ville anse fruens selskab som en stor gunst. Det var vanskeligt at overtale madame Hawtrey; men jo nødigere hun ville, desto mere bønfaldt Theresa hende, og da hun så indfandt sig på slottet, havde aldrig hendes egen datter været så ydmyg en slave mod hendes mindste luner, som den stolle Theresa nu var det.

Dog faldt Theresa mere og mere af, og da Duke kom for at besøge hende, blev han højst bedrøvet over hendes udseende. Hun sagde imidlertid, at hun var rask, og hvis hun havde noget mere på sinde, betroede hun sig ikke til ham. Han passede nøje på hende og søgte at forekomme hendes mindste ønske. Han så hendes ømme kærlighed til Mary og mente, at han aldrig havde set så kærlig en moder for en anden kvindes barn. Han forbavsedes over hendes tålmodighed med madame Hawtrey, da han mindedes, hvor tit hans eget forråd af denne vare var blevet opbrugt af svigermoderen, og hvorledes Theresa tidligere havde hånet præstekonen. Med alle disse fornyede indtryk af sin kones dyder og elskværdige sider var tanken om at miste hende ham alt for frygtelig.

Førend han vendte tilbage til byen, hvor hans nærværelse var en politisk nødvendighed, henvendte han sig til omegnens bedste læger. De så til hende, men efter hendes bestemte benægtelse af, at skulle fattes hende noget, kunne de heller ikke opdage noget.

"Føj ham i det mindste, min kære frue!" sagde den læge, som havde kendt Theresa fra hendes barndom, og som boede i nærheden, "føj Deres mand og gavn måske Dem selv på samme

tid, ved at samtykke i hans ønske om at forandre opholdssted. Brighton er en rolig landsby ved søen. Vær nu eftergivende og tag derhen i nogle uger." Theresa, der var træt af at sætte sig til modværge, samtykkede omsider, og Duke ordnede alt for at tage hende og lille Mary og det nødvendige tjenerskab til Brighton. Han besluttede, at Theresa skulle have en yngre pige end Victorine om sig, for i virkeligheden måtte Theresa opvarte hende. Men om denne plan vidste hverken Theresa eller Victorine noget, førend hun allerede sad i vognen med sin mand og var langt borte fra slottet. Så fortalte han hende, glad over sin snilde ordning, hvorved han havde sparet sin kone for at fatte en beslutning, at Victorine ikke var med, men at en ny pige ventede på hende i Brighton.

Theresa udbrød kun: "O, hvad vil Victorine sige?" og skjulte ansigtet i sine hænder.

Hvad Victorine virkelig sagde, da sagen blev hende klar, og hun indbildte sig at være blevet narret, er alt for frygteligt til at sige. Hun kom i det mest ustyrlige raseri og blev derpå så alvorligt syg, at folkene i angst og skræk hentede madam Hawtrey. Men da denne kom, lukkede Victorine øjnene og nægtede at se på hende. "Hun har sin datter ved hånden! Jeg vil ikke se hende!" og hun skælvede hele tiden mens hun sagde disse forfærdelige ord. "Bring grevinden tilbage til mig. Lad *hende* møde den døde kvinde, som står der; jeg vil ikke gøre det. De ønskede, at hun skulle sove – og det samme gjorde grevinden for at kunne træde ind i hendes plads. Theresa, hvor er du? Du fristede mig. Hvad jeg gjorde, det gjorde jeg for din skyld. Og nu er du gået bort og har ladet mig alene med den døde kvinde. Det var den samme medicin, som doktoren gav –

kun at han gav lidet, og jeg meget. Grevinden anvendte sine penge godt, da hun sendte mig til den gamle italiener for at lære hans håndværk – skønhedsmidler og en fornuftig brug af giftige urter. Jeg anvendte dem fornuftigt, og Theresa høstede nytten af det; og nu er hun hans kone og har ladet mig alene tilbage med den døde kvinde! Theresa, kom tilbage og frels mig fra den døde kvinde!"

Slået af rædsel hørte madame Hawtrey på dette. "Hent præsten," sagde hun med hviskende stemme til en tjener.

"Landsbydoktoren kommer nu," sagde en af folkene. "Hvor hun raser! Er det vanvid?"

"Det er ikke vanvid," sagde Bessys moder. "Gud give, at det var."

Theresa havde tilbragt en lykkelig dag med sin mand i Brighton, førend han atter begav sig til London. Hun så ham ride bort og hans tjener følge ham med hans vadsæk. Mange gange vendte Duke sig om for at se på sin kone, der stod og viftede med lommetørklædet, indtil en bøjning af vejen skjulte hende for hans øjne. Han måtte gå igennem en lille landsby, som lå et par mile fra hans hjem, og der skulle en tjener vente på ham med hans breve og hans anden bagage. Blandt brevene var en hemmelighedsfuld skrivelse, som fordrede hans øjeblikkelige nærværelse på Crowley Castle. Duke så noget i tjenerens forfærdede ansigt, som fik ham til at udspørge ham. Men alt, hvad denne kunne sige, var, at Victorine var ved at dø, og at madame Hawtrey havde sagt, at hans herre ganske sikkert kom tilbage og ikke behøvede nogen bagage. Der stak åbenbart noget bag ved. Duke red rask hjem. Præsten stod på udkig efter

ham. "Min kære dreng," sagde han og faldt tilbage til det gamle forhold af lærer og elev, "Bered dig på at erfare noget."

"Hvilket?" sagde Duke kort, for det opbragte ham i hans daværende sindsstemning, at han ikke straks fik det at vide. "Er Victorine død?"

"Nej! Hun siger, at hun ikke vil dø, før hun har set dig og fået dig til at tilgive sig, hvis madame Hawtrey ikke vil. Men læs først dette! Det er en frygtelig bekendelse, hun har aflagt for mig som øvrighedsperson, idet hun tror sig at være døende!"

Duke gennemlæste papiret, der ikke indeholdt stort mere, end hvad her allerede er fremsat. Derpå sagde han: "Hun taler over sig, stakkel!" Men ikke desto mindre var det, som blodet blev til is i ham, og han ville hellere ikke have set Victorine og forblevet i tvivl til sin dødsdag.

Han gik op ad trapperne og vendte sig da om mod præsten med et roligt, alvorligt blik. "Jeg ønsker at se hende alene." Han sendte alle folkene ud af stuen og gik derpå hen til sengen, hvor Victorine sad halvt oprejst, understøttet af puder og så på ham med sine dybtliggende, skinnende øjne. "Jeg vil nu læse dette papir højt for dig, Victorine. Måske har du ikke været ved din samling, men du forstår mig nu?" En bekræftende mumlen nåede hans øren. "Hvis noget i dette papir ikke er sandt, da gør et tegn, løft da hånden i vejret – for Himlens skyld, løft da hånden i vejret. Og hvis du med sandhed kan gøre det i denne din dødstime, da være Gud dig nådig; men kan du ikke gøre det, da må Gud være *mig* nådig!"

Han gennemlæste papiret langsomt, sætning for sætning. Men hun gjorde intet tegn! hun løftede ikke sin hånd op. Da han havde endt, talte hun, og han bøjede sit hoved for at lytte.

"Grevinden – Theresa – hun, som har ladet mig være her alene for at dø –." Så forlod kræfterne hende, og Duke blev alene ved dødslejet.

Han forblev mange minutter ganske stille i værelset. Så forlod han det og sagde til den første tjener, han kunne finde: "Pigen er død. Lad der blive sørget for hende." Derpå gik han til præsten og havde en lang samtale med ham.

Han sendte en betroet tjener efter lille Mary under det første det bedste påskud, der ikke var særlig rimeligt; men han var i en frygtelig sindsstemning og syntes at forglemme alt andet end Bessy, hans første, uskyldige kone.

Theresa kunne kun dårligt undvære sin lille kæledægge og blev forundret over dennes hjemkaldelse; men dagen efter kom forklaringen.

"Victorine er død; jeg behøver ikke at sige mere. Hun kunne ikke tage den frygtelige hemmelighed med sig i graven, men åbenbarede alt. Jeg kan kun tænke på min stakkels Bessy, der var overgivet til en sådan kvindes grusomhed. Dig, Theresa, overlader jeg til din egen samvittighed, for du har sovet ved min barm. For eftertiden er jeg fremmed for dig. Når du modtager dette, har jeg og mit barn og den stakkels myrdede kones moder forladt England. Hvad vort næste skridt vil være, ved jeg ikke. Der vil blive sørget for dig."

Theresa sprang op og ringede som afsindig på klokken. "Skaf mig en hest!" udbrød hun, "og lad William være færdig til at ride med mig, som om det gjaldt vort liv, langs kysten til Dover."

De red og galopperede og standsede næppe for at lade hestene hvile sig. Men da de kom til Dover, så de ud over havet på de hvide sejl, der bar Duke og hans barn bort. Theresa kom

for sent, og det knuste hendes hjerte. Hun ligger begravet på Dover kirkegård. –

Efter mange års forløb vendte Duke tilbage til England; men i Parlamentet så man ham aldrig mere, og hans datter solgte Crowley Castle til en fremmed.

3. Hvorledes en doktor aflagde besøg i sideværelset

Hvorledes doktoren fik adgang i vor kreds, kan ingen af os sige. Det faldt os ikke ind dengang at gøre nærmere undersøgelser, og nu er den ting tabt i fortidens dunkelhed. Vi ved kun, at han pludseligt og hemmelighedsfuldt viste sig. Det var kort efter, at vi havde dannet vort "Gensidige Beundrings-Selskab" netop her i mrs. Lirripers værelser. Vi omtalte ting i almindelighed på vor sædvanlige, elskværdige måde; vi beundrede digtere, forgudede helte, og tog alle folk og alle ting for, hvad de syntes. Vi var unge og tilfredse med vore egne ideer og med hinandens; vi var fulde af tro og tillid til alt godt og ædelt, og vi hadede kun lavhed og slethed. I denne ånd talte vi med varme om den nye teori over Verdens alder, da en fremmed stemme pludselig afbrød vor samtale.

"De må undskylde mig, men De har uret. Verdens alder er nøjagtig 3 millioner, otte hundrede og syvoghalvfems tusinde fire hundrede og femogtyve år, otte måneder, fjorten dage, ni timer, femogtredive minutter og sytten sekunder."

Ved den første lyd af denne hemmelighedsfulde stemme så vi alle op og opdagede stående på tæppet ved ilden, ved hvilken De nu sidder, major, en lille, sværtbygget, midaldrende mand, klædt i sort. Han havde en kroget næse, gennemtrængende, sorte øjne og gråsprængt skæg. Vor første indskydelse var at betragte den fremmedes indblanding som en uforskammethed,

og at spørge, hvad han havde at bestille i mrs. Lirripers hus og i dette værelse, som var helliget det "Gensidige Beundrings-Selskabs" møder. Men ikke så snart fæstede vi vore øjne på ham, førend vi fik andre tanker, og nogle øjeblikke stirrede vi tavse på den fremmede. Med et blik så vi, at han ikke var nogen tåbe. Han var betydelig ældre end nogen af os; forstand lyste ud ad hans ansigt, hans øjne glimtede af lune, og han havde overhovedet et udtryk som en mand, der er sin åndelige styrke og overlegenhed bevidst. Vi så også i hans ansigt, at han straks havde gennemskuet os alle. Vi var så slået af den fremmedes udseende, at vi ganske forglemte de spørgsmål, der så naturligt var faldet os ind, straks da han afbrød samtalen: "Hvem er De? Hvor hører De til? Hvorledes kom De ind her?" Det var tilladt et medlem af selskabet at indføre en ven; men ingen af os havde indført ham, og selskabet ejede ikke flere medlemmer end os, der var i stuen. Ingen af os havde set ham komme ind; ej heller havde vi lagt mærke til hans nærværelse, førend han begyndte at tale. Ved senere at meddele hinanden vore tanker opdagede vi, at den samme idé havde gennemfaret alle. Var han styrtet ned gennem kaminen? eller dukket op af gulvet? Men da vi samtidig ikke så nogen røg og ikke lugtede svovl, antog vi den rimeligere forklaring, at et medlem havde indført ham og straks var gået bort. Jeg ville netop stille ham et spørgsmål i den retning, da han atter henvendte sig til os og talte med lidt fremmed accent.

"Jeg håber," sagde han, "at jeg ikke kommer til ulejlighed; men den genstand, der var under diskussion, har jeg særlig gjort til mit studium, og min – min begejstring fik mig til at gøre en bemærkning; jeg beder Dem undskylde mig." Han sagde dette

så venligt og med så megen værdig høflighed, at vi alle blev afvæbnet og enstemmigt erklærede, at der ikke var nogen grund til at gøre undskyldninger. Og derpå fulgte ligesom ganske af sig selv, at den fremmede tog plads blandt os og tilbragte aftenen med os og viste sig at være vor lige i en munter diskussion og langt at overgå os i alle slags kundskaber. Vi blev alle fortryllede af ham, og han syntes ligeledes at finde behag i os. Da han gik bort, tog han os alle i hånden med den største varme og hjertelighed og efterlod os sit kort. Det havde følgende påskrift:

E. Goliath
Dr. philos.

Fra den tid mødte doktoren regelmæssigt i vort selskab, og vi betragtede hans komme som ganske naturligt, idet vi var villige nok til at antage hans store lærdomme og mange talenter som bevis for hans værdighed til at være medlem af vort broderskab. Det er intet under, at vi kom til at betragte doktoren som en stor person. Hans fond af kundskaber var uudtømmeligt. Han syntes at vide alt, ikke overfladisk, men grundigt. Det var imidlertid ikke ved at han udbasunerede sin lærdom, at vi kom under vejr med dette, men ved at komme frem med den, som omstændighederne forlangte. Faldt samtalen på sprog, gjorde doktoren os det ved nogle få bemærkninger tydeligt, at han næsten var bekendt med alle mulige sprog. Talte vi om jura, citerede han lovsteder med en sådan lethed, som om jura havde været hans livs studium. Det samme var tilfældet med politik, historie, geologi, kemi, mekanik, ja, selv med medicin. Intet var fremmed for doktor Goliath. Han var en levende encyklopædi;

men der var intet pedantisk ved ham. Han behandlede sin lærdom *en bagatelle*; kundskaberne strømmede fra ham, som spøg fra andre folk; han var kun alvorlig, når han lavede salat eller punch eller spillede piquet. Han var slet ikke stolt af at kunne oversætte et skrift til seks sprog; men han troede at være det eneste menneske på Jorden, som kendte det reelle forhold af olie og eddike til en god kartoffelsalat. Det var umuligt at modstå hans vidunderlige indflydelse. Skønt lærd, var han munter som en dreng, og kunne vrøvle og gøre nar ad visdom og filosofi bedre end nogen af os. Han tog vort selskab med storm; han blev et orakel iblandt os; vi citerede ham som autoritet, og talte om ham som *doktoren*, ret som om der ikke var nogen anden doktor i hele den vide verden. Kort førend doktorens indtrædelse iblandt os, havde vi medlemmer af det "Gensidige Beundrings-Selskab" svoret evigt venskab. Vi havde lovet altid at elske hinanden, altid at tro på hinanden, altid at være retfærdige, trofaste og venligt stemte imod hinanden, og aldrig lade medgang eller modgang forandre forholdet imellem os. Som tegn på vort broderskab var vi blevet enige om at kalde hinanden ved forkortelser af vore fornavne, og endvidere skulle vi give hinanden drikkebægre. Da vi ikke var noget rigt selskab, undtagen i retning af kærlighed og gensidig beundring, besluttede vi, at bægrene skulle fremstilles af tin, og at hvert skulle have to hanke. De blev bestilt, og hvert havde en indskrift som følgende: "Til Tom fra Sam, Jack, Will, Ned, Charley og Harry", og indskriften var kun forskellig, eftersom den ene eller den anden var modtager. Alle bægrene var færdige, og der stod kun tilbage at hente dem fra en vis butik. Der indtraf imidlertid

et ophold, begrundet på omstændigheder, som jeg ikke behøver videre at omtale, når jeg siger, at vi ikke var herrer over dem.

Dette ophold vedvarede i nogle uger, da Tom en aften kom ind med en stor brun papirspakke under armen. "Ha, ha! Ha, ha!" udbrød doktoren, "hvad er dette? Sig mig, Tom, er det noget, man kan spise, eller noget, man kan drikke, eller måske noget, man kan ryge? for kun i slige ting finder min sjæl nydelse."

"Jeg tror Dem ikke, når De siger dette," sagde Tom ganske alvorligt; for Tom var den af os alle, som var mest henrykt over doktoren.

"Tror mig ikke?" udbrød doktoren. "Men jeg mener det. Mennesket er et dyr, hvis eneste ulykke er, at det er begavet med den forbandede evne til at tænke. Ved De, hvad jeg ville gøre, hvis jeg ikke havde denne utålelige evne?"

Tom havde ingen anelse om, hvad han ville gøre.

"Jeg ville ligge hele dagen i solen," sagde doktoren, "og spise kartoffelsalat af et trug."

"Hvad! som en gris?" udbrød Tom.

"Ja, som en gris," sagde doktoren. "Jeg ser aldrig en gris ligge på rent strå med snuden stukket ind i en dejlig blanding af klid og kålblade, uden at jeg bliver frygtelig misundelig!"

"O doktor!" udbrød vi alle i kor.

"Men det er sandt. Jeg siger til mig selv: Hvor langt bedre faren, hvor langt lykkeligere end jeg er ikke denne gris! For at erholde min kartoffelsalat, uden hvilken livet ville være tomt for mig, må jeg gøre, hvad min sjæl afskyr. Jeg må arbejde. Grisen behøver ikke at arbejde for det trug fuldt af klid og kålblade. Fordi jeg er et dyr, begavet med tænkeevne og fornuft, blev jeg

sendt i skole og lærte at læse. Se, hvilken ulykke, hvilken elendighed det har bragt mig. De ler, men er jeg ikke tvunget til at læse bøger og parlamentsforhandlinger og ledende artikler? Forleden dag var jeg nødt til at overvære en valghandling; den kval havde jeg da været fritaget for, hvis jeg havde været en gris. – Men er det et salathoved, du har i denne papirspakke, Tom?"

"Det er ikke salat, doktor."

"Ha! Jeg ser noget glimre – ædelt metal – guld? Nej, sølv! For at komme i besiddelse af dette i en forholdsvis rigelig mængde, ville jeg begå forbrydelser – mord!"

"O, doktor," sagde Tom, "De giver Dem selv et skudsmål, som De ikke fortjener."

"Gør jeg?" sagde doktoren. "Du kender mig ikke. Og hvad er mord, når alt kommer til alt? Intet. Man dræber to eller tre af sine medskabninger – et dusin, hvis det kommer an på det – hvad så? Der er nok af dem endda. Ved du, hvor stor befolkningen er på Jorden? Jeg skal sige dig det. Netop et tusind, tre hundrede millioner otte hundrede og nioghalvfems tusind, seks hundrede og tyve sjæle. Hvor mange mord tror du, der begås i løbet af et år? Du tænker kun på dem, man læser om i aviserne. Bah! Et nøjagtigt kendskab til dette emne sætter mig i stand til at underrette dig om, at antallet af de mord, som årligt begås i Storbritannien, Irland og på Kanaløerne, beløber sig til femten tusinde, syv hundrede og femogfyrre. Det er en af naturlovene for at udtynde befolkningen. Enhver mand, som begår et mord, adlyder denne lov."

Hårene på Toms hoved begyndte at rejse sig, for doktoren sagde alt dette med en frygtelig bisterhed. Hans forunderlige filosofi var heller ikke uden virkning på os andre. Vi havde været

vant til en god del frihed i vore diskussioner; men vi havde endnu ikke indladt os på noget så dristigt som dette.

"Nå, Tom," sagde doktoren, "afslør din skat og lad mig se, om det er umagen værd for mig at ligge på lur efter dig i de mørke gyder, når du går hjem i aften."

"Nej, det er det ikke," sagde Tom, "for skatten er kun af tin," og Tom viste sit drikkebæger. Omstændighederne havde forandret sig lidt for Tom, og han havde været henne for at betale sit eget bæger.

"Tin!" sagde doktoren. "Bah! Det er ikke umagen værd for mig; men hvis det havde været sølv, så –" og doktorens ansigt fik et djævelsk udtryk, der syntes at tyde på røveri ledsaget af vold og mord påfulgt af øjeblikkelig dissektion. Snart efter lagde doktoren mærke til indskriften. "Ha! ha!" sagde han; "hvad er dette? en indskrift! til Tom fra Sam, Jack, Will, Ned, Charley og Harry som tegn på venskab. Venskab? Ha! Ha! Det er kun et navn, en tom lyd, et bedrag, en skuffelse og en snare. Jeg siger dig, der findes ikke sligt i verden."

"O, sig ikke det!" udbrød Tom og så ganske bedrøvet ud.

"Ja," svarede doktoren, "du vil nok selv finde ud af det. Det har jeg altid gjort, og siden jeg sluttede mit første venskab og blev skuffet; det er nu – lad mig se, hvor mange år – et tusinde, otte hundrede og – men det er lige meget."

Doktoren standsede, som om hans smertelige erindringer overvældede ham.

"Ned," sagde Sam og lænede sig over til mig, "ved du, hvem jeg tror, doktoren er?"

"Nej," sagde jeg.

"Jeg vil lade mig hænge, om jeg ikke tror, han er den evige jøde. Se på hans støvler!"

Jeg så på hans støvler. Smukke støvler var det ikke! Det var alt, hvad jeg bemærkede om dem.

"Ser du ikke," sagde Sam, "hvor flade og nedtrykte de er? Doktoren har gået en del i de støvler. Læg mærke til deres besynderlige og forældede form! Se støvet på dem – det er århundreders støv."

Doktoren skoggerlo ved tanken om bægeret, vi seks havde givet, og sagde, at vi var virkelig meget unge mænd alle til hobe.

Tom begyndte at blive meget rød i ansigtet og at se flov ud. Det gjorde vi da endelig alle sammen; for det var aldrig faldet os ind før nu, hvor tåbelige og sentimentale vi alle var. Vi sagde intet til doktoren om de seks andre bægre, der stod og ventede på at blive betalt, og da Tom ildrød i hovedet atter skjulte sit bæger, var vi glade ved at tale om noget andet for at slippe ud af vor forlegenhed. Vi skammede os i den grad over os selv, at vi bestræbte os for at hæve vore karakterer i doktorens øjne ved at gå til en hvilken som helst yderlighed med at antage de kyniske meninger, han fremsatte. Efterhånden som vi lyttede til ham og dagligt talte med ham begyndte vi at se, hvor overordentlig ungdommelige vi alle havde været. Vi lærte, at de digtere og helte, som vi havde forgudet, kun var fuskere og klodrianer; at de store statsmænd, vi havde troet på og beundret, var uduelige eller forrædere; at de mægtige herskere, hvis magt og indsigt, vi havde udbasuneret, var tyranniske uslinger eller legetøj i andres hænder; at de filantroper, som alle folk roste, var indbildske hyklere; at de fædrelandsvenner, hvis navne vi som alle andre havde bøjet os for, var de sorteste skurke. Doktorens

indflydelse førte os umærkeligt videre skridt for skridt. Hvor kunne vi modstå den? Den fortryllede os. Han kendte alt, kunne bevise alt og havde en sådan rigdom af kendsgerninger til støtte for sine slutninger, at det var umuligt for os med vore indskrænkede kundskaber at modstå ham. I førstningen var vi forfærdede; men med tiden blev vi vant til synet af blod og så med den største ligegyldighed vore heltes hoveder falde. Omsider fandt vi behag i det og ledte efter nye ofre for at vi kunne ødelægge dem. Efterhånden, som vi gik videre, førte doktoren os dristigere an. Han gav mørke hentydninger om forbrydelser, som han havde været deltager i og om forbrydelser, som han endnu ville begå, når lejligheden gaves. Når et mord var blevet udøvet, var doktoren morderens ven og advokat og svor den bitreste hævn mod dommerne og edsvorneretten, der havde dømt ham til at hænges. Når der kom efterretninger om krig eller ulykker, gned han sig i hænderne af glæde, fordi han havde forudsagt, hvad der ville ske ved dårskaber og forræderier hos de nedrige kæltringe, der kaldte sig statsmænd og generaler.

Fra et gensidigt beundringsselskab blev vi et selskab af billedstormere. Tom og Jack og Sam og alle vi andre, der var begyndt med at sværge evigt venskab, var nu stedse i bitter strid; vi foragtede hinandens åndelige egenskaber og hånede vore gamle sædvaner. Drikkebægrene var glemt. Jeg gik forbi kandestøberens vindue og så dem alle seks udstillede til salg. Jeg besøgte Tom en dag for at vise ham en artikel, der rev ned på en af de forfattere, vi engang havde forgudet, og da så jeg hans bæger liggende under bordet ved siden af en papirkurv og en spyttebakke. Det var bulet og fyldt med cigarstumper og

svovlstikker. Jeg sparkede leende til det, og Tom rødmede og satte det af vejen.

Vort selskab havde fortræffelig fremgang i sin nye skikkelse. Vi blev berømte for vor frie tale og for vore dristige meninger. Man søgte os, og vi var stolte af vor ejendommelighed og uafhængighed. Vi tilbragte hele vor fritid sammen, og vore heftige diskussioner holdt os stedse i spænding, men der kom et roligt øjeblik.

Tom og jeg sad en skummel dag alene sammen. Vi var mutte og alvorlige og røg i tavshed. Omsider sagde Tom:

"Jeg gik forbi butikken i dag, Ned, og så de seks drikkebægre i vinduet."

Jeg svarede gnavent: "Hvad bryder jeg mig om bægrene."

"Nej," sagde Tom, "jeg har andre tanker for øjeblikket; de er ofte opstået, men jeg har kvalt dem; dog kommer de atter til live igen. I aften er de meget levende – måske som en følge af tågen, eller af en sygelighed i min lever eller på grund af min samvittighed – og jeg kan ikke underkue dem."

"Hvad mener du, Tom?"

"Du husker, da vi bestilte bægrene?"

"Ja."

"Kort efter indfandt doktoren sig hos os."

"Ja."

"Og vi udførte ikke vort forsæt."

"Nej, du betalte og afhentede dit, Tom, men de øvrige står der endnu."

"Netop," sagde Tom, "og det var doktorens skyld. Han lo ad os. Han fik os til at skamme os. Han fik mig til at skamme mig. Men jeg havde betalt mit bæger, og jeg hentede det, og dermed

var den ting forbi. Hvis jeg ikke havde gjort det dengang, havde jeg aldrig gjort det. Hvad skammede vi os for?"

"Tåbelighed!" sagde jeg.

"Nej, godmodighed, og gensidigt venlige følelser, som vi ikke kan have for mange i dette korte liv."

Jeg svarede ikke. Tom vedblev:

"Denne doktor har forgjort os alle. Han har forandret vor natur. Jeg tilstår, at han er en meget indtagende mand; men hvem er han? Det ved ingen af os. Han kom hemmelighedsfuldt ind iblandt os, og uden at spørge om noget, tog vi imod ham. Men vi kender intet til ham. Vi ved ikke, hvad han er, hvad han tager sig til, hvor han opholder sig, eller endog til hvilket land han hører."

"Og så?"

"Jeg tror stundom, han er Djævelen selv. Han er meget behagelig; men han er dog djævelsk i alle sine meninger og anskuelser. Jeg føler det i rolige øjeblikke som nu, når vi ikke er ophidsede og udslynger bitterheder imod hinanden."

Jeg røg nogle øjeblikke i tavshed, og så sagde jeg:

"Jeg føler det ganske på samme måde som du, Tom. Jeg har ofte ønsket at sige det – men jeg ville nødig begynde."

"Det samme er også tilfældet med mig. Hvad om vi nu tog mod til os?"

"Ja," sagde jeg.

"Godt," svarede Tom. "Lad os se at finde ud af alt om denne doktor Goliath."

Næppe havde Tom udtalt ordene, førend doktor Goliath kom ind. Han havde en lille pose i hånden og en pakke under armen.

"Jeg har ikke i sinde at blive her i aften," sagde han. "Jeg har noget at gøre – noget, som vil gøre opsigt i verden." Og han rynkede sine bryn og lagde fingeren på næsen med en vigtig mine.

"Farvel," fortsatte han. "Hvis jeg overlever det, er det godt; hvis ikke, da husk på mig; men hvad det angår, tror jeg ikke et eneste øjeblik, at I ville gøre det. I vil sige: "Stakkels fyr," og så fortsætte med jeres spøg og lystighed. Det er gangen i denne usle verden, som lige fra begyndelsen har været en uhyre fejltagelse. Farvel."

"Ned," sagde Tom, "lad os følge efter ham."

Det gjorde vi. Vi fulgte ham til Strand og videre til broen, hvor han havde en lille strid med bromanden. Vi kunne høre ordene "optrækkeri", "bedrageri", "stratenrøveri", og ved lygteskinnet så vi doktorens øjne stirre fulde af raseri på manden. Omsider slængte han sin halve penny ned og gik hastigt videre, men standsede ved den første afsats og kiggede ned i floden. I lang tid havde vi næret den mistanke, at doktoren blandt meget andet også kendte noget til det hemmelighedsfulde, endnu ikke opdagede mord, som står i forbindelse med dette sted. Han havde selv engang givet et vink om dette.

"Se!" sagde Tom, "der er noget, der trækker ham til skuepladsen for sin forbrydelse. Jeg ville næsten ønske, han ville kaste sig ned."

Men det gjorde doktoren ikke. Efter i nogle øjeblikke at have stirret ned i floden gik han videre. Vi fulgte bag efter og beholdt ham i sigte igennem en mængde snævre og mørke gader, hvor det eneste, vi havde at holde os til, var den mørke skikkelse, der

som en skygge bevægede sig frem foran os. Omsider drejede doktoren om ad en snæver gang og forsvandt, vi løb frem til indgangen; men der var så fuldstændig mørkt, at vi intet kunne se. Vi tøvede et øjeblik, men samlede straks vort mod og fulgte efter, idet vi famlede os frem langs muren. Da vi kom ud i den anden ende af denne mørke tunnel, befandt vi os i en trekantet gård, som var oplyst med en eneste gaslygte. Der syntes ikke at være anden indgang end den snævre vej, ad hvilken vi var kommet. Alle stedets ejendommeligheder kunne vi se med et blik ved hjælp af den gaslygte, der som et udråbstegn stod i den ene krog. Og det samme blik viste os doktoren, der stod og bankede på en dør i gårdens mørkeste del.

Han blev indladt, førend vi nåede stedet; men vi havde lagt mærke til huset. Det var nummer tretten.

"Et ildevarslende nummer," sagde Tom. Og der var et ildevarslende gibshoved over døren – et hoved med et grin i ansigtet, der ikke var doktorens uligt. Det syntes at le over det tåbelige ærinde, vi havde.

"Hvad skal vi nu gøre?" sagde jeg.

"Det ved jeg virkelig ikke," svarede Tom.

"Stop lidt," udbrød jeg; "jeg ser en plakat i vinduet. Hvad står der på den?"

Tom mente, at der stod "Her rulles", men det var: "Værelser til leje for en enlig herre."

"Lad os banke på," sagde jeg, "og spørge om værelserne og forhøre os om, hvad slags sted det er."

Vi så et lys flagre forbi på første sal. Det var åbenbart doktorens værelse, og han var gået op. Vi ventede lidt og bankede da på. Døren åbnedes af en ældre dame med et

særdeles venligt udtryk, og som havde resterne af et smil på sit ansigt. Smilet var øjensynlig ikke bestemt for os, men vi lod, som om det var det, og svarede med en smilende forespørgsel om værelserne. Ville vi måske træde ind og bese dem? Der var to værelser: en dagligstue og et soveværelse. Da den ældre dame førte os hen ad gangen med et lys i hånden, kaldte doktoren fra oven:

"Mrs. Mavor, vil De øjeblikkelig komme herop."

"Undskyld mig et øjeblik, mine herrer; doktoren, min lejer på første sal, er netop kommet hjem og ønsker sin kaffe. Vær så god at sætte Dem ned i dagligstuen."

Mrs. Mavor forlod os og gik op, og næste øjeblik hørte vi doktoren sige med høj og vred stemme:

"Hvor er min edderkop? Hvor tør De vove på at feje min edderkop bort med Deres morderiske kost?"

"O, det væmmelige dyr!" hørte vi mrs. Mavor begynde at sige; men doktoren ville ikke lade hende tale ud.

"Væmmelige dyr! Det er *Deres* mening. Hvad tror De, edderkoppens mening er om *Dem*, når De kommer og river dens hus ned? Hvorledes vilde De holde af, at man gjorde det med Deres? Jeg vil sige Dem, at edderkoppen havde ligeså megen ret til at leve, som De har; ja meget mere! Den var flittig, og det er De ikke; den havde en stor familie at forsørge, og det har De heller ikke; og har den spredt et net ud for at fange fluer, så har De hængt en plakat op med "værelser til leje" for at fange unge mennesker som mig. De er en hjerteløs, ond kone."

Mrs. Mavor kom næsten straks efter leende ned.

"Det er min lejer på første sal, doktor Goliath," sagde hun; "han er lidt underlig i enkelte retninger og lader, som han

kommer i et sandt raseri, når man rører ved hans kæledægger; men han er så mageløs god!"

Tom og jeg begyndte at åbne øjnene.

"Han har nu været hos mig i over syv år," vedblev mrs. Mavor, "og han har været så god imod mig, når jeg har været syg, at intet skulle bevæge mig til at tage nogen logerende, som kunne forstyrre ham eller være ham til ulejlighed. Hvis doktoren ville flytte, ved jeg virkelig ikke, hvad alle naboerne og de fattige folk heromkring ville gøre; for han helbreder dem, når de er syge, og han giver dem råd, når de er raske, og han skriver breve for dem og sætter subskriptioner i gang for dem, når de er ulykkelige, og børnene – de er alle som gale efter ham! Meget ofte kan man se ham her, efter at han har vist sig som forældrenes bedste ven, lege og støje med en mængde drenge og piger, som rider på ham; men det er han ligeglad med, han er så godmodig og holder så meget af børn."

Tom og jeg spilede vore øjne videre og videre op. Doktoren råbte igen: "Mrs. Mavor, bring mig et nøgle uldgarn og lad det være fint og blødt."

Mrs. Mavor bragte uldgarnet op og kom atter smilende tilbage.

"Han er nu omgivet af sine små kæledægger," sagde hun, "og en af dem er kommet til skade, og han kan ikke tåle at se de stakler lide. Hans hjerte er så blødt."

Tom og jeg var målløse. Hvem kunne doktorens kæledægger være? Djævleunger?

Jeg sagde til mrs. Mavor, at vi havde hørt om doktor Goliath, at han skulle være en meget lærd og begavet mand, og at vi gerne ville kigge ind til ham, hvis hun ville tillade det. Mrs.

Mavor tøvede. Hun sagde, at han ville blive vred, hvis han vidste det. Men omsider overtalte vi hende, og hun samtykkede; dog måtte vi kun kigge igennem døren og ikke gøre støj.

Vi gik stille op ad trapperne. Doktorens dør stod på klem, og igennem sprækken kunne vi næsten se det halve værelse uden selv at blive set. Hvis det havde været os muligt at spile øjnene mere op, ville vi have gjort det.

For doktoren sad ved tebordet; en kanariefugl havde taget plads på hans hoved, en kattekilling legede ved hans fødder, og selv havde han travlt med at forbinde benet på et pindsvin.

"Lille stakkel!" sagde han. "Det gør mig så ondt, men bryd dig ikke om det. Jeg skal forbinde det lille ben, og du skal blive rask igen og kunne løbe om som før. Mis, du ved, hvad jeg har sagt dig om den kanariefugl. Hvis du dræber den, så må jeg dræbe dig. Det er Moses' lov, Mis; jeg synes, det er en grusom lov, men jeg er dog bange for, at jeg må rette mig efter den; for jeg holder af den lille fugl, og jeg holder også af dig, Mis, og derfor vil du ikke dræbe den. Pip, pip!" Og fuglen, som sad på doktorens hoved, svarede: "Pip, pip!"

Mrs. Mavor var bag ved os og hviskede, at vi skulle gå bort. Vi forbavsede både hende og hendes logerende; for vi gik i stedet lige ind i stuen.

Han studsede ved lyden af vore fodtrin, og da han så os, blegnede han af harme.

"Hvad betyder denne – denne uforskammede indtrængen i mit værelse?"

Han udgød en sådan strøm af vrede ord over os, at vi blev forvirrede og næppe vidste, hvad vi skulle gøre. Jeg så, at der ikke var andet for end at tage tyren ved hornene.

"Doktor," sagde jeg, "De er en gammel humbug."

"Hvad betyder dette? Hvor tør du vove at tale således til mig?" svarede doktoren.

"Og det siger jeg med," faldt den blide Tom ind, han, som aldrig i sit liv havde talt så frit før. "De er en gammel humbug, doktor."

"Nå, det må jeg sige," sagde doktoren; "denne dristighed – –"

"Hvem har lært os at være dristige, doktor?" spurgte Tom, inden sætningen endnu var fuldført.

Doktoren gav efter. Han lo og så flov ud – lige så flov som vi, da han havde opdaget vor plan med drikkebægrene. Han vidste ikke, hvad han skulle sige, og han satte atter et bistert ansigt op og kaldte på mrs. Mavor.

"Hvor tør De lade fremmede komme ind i mit værelse på denne måde? Tag straks den fugl og den ækle kat og det væmmelige pindsvin bort."

"Det nytter intet, doktor," sagde Tom; "vi har opdaget Dem, og De kan ikke narre os mere. Lige indtil nu har jeg troet, at De var en ren djævel, men nu finder jeg, at De hører til på den anden side." Tom mente åbenbart, at doktoren var en slags engel, men han udtalte det ikke.

Doktoren lo, og dette gav Tom mod til at henvende sig til mrs. Mavor med en forklaring over doktorens opførsel.

"Hau har fremstillet sig for os alle, mrs. Mavor, som en slags djævel: bister, blodtørstig, grusom. Vi havde skabt os et lille paradis, og som slangen listede han sig ind i det og gjorde os alle onde og ulykkelige. Hvorfor har han gjort det?"

Da mrs. Mavor så, at doktoren var ved at trække det korteste strå, sagde hun: "Det gør han allevegne udenfor disse

omgivelser, og jeg skal sige Dem hvorfor. *Han skammer sig for at være god og kærlig og blødhjertet!*"

"En net ting at skamme sig over," sagde Tom. "Jeg havde næsten lyst til at prygle ham!"

"Nej, lad være," sagde doktoren leende. "Sid ned og drik en kop kaffe, og så skal mrs. Mavor komme med og spille en whist, og vi skal have kartoffelsalat til aften, og jeg skal lave sådan en bolle punch, som jeg smigrer mig med, at intet menneske på Jorden uden jeg selv – –"

"Doktor," sagde Tom igen. "De er en humbug."

Vi fortalte selskabet alt, og næste gang doktoren kom i mrs. Lirripers hus, blev han modtaget med hånende velkomstudbrud.

Doktoren gav et selskab, og vi blev alle indbudt. Der var så megen mad og så mange flasker vin og så stort et antal gæster, at mrs. Mavors hus var aldeles overfyldt. Hvis jeg husker ret, var levnedsmidlerne efter en målestok af en skinke, to høns og tolv flasker vin til hver gæst! For ikke at tale om kartoffelsalaten, som blev lavet i et splinternyt vandfad, der blev købt til den lejlighed.

Drikkebægrene var blevet købt, og der var blevet føjet et til; og der stod de alle skinnende og strålende i en række, efter at der var taget af bordet. Og det nye havde følgende påskrift: "Til doktoren fra Tom, Ned, Sam, Will, Jack, Charley og Harry som tegn på venskab og agtelse."

Skønt vore gamle helte og afguder for længst er sat op på deres piedestal igen, major, er vi endnu tilbøjelige til kynisk og dristig tale i vort selskab, som endnu holder møder i mine værelser. Men ingen bliver mere narret af det; og når doktoren

prøver på at være bister, rødmer han ved sit svage og tåbelige forsøg på at skjule det blødeste hjerte, der nogensinde har slået.

4. Hvorledes lejeren på anden sal holdt hund

"De siger, major, at mrs. Lirriper ikke holder af hunde? Det er meget naturligt i et hus i London. Skal jeg fortælle Dem, hvorfor jeg håber, hun ikke vil have noget imod min hund, major? Det vil jeg, hvis De tillader det."

"Ih du fredsens! hun bider da ikke?" udbrød en gammel kone i Wales, idet hun trykkede sin store hat længere ned i panden og skelede til den store, sorte hund, som hendes sidemand netop havde halet op på ruffet af vognen.

"Det er ikke en hun, og han bider ikke," lød svaret fru hundens herre.

Det var just ikke en hund af noget behageligt udseende; høj og tynd, skægløs, med et gustent ansigt og et hoved, der mere lignede en blære med fedt med en paryk på toppen end noget andet; han var helt sortklædt med en stiv, skinnende hat, bæverhandsker og tykke, glansløse Wellington-støvler. Uhyre flipper omgav hans ansigt og voksede ud af et stort sort silkehalstørklæde; han havde en sort atlaskes vest og en sølv-urkæde og en paraply i et glinsende voksdugs overtræk og en hård, glat, sort vadsæk med de to hvidmalede bogstaver *JM*; og han lignede ganske, hvad han var – mr. John Mortiboy, interessent i firmaet Crump og Mortiboy, manufakturhandlere, Friday Street, Cheapside, London.

Hvad der bragte mr. John Mortiboy til Wales for at tilbringe sine ferier, eller hvad der bragte en sådan grundpille for den engelske handel til at belemre sig med en hund, kommer ikke os ved, major. Alt, hvad jeg ved, er, at han var blevet sat af ved Barberth Station, havde halet den sorte vadsæk frem fra sædet, havde løsladt hunden fra et firkantet rum, som dyret havde fyldt med sine hyl, og var steget op med sin hund på toppen af vognen for at rejse videre til det lille badested Penethly. Hunden, en stor, sort jagthund, lå på ruffet med sit smukke hoved oprejst og stirrede snart på landskabet og stak snart sin kolde snude ned imellem sine poter og fik sig en lille lur. Dens herre sad på den yderste kant af sædet og dinglede med det ene ben, mens han tilsyneladende havde megen nydelse af at tygge på håndtaget af sin paraply. Han lod sit blik fare om, og nu og da sagde han til kusken, som udpegede landskabets skønheder for ham, at det var smukt; men i øvrigt ytrede han ikke et ord, førend vognen holdt for værtshuset i Penethly. Han gik da straks til stalden og overværede tillavningen af et måltid til sin hund, bestilte sin middagsmad til at være færdig om en time, spurgte om vejen til Albion Villa og begav sig dertil ledsaget af sin hund Beppo.

Jeg tror ikke, at man trængte meget til mr. John Mortiboy på Albion Villa, eller at han netop var den slags mand, som bedst ville have passet til beboerne. De var aldeles uvidende om, at der nu nærmede sig et par hårde, knirkende støvler, som gik over den slet brolagte hovedgade i den lille landsby; de sad og morede sig på deres egen vis. Rullegardinerne var nede, lysene tændte og mrs. Barford lod, som om hun strikkede, men i virkeligheden fik hun sig en lille lur. Ellen, hendes ældste datter,

læste i et tidsskrift; den yngste, Kate, sad og tegnede, mens en smækker herre sad ved hendes side som hendes lærer og syntes at have den største interesse for sin elev. Over denne lille klynge faldt lyden af portklokken, af mr. John Mortiboys knirkende støvler og af den stemme, med hvilken han sagde: "Meld mr. John Mortiboy fra London" højst ubehageligt. Da den forbavsede walisiske tjener havde adlydt ham, fulgte han tæt efter ham ind i stuen.

"Til tjeneste, mine damer!" sagde han med et nik til dem alle; "til tjeneste, mrs. Barford; det er bedst at forklare mig en gros. De undrer Dem over, hvem jeg er. De er min onkel, Jonas Crumps, svigerinde. Jeg er min onkels kompagnon i Friday Street. Jeg har arbejdet for meget, følte mig som en ovn i hovedet; kunne ikke tåle at sidde så sent oppe om natten og stirre på tal. Doktoren anbefalede forandring af luft; onkel Crump anbefalede Penethly og omtalte Dem. Jeg tog hertil og har taget mig den frihed at besøge Dem. Ned Beppo! Ja, bryd Dem ikke om ham, miss; han vil ikke gøre Dem fortræd."

"O, jeg er ikke bange for hunden!" sagde Ellen, som studsede lidt over mr. Mortiboys væsen og over, at han kaldte hende "miss". Kate så forbavset på dem, og den spinkle herre hviskede for sig selv: "Tølper".

"Det – glæder os meget at se Dem, mr. Mortiboy," sagde mrs. Barford, "og – og jeg håber, De snart vil genvinde Deres helbred i vor rolige landsby. Alt, hvad der står i vor magt at – at gøre – mine døtre, Ellen og Kate; en af vore venner, mr. Sandham – skal være os en fornøjelse – –" Da mrs. Barfords stemme døde bort under betragtningen af den forestående lyksalighed, bukkede de unge damer og mr. Sandham, og mr. Mortiboy

nikkede. Derpå sagde han, idet han vendte sig imod den spinkle herre: "De er officer?"

"Nej jeg er ikke!" svarede denne meget hurtigt.

"Jeg beder om forladelse! måske frivillig? Deres hår og skæg og den slags ting fik mig til at tro, at De var militær. Mange unge herrer er nutildags frivillige!"

"Mr. Sandham er kunstner," skyndte mrs. Barford sig at sige af frygt for, at der skulle opstå en skærmydsel.

"Ja så!" sagde mr. Mortiboy, "det er en dårlig forretning – forbruget svarer ikke til tilførslen, vel? Der er alt for mange om det; det skal næppe være til det tørre brød undtagen for ganske enkelte."

"Min herre!" sagde mr. Sandham med høj og bister stemme.

"Edward!" hviskede Kate bønfaldende.

"Vil De ikke nyde noget?" spurgte mrs. Barford advarende. "Vi skulle just spise til aften."

"Nej tak," sagde mr. Mortiboy. "Der venter en bøf på mig i værtshuset, og derefter går jeg straks i seng, da jeg er mør efter rejsen. God nat alle sammen! Jeg skal se her ind i morgen tidlig, og hvis nogen af damerne har lyst til at spadsere, skal det være mig en fornøjelse at tage Dem med mig. God nat!" Og idet han kaldte på sin hund, gik han sin vej.

Næppe var døren lukket bag efter ham, førend de længe tilbageholdte bemærkninger gav sig luft.

"Det er en dejlig gæst, onkel Crump har sendt os på halsen!" sagde Kate.

"Jo, jeg takker! Onkel Crump, der aldrig har sendt os noget før, undtagen halvtreds daler, da fader døde!" udbrød Ellen.

"Men du vil da ikke tåle dette, moder? Du vil dog ikke lade denne utålelige mand have lov til at komme og gå i vort hus, når han lyster og – –"

"Og tage os omkring med sig! Den uopdragne knægt," faldt Kate ind.

"Børn! Børn!" sagde mrs. Barford; "jeg tror, at der er en, som har lært jer at bruge temmelig stærke udtryk."

"Det var ikke mig, mrs. Barford," sagde mr. Sandham; "skønt jeg må tilstå, at hvis jeg nogensinde har kendt en mand, der trængte til et godt spark – –"

"Å snak, mr. Sandham. Han har visse londonske særegenheder; men der er uden tvivl også noget godt i ham. Det må der være, ellers ville han aldrig være interessent med en så rettænkende mand som Jonas Crump."

"Rettænkende mand! Bah!" sagde Kate, og så kom aftensmaden ind, og der blev ikke talt mere om den ting.

Klokken ni den næste morgen, netop som de havde spist morgenmad, og mrs. Barford havde sin sædvanlige samtale med kokkepigen, udbrød Kate, som sad ved det lille buevindue: "O moder! Der kommer den utålelige mand!"

Ellen kiggede over hendes skulder og sagde: "Jeg synes, at han, om muligt, ser værre ud om dagen end ved lys!"

Aldeles uvidende om den virkning, han frembragte, åbnede mr. John Mortiboy havedøren, og idet han så op for første gang, nikkede han fortroligt til søstrene. "Goddag, goddag!" udbrød han fra haven. "Dejligt vejr; jeg synes allerede, at jeg befinder mig bedre. Når en bymand er lidt overanstrengt, hjælper intet ham så meget som et pust fra søen."

Og han tog et dybt åndedrag, som for at sluge så megen frisk luft som muligt, og trådte ind i huset, fulgt af sin hund.

"Hører du, hvad han siger, Nelly?" spurgte Kate. "Det uhyre! *Mig* skal man i det mindste ikke få til at spadsere med sig i hans ækle sorte klæder, som en bedemand!"

"Han har en hat på som en røghat og paraply i hånden! Tænk blot, på landet!" sagde Ellen.

"Godmorgen, mrs. Barford," sagde mr. Mortiboy. "Jeg ser, De har huslige forretninger. Hvis De ikke har noget imod det, vil jeg spise lammesteg hos Dem i dag. For jeg formoder, det er lammesteg. Jeg hører, at man ikke kan få oksesteg her, undtagen om fredagen, når der slagtes til kasernen. Det er en dårlig indretning, som trænger til forandring."

"Gjorde De da ikke bedre i at forandre det," sagde Kate. "Det ville være en behagelig måde at tilbringe Deres ferie på, hvis De tog Dem lidt af slagteriet."

"Spøger De, miss? Det bryder jeg mig ikke om. Men skulle damerne ikke ud og have en mundfuld luft? Jeg formoder, den gamle dame holder ikke af at røre sig så tidligt."

"Hvis De hentyder til moder," sagde Ellen koldt, "så går hun aldrig ud, før sent på dagen."

"Det tænkte jeg nok. Gamle folk må vente, til luften er, hvad de kalder 'opvarmet af solen'. Men jeg tænker ikke, at det vil forhindre os fra at spadsere. Hvor er fyren?"

"Hvis, hvad jeg formoder, De mener mr. Sandham, den herre, som var her i går aftes, da kan jeg ikke sige Dem det, mr. Mortiboy," sagde Kate blussende og med let skælvende stemme; "men jeg vil råde Dem til ikke at spøge med ham, når han hører det, for han er lidt heftig."

"Ja så", udbrød mr. Mortiboy, "er han en ildæder? Men De ved nok, at nutildags duellerer man ikke. Når der er noget af den slags ting på færde, så overleverer man vedkommende til politiet, og så er det forbi."

Netop i det øjeblik kom mrs. Barford ind og sagde til pigerne, at de skulle tage hattene på og vise mr. Mortiboy de smukkeste steder i omegnen. Dette gjorde de også, og mr. Mortiboy talte hele tiden om vejenes slethed og om de forbedringer, som et fornuftigt sundhedspoliti kunne indføre i Penethly; han erklærede, at sælgekonernes råb på gaderne var aldeles ulovlige, at der burde indrettes holdepladser for droskerne, og at et ordentligt politiopsyn var aldeles nødvendigt. Han syntes ikke videre om klosterruinerne og hånede de andre seværdigheder. Da de var på hjemvejen og kom forbi Castle Hill, mødte de mr. Sandham meget rødmosset og skinnende og med et par håndklæder i hånden. Han tog sin stråhat af, da han nærmede sig til damerne, og bukkede let for mr. Mortiboy.

"Ah, mr. Sandham!" sagde Ellen med en truende finger; "De har atter badet Dem ved St. Catherines Rock, efter alle de advarsler, vi gav Dem."

"Min kære Ellen," faldt Kate ind med en ærgerlig mine; "hvor kan du tale således? Hvis mr. Sandham har lyst til at sætte sit liv på spil, efter hvad der er blevet ham sagt, så kommer det naturligvis ikke os ved."

"Miss Kate, miss Kate! Det er ikke smukt," sagde Sandham. "De ved," tilføjede han med sagtere stemme, "at hvert af Deres ord har vægt hos mig, men der var ingen strøm i morges, og der er virkelig intet andet sted, hvor en svømmer kan få sig et ordentligt bad. Kan De svømme, mr. Mortiboy?"

"Å jo, det går nok," svarede han. "Jeg har lært det, og jeg svømmer tålelig godt; men det morer mig ikke synderligt. For tyve år siden plejede unge mennesker at holde af at køre; jeg kan nu ikke tænke mig noget kedsommeligere, end at holde et bundt tykke lædertømmer i hånden, styre fire trætte heste, sidde på et hårdt sæde og lytte til en uopdragen kusks tale. Jeg rider aldrig, fordi jeg hader at blive dunket op og ned på en hård sadel og gnide huden af mit legeme; jeg spiller aldrig langbold, fordi jeg holder af kølighed, når det er varmt, og ikke af at ase i solen; og hvad det angår at gå på jagt og snuble over stubbene i september måned, slæbe på en bøsse og risikere, at den går af i ansigtet på mig, så anser jeg det ligefrem som beskæftigelse for en afsindig! Jeg er en praktisk mand!"

"Ja, det er De rigtignok!" sagde Kate, idet hun gradvist sagtnede sine skridt, så at hun og mr. Sandham kom til at gå noget bagefter, mens Ellen og mr. Mortiboy gik foran mod huset.

Det er unødvendigt at meddele, hvad mr. Mortiboy sagde og foretog sig det næste par dage. Det vil være tilstrækkeligt at sige, at han tilbragte næsten hele denne tid hos familien, og udviklede således sine ideer om praktiskhed og drog således til felts mod alt, hvad der ikke, set fra et merkantilt standpunkt, var brugbart, at han tiltrak sig de unge damers ublandede foragt, og endog sank til nulpunktet i mrs. Barfords omdømme.

Det var omtrent den femte morgen, efter at dette uensartede element havde sneget sig ind i Albion Villas lille kreds, at Ellen og Kate begav sig på vandring straks efter morgenmaden for at slippe fri for deres plageånds besøg, og lagde vejen hen imod

Castle Hill. Det havde blæst hårdt om natten, og fra deres vinduer havde de set, at der stod en svær sø; følgelig forbavsedes de ikke ved at se en lille klynge stå på en høj og stirre ud imod St. Catherines Rock: en uhyre granitmasse, om hvilken strømmen ved højvande stedse løb med en farlig og rivende hastighed. Men, da de stødte til klyngen, der også indeholdt adskillige af deres venner, så de, at alles opmærksomhed var henvendt på en svømmer, som havde vundet om St. Catharine og nu anstrengte sig for at nå land.

"Det går aldrig godt," sagde kaptajn Calthorp, en gammel, afskediget dragonofficer, der var blevet fristet af Penethlys billighed til der at opslå sit paulun; "det går min sandten aldrig! Jo, godt gjort! der vandt han op – bliv ved, og du er frelst!"

"Hvem er det?" spurgte strandvagtsløjtnanten, som stod ved siden af. "Er det nogen, vi kender?"

"Jeg kan ikke se det i den afstand?" svarede kaptajn Calthorp; "skønt det ser ud som – stop lidt! Der står en udkig på den høj; praj ham!"

"Halløj! Morgan!" skreg løjtnanten.

"Ja vel!" lød mandens svar, skønt han ikke tog kikkerten fra øjet.

"Bring kikkerten herned!"

"Ja vel!" – og to minutter efter stod manden ved løjtnantens side. Han hilste og rakte ham kikkerten, og idet han gjorde dette, sagde han med sagte stemme: "Gud hjælpe den herre! det er ude med ham. – Intet kan frelse ham!"

"Hvad!" udbrød løjtnanten og satte kikkerten for øjet. "Du har min tro ret! Han er ilde faren – ih, det er jo den kunstner, mrs. Barfords ven!"

"Hvem!" skreg Kate, som fo'r til. "Hvem, sagde De, mr. Lawford? O, frels ham, for Guds skyld, frels ham, mr. Lawford! Frels ham, kaptajn Calthorp!"

"Min kære, unge frøken," sagde den sidstnævnte herre; "Lawford vidste ganske sikkert ikke, at De var her, ellers ville han ikke – –."

"Dette er ingen tid til at stå på formaliteter, kaptajn Calthorp," sagde Ellen; "lad der for Himlens skyld blive gjort noget for at frelse min søsters – for at frelse mr. Sandham."

"Min kære miss Barford," sagde Lawford, der havde ført en hviskende samtale med Morgan, "jeg er bange for, at menneskelig hjælp intet formår nu. Førend vi kunne komme ned ad klippen og sætte en båd i vandet, ville, med den storm, det nu er – –."

"Den ville blive kastet rundt om pynten og drive til søs!" faldt Morgan ind.

"O, hjælp haml" skreg Kate. "O, hvor grusomt! Hvor fejt!" Hun hævede bedende sine hænder mod løjtnanten. "O, mr. Mortiboy!" udbrød hun, da hun så denne langsomt bestige fjeldet, efterfulgt af Beppo; "frels mr. Sandham, for Guds skyld!"

"Frelse – mr. Sandham – min kære frøken; jeg forstår Dem ikke rigtigt," begyndte mr. Mortiboy og vendte blikket mod hendes udstrakte hånd. Derpå vedblev han pludselig: "Gode Gud, er det hans hoved? Der? Der nede?"

"Ja," hviskede Ellen. "De siger, at han vil blive hvirvlet bort, førend der kan sættes en båd i vandet – de siger, at han er fortabt nu."

"Nej vist ikke! I det mindste ikke endnu!" svarede mr. Mortiboy ivrigt, men uden synlig forandring i sit væsen. "Så

længe der er liv, er der håb, ved De, miss Barford, og selv endnu kunne vi – her Beppo! – her! god hund!" Hunden kom springende om sin herre. "Pst! ikke her! dér – dér!" Og han greb munden i halsbåndet og pegede på det sted, hvor Sandhams hoved kun viste sig som en plet på vandet. "Se der, gamle dreng! Den ser ham, min sjæl!" vedblev han, da hunden knurrede og blev urolig. "Ud Med dig! hent ham, Beppo! – Flink hund, der går den ud!"

Og med et spring var hunden over det lave stengærde, derpå hurtigt ned ad den glatte skråning og med et plask i havet; det ene øjeblik tabtes den af syne, i næste hævedes den atter op og svømmede tappert ud efter den synkende mand. Den rivende strøm førte den bort, men dog holdt den modige hund stand; tilskuerne stod målløse, da de så den styre efter den lille plet, som hvert øjeblik blev mindre og mindre og fjernede sig mere og mere fra land. Men hunden gjorde god vej, og den ankom tids nok til at Sandham kunne slynge sine arme om hundens hals og føle sin skulder grebet af dens tænder. De så dette inde fra stranden, og da besvimede Kate Barford.

Men arbejdet var kun begyndt: Hunden vendte om og arbejdede tappert for at nå land, men den var besværet af sin byrde, og nu var strømmen imod. Den kæmpede og kæmpede, men den gjorde kun ringe fremgang, og hver alen blev kun vundet med den yderste anstrengelse. "Den holder det aldrig ud," udbrød løjtnant Lawford med kikkerten for øjet, og idet han sagde dette, mumlede gamle Morgan imellem tænderne: "Den skal hjælpes; det koste så, hvad det vil!" og fo'r med det samme ned ad fjeldet og hen til et lille lystfartøj, som lå på stranden. "Jeg går med!" sagde John Mortiboy: "styre kan jeg

ikke, men ro en åre kan jeg nok!" og han fulgte den gamle det bedste, han kunne. De nåede båden, som de skubbede i vandet, hvor Mortiboy gik ombord, og Morgan gjorde den da flot ved selv at gå i til hofterne, hvorefter også han steg ind. De roede væk, Morgan med støtte, regelmæssige tag, Mortiboy med feberagtige ryk, der snart sendte forenden den ene vej, snart den anden, da Morgan pludselig så ud over skulderen og råbte: "De er fortabte! Nu synker de begge!" Mortiboy så sig også om; de var endnu ti bådlængder fra dem, og både mand og hund var ved at forsvinde. "Ikke endnu!" skreg han, og på et øjeblik havde han kastet den sorte frakke og Wellington-støvlerne og var sprunget i vandet, lige så modig som hans egen hund.

Nogle få, raske tag bragte ham til Sandham; han greb ham i håret og stred mandigt mod bølgerne; hunden, der kendte sin herre, syntes at fatte nyt mod, og de tre flød på vandet, til Morgan halede dem en efter en ind i båden. Da de nåede land, stod hele Penethly på bredden og råbte af alle kræfter; de løftede mr. Sandham, som var bevidstløs, men dog ikke i synderlig fare, ud, og en god dosis varm grog blev givet til mr. Mortiboy, der vel rystede som et espeløv, men som dog fik mere indvendig varme af et lille tryk af Ellens hånd og af de tilhviskede ord: "Gud velsigne Dem, mr. Mortiboy!" end af groggen – skønt han også drak dén som en mand. Hvad Beppo angik, da ved jeg ikke, hvad befolkningen ikke ville have gjort ved den; men den ville ikke vige fra mr. Sandhams side. Da de bar kunstneren op til hans værelse, stak hunden snuden ind i hans nedhængende hånd og forlod ham ikke, førend han var kommet i seng.

Mr. Sandham befandt sig fuldkommen vel næste dag, men mr. Mortiboy blev, uvant som han var med at tåle fugtighed, syg og måtte holde sengen i flere uger – ja, ville formodentlig aldrig have rejst sig fra den igen, hvis det ikke havde været for de tre sygeplejersker fra Albion Villa. Af disse var Ellen den omhyggeligste og den stadigste, og den syge syntes altid at befinde sig bedst under hendes pleje.

"Det går fremad med ham, Kate," sagde Ellen en dag til sin søster. "Han er en god patient! Du ved, som han selv ville sige, han er så praktisk."

"Gud velsigne hans praktiskhed!" sagde Kate med tårer i øjnene. "Tænk, hvor den har hjulpet os, Nelly!"

Tre år er forløbet siden den tid, major, og en familiekreds skal samles i et stort firkantet værelse, der som en slags gevækst er bygget til en smuk villa i Kensington. Dette skal være atelier for mr. Sandham, medlem af Akademiet. Men da kalken er længe om at blive tør, er den nævnte mr. Sandham kommet fra Wales med familiekredsen, har lejet fortræffelige værelser hos den fortræffelige mrs. Lirriper, og han, ejeren af det omtalte atelier, sidder nu og ryger en pibe med en prægtig gammel major og glatter Beppos krøllede hår med sin ene fod. Mrs. Sandham, førhen Kate Barford, arbejder på en damekjole og spørger nu op da sin søster, der syr strimmel på en kappe, om råd. (Der kommer de, major. Sig dem ikke, at jeg har omtalt dem.

"Hvor John kommer sildigt hjem i aften, Ellen," siger mrs. Barford fra sin kakkelovnskrog. "(Kan De høre hende, major?)"

"Det er altid tilfældet ved juletid, moder," svarer Ellen. (Her sidder hun, major.) – "Siden onkel Crump er død, ved du, at Johns forretning er blevet tredobbelt så stor, og alt hviler jo på ham, den elskværdige mand!"

"Han kommer for sent til aftensbordet, Nelly," siger Sandham. (– Undskyld mig et øjeblik, major.)

"Nej, han gør ikke, Edward!" råber en munter stemme ved døren, da John Mortiboy kommer til syne; "nej, han gør ikke. Han kommer aldrig for sent til noget godt. Ved du ikke, at han er en praktisk mand?"

"Mr. Mortiboy, major Jackman; major, mr. Mortiboy!"

5. Hvorledes lejeren fra tredje sal kendte porcelænsfabrikationen

Jeg er en ligefrem mand, major, og måske vil De ikke have noget imod at høre en ligefrem fortælling om virkelige begivenheder af mig. Nogle af disse begivenheder går over min forstand, og jeg giver mig ikke ud for at kunne forklare dem. Jeg ved kun, at de indtraf således, som jeg fortæller dem, og at jeg indestår for hvert ords sandhed.

Jeg begyndte livet besværligt nok. Jeg var forældreløs, og mine tidligste erindringer knytter sig til en stor porcelænsfabrik i egnen ved pottemagerværkstederne, hvor jeg hjalp til i gården, opsamlede de skillinger, der faldt på min vej, og sov på et loft over stalden. Det var strenge tider; men som jeg blev ældre og stærkere, gik det bedre, i særdeleshed efter at George Barnard var blevet formand.

George Barnard var en wesleyaner – vi var næsten alle dissentere i den egn – ædruelig, klarhovedet, noget mut og indesluttet, men en god fyr helt igennem og min bedste ven på den tid, da jeg mest trængte til en god ven. Han tog mig ud fra gården og satte mig til ovnene. Han indførte mig i bøgerne på fast løn. Han hjalp mig til at betale for lidt skolegang fire aftener om ugen, og om søndagen førte han mig til kapellet ved floden, hvor jeg første gang så Leah Payne. Hun var hans

kæreste og så smuk, at jeg glemte både præst og alt andet ved at se på hende. Når hun sang med, hørte jeg ingen anden stemme end hendes. Når hun bad mig om salmebogen, plejede jeg at rødme og skælve. Jeg tror, at jeg tilbad hende på min tåbelige, uvidende måde, og jeg tror, at jeg tilbad George lige så blindt, skønt på en anden vis. Jeg følte, at jeg skyldte ham alt. Jeg vidste, at han havde frelst både mit legeme og min sjæl, og jeg så op til ham, som en vild kunne se op til en missionær.

Leah var datter af en blytækker, som boede tæt ved kapellet. Hun var tyve år, og George omtrent syv- eller otteogtredive. Nogle folk sagde, at der var for megen forskel i deres alder; men hun var så alvorlig, og de holdt så inderligt af hinanden, at hvis der ikke var kommet noget imellem dem, mens de var forlovede, tror jeg ikke, der kunne være spørgsmål om, at denne alders-uoverensstemmelse ville have gjort skår i deres huslige liv. Men der kom noget imellem dem, og dette noget var en franskmand ved navn Louis Laroche. Han var porcelænsmaler fra de berømte fabrikker i Sèvres, og man sagde, at vor herre havde antaget ham for tre år siden med en sådan løn, som ingen af vore egne folk havde. Det var mod begyndelsen eller i midten af september, at han først kom til os. Han så meget ung ud, var lille, mørk og velskabt; han havde små, hvide, bløde hænder og silkeagtigt mundskæg, og han talte engelsk næsten lige så godt som jeg. Ingen af os holdt af ham; men det var ikke mere end naturligt, eftersom han var sat over alle englændere på stedet. Desforuden kunne vi, uagtet han altid var smilende og høflig, ikke undlade at se, at han anså sig for meget bedre end os andre, og det var ikke behageligt. Heller ikke var det behageligt, at se ham efter arbejdstiden slentre om i byen,

klædt som en fin herre; at se ham ryge gode cigarer, når vi var nødt til at lade os nøje med en pibe dårlig tobak; at han lejede sig en hest søndag eftermiddag, når vi travede til fods, og at han morede sig, som om verden var skabt for hans fornøjelse og for os til at arbejde i.

"Ben, min dreng," sagde George; "der er noget galt ved den franskmand."

Det var en søndag eftermiddag, og vi sad og lænede os mod døren til ovnstuen og ventede, til folkene var borte.

Jeg så spørgende op.

"Ved greven?" For det var det øgenavn, han gik under i fabrikken.

George nikkede og tav et øjeblik, mens han lod hagen hvile på sine hænder.

"Han har et ondt øje," sagde han, "og et falsk smil. Der er noget galt ved ham."

Jeg trådte nærmere og lyttede til George, som om han havde været et orakel.

"Desforuden," tilføjede han på sin langsomme, rolige måde med øjnene stirrende stift ud, som om han tænkte højt, "har han et ungt udseende, som ikke er naturligt. Se løseligt på ham, og man skulle næsten tro, han var en dreng, men betragt ham nøje – se de fine rynker under hans øjne og de hårde linjer om hans mund, og sig mig så hans alder, om du kan. Han er næsten lige så gammel som jeg, ja, og han er også lige så stærk. Du studser; men jeg siger dig, at spinkel som han ser ud, kunne han kaste dig over skulderen, som om du var en fjer. Og hvad hans hænder angår, da giver jeg dig mit ord for, at til trods for deres lidenhed og hvidhed er der jernmuskler i dem."

"Men hvorledes kan du vide det, George?"

"Fordi jeg har haft et varsel imod ham," svarede George meget alvorligt. "Fordi jeg føler, når han er nærværende, at mine øjne ligesom ser klarere, og mine øren hører skarpere end til andre tider. Muligvis tager jeg fejl; men stundom forekommer det mig, som om det var min pligt at advare mig selv og andre imod ham. Se på børnene, Ben, hvorledes de viger bort for ham, og se nu der! Spørg Hector, hvad den synes om ham – den hund holder ikke mere af ham, end jeg gør, Ben."

Jeg vendte hovedet og så Hector krybe sammen ved huset med ørene lagt tilbage, idet den knurrede hørligt, da franskmanden langsomt kom gående fra sine værelser ved den anden ende af gården. Han standsede lidt og tændte en cigar; kastede blikket om, for at se, om nogen var nær, og gik derpå tæt hen til hundehuset. Hector gav et kort, arrigt bjæf og lagde snuden ned på poterne, rede til et spring. Franskmanden lagde langsomt armene over kors, fæstede sine øjne på hunden og stod og røg roligt, han vidste nøjagtigt, hvor vidt han turde gå og holdt sig netop en fod udenfor hundens rækkevidde. Pludselig pustede han en mundfuld røg lige i hundens ansigt, brast i en hånlatter, drejede sig om på hælen og gik bort, idet hunden sled i sin lænke og gøede efter ham, som om den var afsindig.

Dagene gik, og jeg, som arbejdede i min afdeling, så ikke mere til greven. Det blev søndag – den tredje, tror jeg, efter at jeg havde talt med George i gården. Idet jeg som sædvanlig gik med George til kapellet om morgenen, lagde jeg mærke til, at der var et underligt og bekymret udtryk i hans ansigt, og at han knap åbnede munden til mig på vejen. Dog sagde jeg intet. Det

var ikke for mig at udspørge ham, og jeg erindrer, at jeg tænkte ved mig selv, at skyen snart ville svinde, når han befandt sig ved Leahs side og holdt med på hendes salmebog og sang. Det skete imidlertid ikke; for Leah var der ikke. Jeg så hvert øjeblik mod døren og ventede at se hendes nydelige ansigt komme ind; men George løftede ikke øjnene fra bogen eller lod til at bemærke, at hendes plads var tom. Således forløb gudstjenesten, og mine tanker vandrede langt fra præstens ord. Så snart velsignelsen var udtalt, og vi var udenfor, vendte jeg mig om imod George og spurgte, om Leah var syg.

"Nej," sagde han mørkt. "Hun er ikke syg."

"Hvorfor var hun da ikke –?"

"Jeg skal sige dig hvorfor," afbrød han mig utålmodigt. "Fordi du har set hende der for sidste gang. Hun kommer aldrig mere til kapellet."

"Kommer aldrig mere til kapellet?" stammede jeg og lagde hånden på hans ærme i min alvorlige forbavselse. "Hvad er der dog i vejen, George?"

Men han rystede min hånd af og stampede med sin jernbeslåede støvle, så det rungede i stenbroen.

"Spørg mig ikke," sagde han barsk. "Lad mig være. Du vil snart nok få det at vide."

Og dermed drejede han om ad en sidevej uden at sige et ord, og lod mig stå.

Jeg havde haft det ondt nok i mine dage, men aldrig førend det øjeblik havde jeg fået et vredt ord af George. Jeg vidste ikke, hvorledes jeg skulle udholde det. Den dag var det, som om min middagsmad skulle kvæle mig, og om eftermiddagen gik jeg ud og vandrede rastløs om på markerne, indtil klokken ringede til

aftengudstjeneste. Så gik jeg tilbage til kapellet og satte mig ned på en grav udenfor for at vente på George. Jeg så menigheden gå ind; jeg hørte de første salmetoner højtideligt lyde i aftenens stilhed; men George kom ikke. Så begyndte prædikenen, og jeg vidste, at det ikke kunne nytte at vente længere på ham, der var så punktlig. Hvor kunne han være? Hvad kunne der være sket? Hvorfor ville Leah Payne aldrig mere komme til kapellet? Var hun gået over til en anden sekt, og var det derfor, at George var så ulykkelig?

Idet jeg sad på den lille skumle kirkegård, mens mørket begyndte stærkt at falde, stillede jeg mig selv atter og atter disse spørgsmål, indtil mil hoved smertede; for jeg var ikke meget vant til at tænke over noget i de tider. Omsider kunne jeg ikke udholde at sidde længere stille. Den tanke slog mig pludselig, at jeg ville gå til Leah og af hendes egne læber erfare, hvad der var i vejen. Jeg sprang op og ilede straks hjemad.

Det var ganske mørkt og en let regn begyndte at falde. Jeg fandt havedøren åben, og håbet om at finde George der blussede op i mig. Jeg trak mig et øjeblik tilbage, uvis om jeg skulle banke eller ringe, da en lyd af stemmer i gangen og et pludseligt lysglimt under døren sagde mig, at nogen var ved at gå ud. Overrasket og aldeles uforberedt på i det øjeblik at sige noget, sneg jeg mig hen i skyggen af døren og ventede, til de, som var indenfor, skulle være gået ud. Døren åbnedes, og lyset strømmede pludselig ud over roserne og det våde grus.

"Det regner," sagde Leah, bøjede sig frem og skyggede for lyset med sin hånd.

"Og det er så koldt som i Sibirien," tilføjede en anden stemme, som ikke var Georges, og som dog lød forunderlig

bekendt. "Uf! hvilket klima for en blomst som min elskede at trives i."

"Er det så meget smukkere i Frankrig?" spurgte Leah blødt.

"Så meget smukkere, som en blå himmel og solskin kan gere det. Selv dine klare øjne, min engel, ville blive ti gange klarere, og dine rosenkinder ti gange så røde, når de omplantes til Paris. Ak! jeg kan ikke give dig nogen idé om underværkerne i Paris – de brede gader beplantede med træer, slottene, butikkerne, haverne – det er en fortryllende by."

"Ja, det må det rigtignok være!" sagde Leah. "Og du vil virkelig tage mig ud for at se alle de dejlige butikker?"

"Hver søndag, min elskede – bah! se ikke så forfærdet ud. Butikkerne i Paris er altid åbne om søndagen, og alle morer sig. Du vil snart komme over de fordomme."

"Jeg er bange for, det er uret at finde så megen glæde i denne verdens ting," sukkede Leah.

Franskmanden lo og svarede hende med et kys.

"Godnat, min søde lille helgen." Og han løb let ned ad stien og forsvandt i mørket. Leah sukkede igen, tøvede et øjeblik og lukkede så døren.

Forvirret og bedøvet stod jeg i nogle øjeblikke som en stenstøtte, uden at kunne røre mig, næppe i stand til at tænke. Omsider samlede jeg mig næsten mekanisk og gik hen imod havedøren. I samme øjeblik lagdes en tung hånd på min skulder, og en hæs stemme sagde tæt ved mit øre:

"Hvem er du? Hvad gør du her?"

Det var George. Jeg kendte ham straks, til trods for mørket og fremstammede hans navn. Han tog hånden hurtigt bort fra min skulder.

"Hvor længe har du været her?" sagde han bistert. "Hvad ret har du til at luske om som en spion i mørket? Gud hjælpe mig, Ben – jeg er halvt afsindig. Det er ikke min hensigt at være hård imod dig."

"Det er jeg overbevist om," udbrød jeg inderligt.

"Det er den forbandede franskmand," vedblev han med en stemme, som var fuld af smerte. "Han er en slyngel. Jeg ved, at han er en slyngel, og jeg har haft et varsel imod ham, lige siden han kom iblandt os. Han vil gøre hende ulykkelig og knuse hendes hjerte en dag – min smukke Leah – og jeg elskede hende så højt! Men jeg vil hævnes – så vist, som der er en Gud i Himlen, vil jeg hævnes!"

Hans heftighed forskrækkede mig. Jeg søgte at overtale ham til at gå hjem; men han ville ikke lytte til mig. "Nej, nej," sagde han. "Gå selv hjem, dreng, og lad mig være. Der er ild i mit blod; denne regn gør mig godt, og jeg har bedst af at være alene."

"Hvis jeg kunne gøre noget for at hjælpe dig –"

"Det kan du ikke," afbrød han mig. "Ingen kan hjælpe mig. Jeg er en ødelagt mand, og jeg bryder mig ikke om, hvad der bliver af mig. Gud tilgive mig! Mit hjerte er fuldt af ondskab, og mine tanker er Djævlens indskydelser. Gå nu – gå for Himlens skyld! Jeg ved ikke, hvad jeg siger, eller hvad jeg gør!"

Jeg gik, for jeg turde ikke andet; men jeg tøvede en stund ved gadehjørnet og så ham vandre frem og tilbage, frem og tilbage i den øsende regn. Omsider vendte jeg mig modvilligt bort og gik hjem.

Den nat lå jeg vågen i timer, overtænkte dagens begivenheder og hadede franskmanden af hele min sjæl. Leah kunne jeg ikke hade. Jeg havde tilbedt hende for længe og for trofast til det;

men jeg betragtede hende som en, der var overgivet til ødelæggelse. Jeg faldt i søvn hen ad morgenstunden og vågnede atter kort efter daggry. Da jeg kom til fabrikken, traf jeg allerede George der; han var meget bleg, men ganske som ellers, og han satte folkene som sædvanlig til arbejde. Jeg sagde intet om, hvad der var hændt den foregående dag. Der var noget i hans ansigt, som bragte mig til at tie; men da jeg så ham så rolig, fattede jeg mod og begyndte at håbe, at han havde kæmpet sig igennem det værste. Senere kom franskmanden igennem gården, munter og uforsagt, med sin cigar i munden og hænderne i lommen. George vendte sig rask, gik ind i en af stuerne og lukkede døren. Jeg trak vejret dybt. Jeg havde frygtet for at se dem komme i åben strid, og jeg følte, at så længe det ikke kom dertil, ville alt være vel.

Således forløb mandagen og tirsdagen, og stadig vedblev George at holde sig borte fra mig. Jeg havde forstand nok til ikke at føle mig såret ved det. Jeg følte, at han havde ret til at forholde sig tavs, hvis tavshed hjalp ham til at bære sin prøvelse bedre, og jeg besluttede aldrig at tale et ord mere om den genstand, med mindre han selv begyndte.

Det blev onsdag. Jeg havde forsovet mig den morgen og kom til arbejde et kvarter for sent, overbevist om, at jeg ville blive mulkteret; for George var en meget streng formand og behandlede venner og uvenner ens. Men i stedet for at dadle mig, kaldte han mig hen til sig og sagde:

"Hvis tur er det at sidde oppe i denne uge, Ben?"

"Det er min, sir," svarede jeg. (Jeg kaldte ham altid 'sir' i arbejdstiden).

"Godt, så kan du gå hjem i dag og ligeledes på torsdag og fredag; for der er meget arbejde for ovnene i nat, og det vil der også være i morgen nat og i overmorgen."

"Det er godt, sir," sagde jeg. "Så skal jeg være her klokken syv i aften."

"Nej, klokken halv ni vil være tidsnok. Jeg har nogle regnskaber at opgøre, og jeg bliver her selv indtil den tid. Men se til, at du kommer præcis."

"Det skal jeg nok sørge for, sir," svarede jeg, og var ved at gå, da han atter kaldte mig tilbage.

"Du er en god dreng, Ben," sagde han. "Giv mig din hånd."

Jeg greb hans hånd og trykkede den varmt. "Hvis jeg duer til noget, George," svarede jeg, "så er det dig, der har gjort mig til det. Gud velsigne dig for det."

"Amen!" sagde han med rystende stemme, og tog med hånden til hatten.

Og således skiltes vi ad.

I almindelighed gik jeg i seng om dagen, når jeg skulle passe fyrene om natten; men denne morgen havde jeg allerede sovet mere end sædvanligt, og trængte mere til bevægelse end til hvile. Jeg løb derfor hjem, puttede noget brød og kød i min lomme, greb min tykke stok og gik ud for at spadsere mig en lang tur på landet. Da jeg kom hjem igen, var det ganske mørkt, og det begyndte at regne, netop som det havde gjort omtrent på samme tid hin sørgelige aften; jeg skiftede derfor støvler, spiste til aften, fik mig en lille lur i kakkelovnskrogen og gik hen til fabrikken et par minutter før klokken halv ni. Da jeg kom til porten, fandt jeg den på klem, og gik da ind og lukkede den efter mig. Jeg mindes, at jeg dengang tænkte, hvor lidt det

lignede Georges sædvanlige forsigtighed, at lade den stå således; men i næste øjeblik havde jeg glemt det. Efter at have stænget den, gik jeg lige over til Georges lille kontor, hvor gassen skinnede muntert i vinduet. Her fandt jeg også til min forundring døren stående åben og værelset tomt. Jeg gik ind. Dørtærsklen og en del af gulvet var våde af den stærke regn. Lønningsbogen lå åben på pulten. Georges pen stod i blækhuset, og hans hat hang på den sædvanlige knage i krogen. Jeg sluttede naturligvis, at han var gået hen til ovnene; idet jeg derfor gik efter ham, tog jeg hans hat med, for regnen skyllede nu ned.

Ovnhusene lå lige overfor på den anden side af gården. Der var tre ovne, som hver stod i midten af et rum, porcelænet stod i lerkasser inden i ovnene, og skulle vendes fra tid til anden, mens fyringen gik for sig. At dreje disse kasser, prøve varmen og holde fyrene vedlige, var mit arbejde på den tid, jeg nu fortæller Dem om, major.

Jeg gik igennem værelserne og fandt dem alle tomme. Så sneg en forunderlig, ubestemt uro sig over mig, og jeg begyndte at undre mig over, hvad der kunne være blevet af George. Det var muligt, at han kunne være i en af arbejdsstuerne; jeg løb derfor over til kontoret, tændte en lanterne og gik rundt overalt. Jeg tog i dørene; de var alle aflåsede som sædvanligt. Jeg kiggede ind i de åbne skure; de var alle tomme. Allevegne råbte jeg hans navn; men vinden og regnen standsede min stemme, og ingen anden stemme svarede den. Da jeg omsider blev nødt til at tro, at han virkelig var borte, bragte jeg hans hat tilbage til kontoret, slukkede gassen og beredte mig til min ensomme vagt.

Natten var mild, og varmen i ovnstuerne umådelig. Jeg vidste af erfaring, at ovnene var blevet overhedede, og at porcelænet ikke måtte komme derind i det mindste i de næste to timer; jeg bar altså min stol hen til døren, satte mig i en krog, hvor luften, men ikke regnen kunne nå mig, og gav mig til at tænke på, hvor George kunne være gået hen, og hvorfor han ikke havde ventet til den fastsatte tid. At han var gået hastigt bort var tydeligt – ikke fordi han havde ladet sin hat blive, for han kunne have haft en kasket – men fordi han havde ladet bogen ligge åben og gassen brænde. Måske var der tilstødt en af arbejderne en ulykke, og han var blevet tilkaldt så pludseligt, at han ikke havde haft tid til at tænke på noget; måske ville han endog snart vende tilbage for at se, om alt var i orden, inden han begav sig hjem. Ved at sidde og tænke over disse ting, blev jeg dorsk, mine tanker forvirredes, og jeg faldt i søvn.

Jeg kan ikke sige, hvor længe min søvn varede. Jeg havde gået langt den dag, og jeg sov hårdt; men jeg vågnede pludselig med en slags rædsel over mig, og idet jeg løftede hovedet op, så jeg George Barnard sidde på en stol lige foran ovndøren med lysskinnet lige i ansigtet.

Skamfuld over at blive truffet sovende, fo'r jeg op. I samme øjeblik rejste han sig, vendte sig bort uden engang at se hen imod mig og gik ind i det næste rum.

"Vær ikke vred, George!" udbrød jeg og fulgte efter ham. "Porcelænet er ikke sat ind. Jeg vidste, at ilden var for stærk og –"

Ordene døde på mine læber. Jeg havde fulgt ham fra det første værelse til det andet, fra det andet til det tredje, og her – forsvandt han.

Jeg kunne ikke tro mine egne øjne. Jeg åbnede den dør, der førte ud til gården, og så ud; men han var intetsteds at se. Jeg gik om på den anden side af ovnhuset, så bag ved det, løb over til kontoret, råbte atter og atter hans navn; men alt var mørkt, stille, ensomt som før.

Så mindedes jeg, hvorledes jeg havde stænget for yderporten, og hvor umuligt det var, at han kunne komme ind uden at ringe. Og da begyndte jeg også at tvivle på mine egne sansers vidnesbyrd og at tro, at jeg måtte have drømt.

Jeg gik tilbage til min gamle plads ved døren og satte mig et øjeblik for at samle mine tanker.

"For det første," sagde jeg til mig selv, "er der kun en yderport; den stængede jeg indvendig fra, og således står den endnu. For det andet undersøgte jeg alle lokalerne og fandt dem alle tomme eller aflåsede som sædvanlig. Jeg så, at George ikke var nogetsteds, da jeg kom, og jeg ved, at han ikke kunne være kommet ind siden uden mit vidende. Derfor er det en drøm. Det er ganske bestemt en drøm, og dermed er sagen til ende."

Og så gav jeg mig til at undersøge ovnenes temperatur. Vi plejede at gøre dette ved at kaste små klumper almindeligt pottemagerler ind. Hvis der er for meget varme, revner de, er der for lidt, forbliver de klamme og fugtige; men hvis varmen er netop tilpas, bliver de faste og glatte over det hele. Jeg tog altså mine tre lerklumper, kom en i hver ovn, ventede, til jeg havde talt til fem hundrede, og gik så rundt for at se resultatet. De to første var i en fortræffelig tilstand. Den tredje var sprunget i en halv snes stykker. Dette beviste, at porcelænet kunne sættes ind i de to første ovne, men at den tredje var blevet overhedet og måtte stå og afkøles et par timer endnu.

Jeg satte derfor kasserne ind i de to første ovne, og da jeg var bange for atter at falde i søvn, mens brændingen gik for sig, spadserede jeg op og ned i værelserne for at holde mig vågen. Dette var imidlertid ingen kølig beskæftigelse, og jeg kunne ikke holde det længe ud; jeg gik derfor snart efter tilbage til min stol ved døren og begyndte at tænke på min drøm. Jo mere jeg tænkte på den, desto mere forunderligt virkelig forekom den mig, og desto mere følte jeg mig overbevist om, at jeg havde været på benene, da jeg så George rejse sig og gå ind i det tilstødende værelse. Jeg var ligeledes vis på, at jeg var vedblevet at se ham, da han gik fra det andet ind i det tredje værelse, og at jeg på den tid endog fulgte ham lige i hælene. Var det muligt, spurgte jeg mig selv, at jeg kunne have været oppe og spadsere og dog ikke have været ganske vågen? Jeg havde hørt om folk, der gik i søvne. Kunne jeg måske nu have gjort dette, og var jeg ikke vågnet op, førend jeg kom ud i den friske luft? Alt dette syntes rimeligt nok; jeg slog derfor tankerne ud af hovedet, og tilbragte resten af natten med at passe ovnene og nu og da at lægge brændsel til ilden. Hvad den tredje ovn angik, da bevarede den sin varme således, at det næsten var dag, førend jeg turde sætte porcelænet ind.

Således forløb timerne, og klokken halv otte om morgenen kom folkene til deres arbejde. Det var nu min tur at blive fri; men jeg ønskede at se George, førend jeg gik, og jeg ventede derfor på ham på kontoret, mens en knøs ved navn Steve Storr tog min plads ved ovnene. Men klokken blev kvart i otte og otte; den blev et kvart over otte – og endnu var George ikke kommet. Omsider, da viseren var kommet til halv ni, blev jeg ked af at

vente, tog så min hat, løb hjem, gik i seng og sov til over fire om eftermiddagen.

Den aften gik jeg meget tidligt ned til fabrikken, for der var en stor uro over mig, og jeg ønskede at tale med George, inden han gik hjem. Denne gang fandt jeg porten stænget, og jeg ringede på.

"Hvor du kommer tidligt, Ben," sagde Steve Storr, da han lukkede mig ind.

"Mr. Barnard er da ikke gået?" spurgte jeg hurtigt, for jeg så ved første øjekast, at gassen var slukket på kontoret.

"Han er ikke gået," sagde Steve, "fordi han slet ikke har været her."

"Ikke været her?"

"Nej; og hvad der er endnu besynderligere, han har heller ikke været hjemme siden i går middags."

"Men han var her i går aftes."

"Ja vel var han det; han gjorde lageret op. John Parker var hos ham til over seks, og du fandt ham her, ikke sandt, klokken halv ni?"

Jeg nikkede.

"Ja, borte er han i alt fald. Godnat!"

"Godnat."

Jeg tog lygten af hans hånd, lukkede ham mekanisk ud og gik til ovnstuerne som i en drøm. George borte? Gået uden at sige et ord om det til sin herre eller byde sine kammerater farvel? Jeg kunne ikke forstå det. Jeg kunne ikke tro det. Jeg satte mig ned, forbavset og forvirret. Så kom der hede tårer. Tvivl, en frygtelig mistanke. Jeg mindedes de vilde ord, han havde sagt for få dage siden, den forunderlige ro, som var fulgt derpå, og endelig min

drøm fra den foregående aften. Jeg havde hørt om folk, som havde druknet sig af kærlighed, og den mørke flod løb tæt ved – så tæt, at man kunne kaste en sten i den fra nogle af fabrikkens vinduer.

Denne tanke var alt for frygtelig: jeg turde ikke dvæle ved den. Jeg vendte mig om til mit arbejde for om muligt at befri mig for den og begyndte med at undersøge ovnene. Temperaturen i dem alle var langt højere end den foregående aften, eftersom varmen gradvist var taget til i de sidste tolv timer. Jeg skulle nu vedblive at forøge varmen i tolv timer endnu, hvorefter den efterhånden skulle aftage, indtil porcelænet var koldt nok til at kunne bringes ud. At vende kasserne og komme brændsel i de to ovne var mit første værk. Som før fandt jeg nummer tre forud for de andre, og lod den derfor stå en halv time eller en time. Derpå gik jeg rundt i gården; tog i dørene; løslod hunden og bragte den tilbage med mig til ovnhuset for selskabs skyld. Endelig satte jeg lygten på en hylde ved siden af døren, tog en bog op af min lomme og begyndte at læse.

Jeg mindes tydeligt bogens titel, og hvad den handlede om. Det var om angelfiskeri; men jeg kunne ikke holde tankerne samlet ved den i to minutter, og omsider opgav jeg det, skjulte ansigtet i mine hænder og henfaldt i dybe, sørgmodige tanker.

Der var forløbet en lang tid – måske en time – da jeg blev vækket ved en sagte tuden fra Hector, som lå ved mine fødder. Jeg så op og studsede, netop som jeg var faret op af søvne forrige nat og med den samme ubestemte rædsel; og jeg så just på samme sted og i samme stilling, med det fulde lysskær over sig – George Barnard.

Ved dette syn påkom der mig en frygt, tungere end dødens frygt, og min tunge syntes at være lammet. Da rejste han sig, eller syntes at rejse sig, ligesom forrige nat, og gik langsomt ud i det næste rum. En magt, stærkere end jeg selv, syntes at tvinge mig til modvilligt at følge ham. Jeg så ham skride igennem det andet værelse – over dørtærsklen til det tredje – gå lige hen til ovnen – og standse der. Da vendte han sig for første gang om, mens skinnet af den røde lue strålede ind på ham fra ovnens åbne dør, og så på mig, ansigt til ansigt. I samme øjeblik syntes hans hele legeme og åsyn at gløde og blive gennemsigtige, som om ilden var inden i ham og omkring ham – og i det skin blev han ligesom opslugt af ovnen og forsvandt!

Jeg gav et vildt skrig, prøvede på at vakle ud af værelset og styrtede bevidstløs om, inden jeg nåede døren.

Da jeg atter åbnede øjnene, viste den grå morgendæmring sig på himlen; alle ovndørene var lukkede, som da jeg sidst havde set til dem; hunden sov roligt ikke langt fra min side, og folkene ringede på klokken, for at blive lukket ind.

Jeg fortalte min hændelse fra begyndelsen til enden, og alle, som hørte den, lo naturligvis ad den. Da man imidlertid fandt, at min beretning stedse forblev den samme, og navnlig at George Barnard vedblev at være fraværende, begyndte nogle enkelte at tale alvorligt om sagen, og iblandt disse få var også fabriksherren. Han forbød, at ovnen måtte renses, lod en berømt kemiker kalde og asken overgive til en videnskabelig undersøgelse. Resultatet var følgende:

Man fandt, at asken var blevet mættet med et fedtagtigt, dyrisk stof. En betydelig del af asken bestod af forkullede ben. Et halvcirkelformet stykke jern, som åbenbart engang havde

været hælen af en arbejdsmands tunge støvle, blev fundet halvt smeltet i et hjørne af ovnen. Nær ved det lå et skinneben, som endnu havde beholdt tilstrækkeligt af dets oprindelige form og tekstur, til at man kunne kende det. Dette ben var imidlertid så forkullet, at det faldt sammen ved berøring.

Herefter var der ikke mange, som tvivlede på, at George Barnard var blevet skændigt myrdet, og at hans legeme var blevet kastet ind i ovnen. Mistanken faldt på Louis Laroche. Han blev arresteret, og enhver omstændighed, der stod i forbindelse med sagen, blev på det nøjeste undersøgt. Men der kunne intet bevises imod ham. Den selvsamme aften, da han blev frigivet, tog han bort med diligencen, og man hverken hørte eller så mere til ham. Hvad Leah angår, ved jeg ikke, hvad der blev af hende. Inden mange uger var forløbet, rejste også jeg bort, og jeg har ikke sat foden på porcelænsfabrikkerne siden den tid.

6. Hvorledes lejeren fra det bedste kvistværelse var i den sorteste fortvivlelse

De har forsikret mig om Deres deltagelse, major, og De skal have min fortrolighed. Ikke alene synes jeg at være – som De skarpsindigt har bemærket – i den sorteste fortvivlelse, men jeg *er* det. Jeg trådte (skal jeg sige: som en luftballon) ind i et tæt skylag, der skjulte denne elendige jord for øjet, i året atten hundrede og streg, i den yndige sommertid, da naturen – som en berømt digter har bemærket – smykker sig i sin skønneste dragt, og da dens åsyn er prydet med det elskeligste, mest solbeskinnede smil. Ak! Hvad er de smil nu for mig? Hvad bryder jeg mig om solskin eller grønsvær? For mig er der ingen sommer mere. For jeg kan aldrig glemme, at det var ved sommertid, at ormen gnavede sig ind til mit hjertes rod – det var ved sommertid, at jeg mistede troen på mennesker – det var ved sommertid, at jeg for første gang erfarede, at *kvinden* – men dette er utidigt. Vær så god at sætte Dem.

Jeg tvivler ikke på, at mit udseende og mine ord vidner for Dem, major, og for alle iagttagende mænd, at jeg har en ophøjet sjæl. Og hvorledes kunne jeg, hvis det var anderledes, være i "den sorteste fortvivlelse"? Den lave sjæl kan ikke visne. For den, der som jeg er i besiddelse af en ophøjet sjæl, kan det kun være modbydeligt at være bogfører for en pelshandler (en gros). Det

var modbydeligt, og min henrykkelse ved at få en ferie, der årligt blev mig tilstået i juni – ikke nogen travl måned i pelshandelen – er aldeles ubeskrivelig. Så snart min ferietid kom, ilede jeg naturligvis øjeblikkelig ud på landet for at hengive mig til min naturlige smag og have samkvem med vor moder, naturen.

Ved den særegne lejlighed, om hvilken jeg her vil tale, havde jeg imidlertid et andet samkvem at se fremad til foruden det, i hvilket naturen tager stille, skønt veltalende del. Jeg elskede – ak! kærlighed – kvinder – svimmel – fortvivlelse – jeg beder Dem undskylde – jeg skal være rolig. Jeg elskede miss Nuttlebury. Miss Nuttlebury boede i Dartford (i en passende afstand fra krudtmøllen), og i omegnen af Dartford (i en endnu mere passende afstand fra krudtmøllen) besluttede jeg derfor at tilbringe min ferie. Jeg gjorde aftale i et lille landligt værtshus om kost og logis.

Jeg kendte – ja, jeg stod på en venskabelig fod med Nuttleburys. Mr. Nuttlebury, en lille landinspektør, var en gammel ven af min fader, og jeg havde derfor adgang til huset. Jeg havde ligeledes, som jeg indbildte mig, adgang til Marys hjerte. Mary var miss Nuttleburys navn. Hvis jeg tog fejl – aha! – men jeg er atter utidig. De ved, eller måske ved De ikke, at mit navn er Oliver Cromwell Shrubsole – således opkaldt efter den store protektor, den mand som, eller rettere hvis det ikke havde været for den mand – men jeg er atter utidig.

De første dage af mit ophold i Fordleigh, navnet på den landsby, hvor Nuttleburys boede, var i højeste grad lykkelige. Jeg så meget til Mary. Jeg spadserede med Mary, høstede hø med Mary, observerede Månen i Marys selskab og stræbte

forgæves efter at bringe hende til at interessere sig for de hemmelighedsfulde skygger, der viser sig på dette himmellegemes overflade. Senere søgte jeg at få den skønne pige til at interessere sig for andre genstande nærmere ved jorden – kort sagt, for mig selv, og jeg indbildte mig, at det lykkedes mig fuldstændigt.

En dag, da jeg var kommet ved familiens middagstid – ikke af lave bevæggrunde, for jeg var i kost efter kontrakt – fandt jeg familien i samtale om en genstand, der forårsagede mig en stor uro. Netop da jeg kom ind, ytrede mr. Nuttlebury disse ord:

"Når kan han være her?"

"Han?"

Åndeløs lyttede jeg, da den første hilsen var forbi, efter at høre mere, og det varede ikke længe, inden jeg opdagede, at "han" var Marys fætter, der skulle tilbringe nogle dage i Fordleigh, og hvis ankomst blev imødeset af dem alle med den største længsel. Den lille dreng og pige syntes især at være henrykte ved tanken om dyrets ankomst, hvilket jeg anså som et ondt varsel for mig. I det hele følte jeg, at jeg gik en trang tid i møde, at lejlighederne til at samtale med min sjæls afgud ville blive færre end før, og at der ville tilstøde mig ubehageligheder og ulykker. Jeg havde ret.

Oho! – Undskyld mig – jeg skal være rolig.

Dyret "Han" ankom i løbet af den selvsamme eftermiddag, og jeg tror ikke, at jeg bruger for stærke udtryk, når jeg påstår, at vi – "han" og jeg – hadede hinanden gensidigt fra det første øjeblik, vi så hinanden. Han var et lille dyr af et listigt udseende, en skabning, som enhver helhjertet pige ville have hadet synet af; men hans udsigter var gode, eftersom han havde

en eller anden underordnet plads i et toldkontor. I den anledning gav han sig en air, som om han var medlem af statsrådet, og når han talte om statens anliggender, talte han om dem som "vi". Ak! hvorledes kunne jeg måle mig med ham? Hvad kunne jeg tale om uden om pelsværkhandelen og den bedste måde at forhindre møl i at angribe stoffer? Da jeg derfor intet havde at sige, forholdt jeg mig tavs og var mut og tvær, en tilstand, der sjældent lader en mand tage sig ud til sin fordel i selskabslivet. Jeg følte, at jeg heller ikke tog mig ud til min fordel, og dette fik mig til at hade dyret – hvis væmmelige navn var Huffell – endnu ivrigere end før. Det er mig en vemodig glæde at tænke på, at jeg aldrig i løbet af denne første aften lod en eneste lejlighed til at modsige ham lige op i ansigtet undslippe mig. Men, hvorledes det gik eller ikke, trak han i reglen det længste strå, muligvis fordi jeg modsagde ham blot for at modsige ham og uden at bryde mig det fjerneste om, hvad enten han havde ret eller ikke i den foreliggende sag. Men det værste var, at det forekom mig, at Mary – min Mary – syntes at være på Huffells parti. Hendes øjne strålede – eller jeg indbildte mig det – når han vandt sejr. Og hvad ret havde hun til at maje sig således ud i al sin stads for Huffell? Det havde hun aldrig gjort for mig.

"Dette må der sættes en pind for, og det straks", mumlede jeg for mig selv, da jeg gik tilbage til værtshuset i det frygteligste raseri. Og at efterlade ham der ganske alene på slagmarken! Hvad kunne han ikke sige om mig, måske endog i dette øjeblik? Muligvis gøre mig latterlig? Jeg besluttede at knuse ham næste dag eller dø.

Næste dag lå jeg på lur efter ham, og snart mente jeg også at have fundet lejligheden:

"Vi kommer til at gøre en forandring ved sir Cornelius' ansættelse," sagde Huffell, "ellers får vi hele hans familie ind i kontoret, inden en uge er gået."

"Hvem mener De med *vi*?" spurgte jeg med frygteligt eftertryk.

"Jeg mener regeringen," svarede han koldblodigt.

"Men *De* er da ikke regeringen," var mit værdige svar. "Toldkammeret har, selv om det repræsenteres af dem, der beklæder de højeste embeder deri, så lidt som vel muligt at gøre med at regere landet. De højeste embedsmænd i toldkammeret er i bedste tilfælde snarere regeringens tjenere end dens rådgivere, mens de lavere – –"

"Og de lavere?"

"Jo mindre de søger at forbinde sig med deres overmænd ved at tale om *vi*, desto bedre er det for alle parter." Det sagde jeg med en knusende satire og følte mig ubehageligt hed i hovedet.

"De taler om, hvad De ikke forstår Dem på," sagde accisemanden eller krydstoldbetjenten eller hvad han nu var. "Vi hører alle til samme firma. Må jeg spørge Dem, om De ikke siger *vi*, når De taler om Deres herres butik?"

"Min herres butik?"

"O, jeg beder om forladelse," sagde han spottende, "er De ikke kasserer hos en buntmager?"

Butik! Bundtmagerbutik! Jeg kunne have ønsket ham – have ønsket ham – mølædt.

"Jeg skal sige Dem, hvad jeg ikke er," udbrød jeg og tabte min selvbeherskelse; "jeg er ikke den mand, der vil tage imod en

gemen krydstoldbetjents forbandede uforskammetheder."

"Krydstoldbetjent!" skreg dyret og fo'r op.

"Krydstoldbetjent!" gensvarede jeg roligt. Derpå lagde hele familien Nuttlebury, der hidtil havde været som lamslået, sig imellem, og den ene brølede dette, den anden skrålede hint. Men de var alle – Mary med – imod mig og påstod, at jeg med forsæt havde yppet klammeri med deres slægtning – hvad jeg i øvrigt også selv er nær ved at tro, at jeg havde. Del ubehagelige optrin endte med, at mr. Nuttlebury ligefrem bad mig om at pakke mig bort.

"Efter hvad her har tildraget sig, er der intet andet tilbage for mig end at gøre dette," sagde jeg, og gik meget majestætisk hen imod døren; "men hvis mr. Huffell tror, at sagen dermed er forbi, tager han højligt fejl. Og hvad dig angår, Mary," vedblev jeg – men førend jeg kunne fuldende sætningen, følte jeg en knoklet hånd gribe mig i frakkekraven og befandt mig i gangen med døren lukket for næsen af mig. Jeg tøvede ikke med at trække mig ud af denne vanærende stilling og søge ud i den frie luft. Snart efter sad jeg ved min pult og skrev til Dewsnap.

Dewsnap var da min bedste ven. Han var ligesom jeg i pelsværksforretningen og var en ærlig, rettænkende, ædel karl, modig som en løve og altid særlig følsom i alt, hvad der angik ære. Denne ven tilskrev jeg en lang beretning om, hvad der var hændet, og bad om hans råd. Jeg omtalte i slutningen af brevet, at kun manglen af et par pistoler afholdt mig fra at fordre et møde af denne usling.

Næste dag tilbragte jeg i min stue og overtænkte, hvad svar vel Dewsnap kunne give. Det var regnvejr, og jeg havde tid nok til at sørge over min udelukkelse fra Nuttleburys hyggelige bolig

og til at overveje, hvor langt bedre min rival (der solede sig i min tilbedtes smil) var faren end jeg, en enlig landflygtig, som trykkede næsen flad mod vinduet i et dårligt værtshus og betragtede tagdryppene, mens de faldt ned i et trug. Jeg behøver ikke at sige, at jeg begav mig tidligt til ro, og at jeg ikke formåede at sove.

Jeg kunne imidlertid sove om morgenen og gjorde det også til gavns. Jag vaktes af en tung søvn ved en stærk banken på døren og lyden af en stemme, der forekom mig bekendt.

"Halløj Shrubsole! Hov Oliver! Luk mig ind. Hvad er du for en doven rad, Shrubsole!"

Gode Gud! var det muligt? Var det Dewsnaps stemme? Jeg stod op, åbnede døren og sprang derpå atter i seng.

Det var ganske rigtigt min ven. Han trådte ind, rank, kraftig, energisk som altid, lagde en lille vadsæk fra sig på gulvet, og idet han beholdt en aflang mahognikasse af et underligt udseende under armen, gik han hen for at tage mig i hånden.

"Hvad i alverden ligger du i sengen efter på denne tid af dagen?" spurgte Dewsnap og trykkede mig i hånden.

"Jeg kunne ikke sove førend hen ad morgenstunden," svarede jeg og strøg mig med hånden over panden. "Men hvordan pokker kunne du slippe bort?"

"O, jeg har nogle dages ferie og er kommet hertil for personligt at besvare dit brev. Nå, hvorledes går det med sagerne?"

"Spørg mig ikke," sukkede jeg. "Det har gjort mig ulykkelig. Jeg ved intet mere. Du aner ikke, hvor jeg har holdt af den pige."

"Du skal få hende endnu. Jeg agter at afgøre det hele for dig," sagde Dewsnap overbevisende.

"Hvad har du i sinde at gøre?" spurgte jeg efter nogen tøven.

"Gøre? Ih, der er kun ét at gøre!" Han raslede med den underlige mahognikasse, som om den indeholdt metalpiller.

"Hvad har du i den kasse?" spurgte jeg.

"Der er et par pistoler i den kasse," svarede Dewsnap stolt, "og det vil være dig en fornøjelse at blive vingeskudt med en hvilken som helst af dem."

"Hvad behager?" udbrød jeg og rejste mig over ende i sengen med tydeligt udtrykt mishag.

"Du omtalte din mangel på våben, og jeg har derfor lånt disse af en ven – en bøssemager – og bragt dem med hertil."

"Gid fanden havde ham!" tænkte jeg; "hvor rede han har været. Ja ganske mærkværdigt rede, det må jeg sige. – Du tror da ikke," tilføjede jeg højt, "at der er nogen – nogen anden måde at afgøre den sag på?"

"Undskyldning," svarede Dewsnap, der nu havde åbnet kassen og klikkede med hanen på en af pistolerne, idet han pegede med mundingen på mit hoved – "fuldstændig undskyldning fra modpartens side – er den eneste måde. Naturligvis en skriftlig undskyldning."

"Ah!" sagde jeg; "jeg tror ikke, modpartens side vil indlade sig på det."

"Så", sagde min ven, hævede armen og sigtede på et portræt over kaminen, "må vi give tolderen en kugle."

(Og sæt, at tolderen giver mig en kugle, tænkte jeg ved mig selv. Så omvandrende er tanken.)

"Hvor bor tolderen?" spurgte min ven og satte hatten på. "Man må ikke spilde et øjeblik i slige sager."

"Vent, til jeg er påklædt, så skal jeg vise dig det," indvendte jeg. "Eller vi kunne gå efter morgenmaden."

"På ingen måde. Folkene dernede vil nok sige mig, hvor jeg kan træffe ham. Det forekom mig, du sagde Nuttleburys? Jeg skal nok være derhenne og tilbage igen, når du er færdig til at spise morgenmad."

Han var ude af døren, inden han endnu havde ophørt at tale, og jeg blev alene tilbage for at fuldende min påklædning og forhøje appetitten til morgenmaden ved den betragtning, at det antal af slige måltider, der måske endnu var tilbage for mig, var mere indskrænket, end jeg kunne have ønsket. Måske fortrød jeg lidt at have givet min energiske ven sagen i hænde. Så omvandrende (hvis jeg atter må gøre denne bemærkning) er den menneskelige tanke!

Jeg ventede nogen tid på min ven, men blev omsider nødt til at spise uden ham. Som måltidet nærmede sig sin ende, så jeg ham komme gående, og snart efter trådte han ind i stuen.

"Nå", sagde han, satte sig ved bordet og begyndte et kraftigt angreb på fødevarerne; "det er, som jeg havde ventet det. Vi bliver drevet til yderligheder."

"Hvad mener du?" spurgte jeg.

"Jeg mener," bemærkede Dewsnap og bankede med skeen på sit æg, "at den anden part afslår at gøre en undskyldning, og følgelig må den anden part ramles ned – skydes!"

"O Gud!" sagde jeg – og formildedes, major, og formildedes – "det skulle jeg dog ikke ønske at gøre."

"Du ønsker ikke at gøre dette? Tør jeg spørge, mr. Shrubsole, hvad der menes med den bemærkning?"

"Jeg mener, at – at – er der ingen anden udvej?"

"Hør nu, Shrubsole," sagde min ven med en streng mine og ophørte et øjeblik med sit angreb på frokosten; "du har lagt denne sag i min hånd, og du må tillade mig at gennemføre den overensstemmende med ærens love. Det er mig i højeste grad imod at være indviklet i slig en sag –" (jeg kunne ikke lade være at tænke, at han syntes at godte sig ved den) "- men da jeg nu engang er kommet ind i den, vil jeg gennemføre den. Kom, vi vil lade dem tage af bordet, og så skal du sætte dig ned og skrive en formelig udfordring, som jeg skal sørge for bliver afleveret på rette sted."

Dewsnap var mig for stærk. Han syntes at kunne alle de rigtige udtryk på fingerspidserne; han var så frygtelig velunderrettet om, hvad der var det rette at gøre, og hvad der var det rette at sige under ledelsen af en sådan sag, at jeg ikke kunne undlade at spørge ham, om han havde været med før.

"Nej," svarede han, "nej; men jeg tror, at jeg har talent for den slags ting. Jeg har altid følt, at jeg ville være i mit rette element, når jeg skulle ordne det nærmere ved en æressag."

"Hvor du ville have fornøjelse af at være duellant i stedet for sekundant!" sagde jeg – lidt ondskabsfuldt; for Dewsnaps redebonhed irriterede mig.

"På ingen måde, min kære ven. Jeg har til den grad interesse for affæren, at jeg identificerer mig aldeles med dig, og føler mig ganske, som om det var mig, der skulle duellere."

"I så tilfælde har du nogle underlige fornemmelser omkring underlivet, min dreng," tænkte jeg. (Jeg ytrede imidlertid ikke denne tanke højt. Jeg anfører den kun som bevis på tankernes omvandrende natur.)

"Det er sandt," bemærkede Dewsnap, da han puttede min udfordring i lommen og belavede sig på at gå, "Jeg har glemt at sige, at en eller to fyre af vort bekendtskab kommer hertil."

"Én eller to fyre," gentog jeg i en højst misfornøjet, ja, knusende tone.

"Ja, Cripps kommer, og Fowler, og måske Kershaw med, hvis han kan komme afsted. Vi sad og talte om din sag, aftenen før jeg tog bort, og de havde alle så megen interesse for den – for jeg forudsagde lige fra begyndelsen, at der ville blive et møde – at de tager herned, for at være hos dig."

Hvor jeg forbandede min egen dårskab, at have betroet min ære til denne min forfærdelig ivrige ven! Jeg tænkte, da han stiv og strunk marcherede bort med min udfordring i lommen, at der formelig var noget blodtørstigt ved manden. Og så disse andre fyre, der kom hertil, i den særlige hensigt at se en blive skudt! For jeg følte, at det var deres hensigt. Jeg var forvisset om, at hvis der ved el lykkeligt tilfælde ikke skulle blive nogen blodsudgydelse, ville disse såkaldte venner tage ærgerlige bort.

De betragtninger, i hvilke jeg var henfaldet, blev afbrudt ved synet af tre menneskelige skabninger udenfor vinduet. Ved nærmere eftersyn viste disse sig ikke at være andre end dem, hvis smag for det gyselige jeg nylig så strengt havde fordømt for mig selv. Der stod d'hrr. Cripps, Fowler og Kershaw grinende og gestikulerende ind ad vinduerne som idioter. Og en af dem (jeg tror, det var Cripps) viste den råhed, at sætte sig i den stilling, der antages som den almindelige for en duellant, med venstre hånd på ryggen og højre hånd i vejret, som om han var ved at afskyde en pistol.

Straks efter var de hos mig i værelset, støjende og grinende; de gjorde bemærkninger om mit udseende, spurgte mig, om jeg havde gjort testamente, hvad jeg havde testamenteret dem, og opførte sig i det hele på den mest upassende måde. Hvor de godtede sig! Da de hørte, at Dewsnap netop var borte i et krigersk ærinde og hvert øjeblik kunne ventes tilbage med det skæbnesvangre svar, begloede de mig formelig. De satte sig ned og stirrede på mig af alle kræfter, og hvert øjeblik sagde en af dem med en sagte grinen: "Nå, gamle dreng! Hvorledes har du det nu?" Det var mig en grusom lettelse, da Dewsnap vendte tilbage med den bedrøvelige efterretning, at udfordringen var modtaget, og at mødet var ansat til næste morgen klokken otte.

De kæltringer sad og morede sig den aften, som jeg ved ikke hvad. De ventede sig så meget af næste dags begivenheder, at dette gav alt, hvad de foretog sig, en forhøjet nydelse. Det skærpede deres appetit, pirrede deres tørst, og meddelte keglespillet, hvormed de fordrev eftermiddagen, en ny ynde. Aftenen var helliget lystigheden. Efter at Dewsnap havde tilbragt nogen tid med at smøre aftrækkerne på pistolerne, bemærkede han, at disse nu var i en så fortrinlig tilstand, at de ville "vippe en fyrs hoved af, næsten uden at han følte det." Denne umenneskelige bemærkning gjorde han, lige førend vi skulle begive os til ro.

Jeg tilbragte størstedelen af natten med at skrive afskedsbreve til mine slægtninge og forfatte en epistel til miss Mary Nuttlebury, som jeg håbede ville forgifte hele hendes tilkommende liv. Derpå kastede jeg mig på min seng – der ikke var ganske uden torne – og fandt nogle timer den forglemmelse, jeg søgte.

Vi var først på pletten. Og det var da også nødvendigt, at vi var det, da de tre blodtørstige anabaptister Cripps, Fowler og Kershaw måtte bortstuves på steder, hvorfra de kunne se uden at blive set; men selv da vi var færdige med det, og den skæbnesvangre time var kommet, måtte vi vente så længe, at et svagt håb – en mistanke ville jeg sige – begyndte at dukke op i mit hjerte, om at min modstander var blevet grebet af en pludselig skræk og var flygtet i det sidste øjeblik, idet han lod mig være sejrherre ved en blodløs sejr.

Lyden af stemmer og af latter – latter! – nåede mig, mens jeg grundede på udsigten til hæderligt at slippe fra min farlige stilling. Straks efter sprang min modstander, der endnu passiarede og lo med en, som fulgte tæt efter ham, over en stente ved den mark, hvor vi ventede ham. Idet han grinede på den mest uforskammede måde, spurgte han sin sekundant, der var apotekerdreng, om han var flink til at forbinde skudsår!

Det var netop nu, at der indtraf en begivenhed, som forårsagede et kort ophold. En af anabaptisterne – Cripps – havde, for at skjule sig og måske også for at være bedre udenfor skudvidde, sat sig up i et træ, hvorfra man havde en god udsigt over slagmarken; men da han ikke havde valgt sin stilling med tilbørlig omhu, havde han sat sig på en gren, som ikke var i stand til at bære hans vægt. Følgelig indtraf det, at just som sekundanterne var ved at begynde på forberedelserne og under en højtidelig tavshed, kom den ulykkelige Cripps plumpende til jorden, hvor han forblev siddende ved foden af træet i en højst ynkelig tilstand.

Derefter påfulgte stor støj og forvirring. Da min modstander således havde opdaget, at et menneske iagttog vor

fremgangsmåde fra et skjulested, sluttede han ganske naturligt, at der også kunne findes flere. Følgelig foretoges straks en undersøgelse, som endte med, at mine to andre venner blev fundet og nødet til at komme frem af deres skjul, meget skamfulde og modløse. Min modstander ville ikke høre tale om at duellere i så mange vidners overværelse og det endte derfor med, at de tre fyre til min store tilfredshed blev jaget bort. De havde en påfaldende lighed med våde hunde, da de luskede hen ad stien den ene efter den anden.

Da vi var færdige med denne lille forretning, stod der endnu tilbage at afgøre dagens store spørgsmål, og afgørelsen tog meget lang tid. Der var meningsforskel om hver enkelt biomstændighed, som stod i forbindelse med det morderiske foretagende. Man diskuterede om det antal skridt, som skulle adskille de kæmpende, om længden af disse skridt, om hvorledes pistolerne skulle lades, om den bedste måde at give signalet til at fyre – om alt muligt. Men hvad der væmmede mig mest, var den letsindighed, der udvistes af min modstander, idet han syntes at antage det hele for en fortræffelig spøg og grinte og fnisede ad alt, hvad der blev gjort eller sagt. Har den mand et fortryllet liv, spurgte jeg mig selv, siden han opfører sig med en så modbydelig kådhed, når han skal sætte det på spil?

Omsider var man færdig med alle disse evindelige forberedelser, og mr. Huffell og jeg stod og stirrede på hinanden med ikke mere end tolv skridt imellem os. Selv nu grinede det dyr, og da man spurgte ham for sidste gang, om han ville gøre en undskyldning, lo han ligefrem.

Man var blevet enige om, at en af sekundanterne, det blev tilfældigvis Huffells, skulle tælle til tre, og ved ordet tre skulle vi

begge skyde (hvis vi kunne) i samme øjeblik. Mit hjerte snørede sig så underligt sammen ved denne tid, at jeg indbildte mig, det kun kunne have sin halve størrelse, og jeg havde en følelse af at være for let i benene og umådelig høj.

"Én!" sagde apotekeren, og enstavelsesordet fulgtes af en lang tavshed.

"To!"

"Stop!" skreg en stemme, som jeg genkendte som min modstanders; "jeg har noget at sige."

Jeg drejede mig straks om og så, at mr. Huffell havde kastel sin pistol på jorden og havde forladt det ham anviste sted.

"Hvad har De at sige, sir?" spurgte den ubøjelige Dewsnap med streng stemme; "hvad det end er, har De valgt et højst mærkværdigt øjeblik til at sige det i."

"Jeg har skiftet sind," sagde mr. Huffell med grædende stemme: "Jeg tror, at en duel er syndig, og jeg samtykker i at gøre en undskyldning."

Forbavset, som jeg var over denne erklæring, havde jeg dog tid til at se, at apotekeren aldeles ikke syntes at være forundret.

"De samtykker i at gøre en undskyldning?" spurgte Dewsnap; "at opgive alle fordringer på damen, at udtrykke Deres dybe anger for de uforskammede udtryk, De har brugt imod min ven?"

"Jeg samtykker," var svaret.

"Men husk på, at vi må have det hele skriftligt," vedblev min påståelige ven.

"De skal få det skriftligt," svarede den modfaldne.

"Dette er en meget mærkværdig og særdeles utilfredsstillende vending af sagerne," sagde Dewsnap og

vendte sig til mig. "Hvad skal vi gøre?"

"Det er rigtignok meget utilfredsstillende; men jeg formoder, at vi må tage imod hans undskyldning," svarede jeg særdeles ligegyldig. Omtrent på denne tid begyndte mit hjerte atter at udvide sig.

"Er der nogen, der tilfældigvis har skriveredskaber hos sig?" sagde min sekundant på en just ikke meget blid måde.

Ja, apotekeren havde det, og et øjeblik efter var de fremme, en stor tegnebog og en blystift.

En undskyldning, affattet i de mest ydmyge og nedværdigende udtryk, blev nu dikteret af min ven Dewsnap og nedskrevet af den knuste og overvundne Huffell. Da han havde underskrevet dokumentet med sit navn, var netop et blad af apotekerens lommebog fuldt. Dette blev revet ud og overrakt min sekundant. I samme øjeblik nåede lyden af landsbyklokken vore øren, idet den slog ni.

Mr. Huffell studsede, som om dagen var mere fremskreden, end han havde troet.

"Jeg formoder, at dette dokument er i orden?" spurgte han. "I så tilfælde behøver intet mere at holde os på denne plet, som for eftertiden kun vil være fuld af smertelige erindringer. Godmorgen, mine herrer."

"Godmorgen," sagde Dewsnap skarpt, "og tillad mig at sige, at De har grund til at betragte Dem som en ualmindelig lykkelig ung mand."

"Således betragter jeg mig også, det forsikrer jeg Dem," gensvarede det servile bæst.

Dermed tog han afsked og forsvandt bag stenten fulgt af sin ledsager. Og det forekom mig, at jeg hørte dette værdige par

opslå en latter, så snart det var på den anden side af hækken.

Dewsnap så på mig, og jeg så på Dewsnap, men forstå det kunne vi ikke. Det var det uforklarligste på jorden, at denne mand skulle være gået så vidt, skulle have haft sin finger på aftrækkeren, skulle have ventet, til signalet til at fyre svævede på hans sekundants læber og derpå skulle være faldet sammen på denne ynkelige måde. Det var virkelig, som min ven og jeg blev enige om, det mest lumpne kujoneri, man kunne tænke sig. Vi var også enige om, at vi på vor side var kommet ud af denne sag så smykkede med hæder og ære, at sligt sjældent opnås af menneskebørn i vor praktiske og uromantiske tidsalder.

Og besku nu sejrherren og hans venner forsamlede om det lille spisebord i værtshuset og i færd med at højtideligholde deres triumf ved en frokost, til hvis tilberedelse alle midler var blevet anvendt!

Det var en højtidelig anledning. Jeg indrømmer, at for mig var øjeblikket stort. Mine venner, der naturligvis var stolte af deres kammerat og ivrige efter på en passende måde at forevige denne morgens begivenhed, havde indbudt mig til dette måltid, som de ville betale. De var ikke længere mine gæster; jeg var Deres. Dewsnap var præsident, jeg sad på hans højre side, og ved den anden ende af bordet sad Cripps som vicepræsident. De levnedsmidler, der blev sat for os, var af den mest udsøgte beskaffenhed, og da disse var blevet ydet fuld retfærdighed, og præsidenten havde forlangt en flaske champagne, begyndte vor munterhed næsten at blive støjende. Min egen lystighed var dog gennemtrængt af en altovervejende tanke, som jeg intet øjeblik tabte af syne. Havde jeg ikke en hemmelig glæde, som

champagnen hverken kunne forøge eller formindske? Havde ikke min rival formelig abdiceret, og skulle jeg ikke endnu selv samme dag fremstille mig for Mary som en, der havde vovet sit liv for hendes skyld? Jo! Jeg afventede utålmodigt den time, da disse gode venner skulle gå, og jeg besluttede, at, så snart de var borte, ville jeg tage den valplads i besiddelse, fra hvilken min rival så uhæderligt var flygtet, og nyde frugten af min sejr. Jeg blev vækket af disse betragtninger ved min ven Dewsnaps stemme. Del var imidlertid ikke længere min gode bekendt, som talte, men den officielle præsident.

Mr. Dewsnap begyndte med at bemærke, at vi var truffet sammen under omstændigheder af en meget særegen – han kunne næsten sige uregelmæssig – natur. Til at begynde med var her en selskabelig sammenkomst – ja en festlig sammenkomst, som fandt sted klokken ti om formiddagen. Dette var den første uregelmæssighed. Og hvorfor blev festen afholdt? For at forevige en handling hørende til en klasse af gerninger, som i almindelighed mere sættes i forbindelse med en svunden tid end den, i hvilken en ubøjelig skæbne har kastet den nuværende slægts lod. Her var den anden uregelmæssighed. Men af hvilken herlig slags var ikke disse uregelmæssigheder? Gid der var mange sådanne! Det var – vedblev mr. Dewsnap – tidens skik at modsætte sig dueller; men han havde for sin del altid ment, at der kunne forekomme omstændigheder i en hvilken som helst mands liv, hvorved det kunne være ønskeligt at afgøre en sag med våben – ja i visse tilfælde uundgåeligt – og han mente derfor, det var af høj vigtighed, at dueller ikke aldeles skulle gå af brug, men af og til

skulle finde sted, som sket var ved – ved – kort sagt, ved nærværende lejlighed.

I dette øjeblik hørtes forunderligt nok et svagt hurra-råb i det fjerne. Det kom uden tvivl fra nogle af landsbydrengene og tabte sig snart. Det var imidlertid nok til at sønderrive tråden i vor værdige præsidents tale, og han nødsagedes til at begynde på noget nyt.

"Mine herrer," sagde Dewsnap; "jeg må anmode Dem om overbærenhed, hvis mine ord ikke skulle falde så flydende, som jeg kunne ønske det. Jeg er for det første stærkt bevæget, mine herrer, og det alene er nok til at berøve mig den smule veltalenhed, jeg måske til andre tider er i besiddelse af. Ligeledes må jeg ærligt tilstå, at jeg er uvant med at tale offentligt klokken ti om morgenen, og at dagslyset bringer mig ud af koncepterne. Og dog," tilføjede præsidenten, "ved jeg ikke, hvorfor dette er således. Finder bryllups-frokoster ikke sted om dagen? Og holdes der ikke taler ved slige lejligheder? Og hvorfor skulle vi, når alt kommer til alt, ikke til en vis grad anse dette måltid som en bryllups-frokost? De synes at være forbavsede, mine herrer over dette spørgsmål, men jeg vil spørge Dem videre, om ikke De begivenheder, vi er kommet sammen for at festligholde – denne morgens begivenhed – ikke har været første del af et drama, som vi alle vil håbe skal ende med bryllup – vor ædle og modige vens bryllup?"

Det er underligt nok, at de hurraråb, som vi havde hørt før, netop skulle gentages nu, da vor præsident var kommet så vidt i sin tale, og at de lød stærkere. Det var også underligt, at kirkeklokkerne, som ikke var langt borte, begyndte at ringe lystigt. Muligvis kom dette os aldeles ikke ved; men underligt

var det dog. Opmærksomheden hos mr. Dewsnaps tilhørere begyndte at sløves, og deres øjne droges fra tid til anden hen til vinduet. Mr. Dewsnaps egen opmærksombed fik samme tilfælde, og han tabte atter tråden i sin tale.

"Mine herrer," begyndte han igen, fast besluttet, som en sand taler, på at benytte sig af omstændighederne; "jeg var ved at bemærke, at dette festlige måltid på en vis måde var en slags bryllupsmåltid, og mens ordene endnu var på mine læber, se! da bryder landsbyens kirkeklokker ud i festlig klang! Mine herrer, der er næsten noget overnaturligt i dette. Det er et lykkeligt varsel, og som sådant modtager jeg det."

Klokkerne begyndte nu at blive som afsindige, og hurraråbene lød stærkere.

"Og som sådant modtager jeg det!" gentog mr. Dewsnap. "Mine herrer, det ville ikke forbavse mig, om dette var en hyldest for vor ædle og modige ven. Landsbyfolkene har hørt om hans ædle og modige opførsel og nærmer sig nu til huset for at fremkomme med deres ydmyge lykønskninger."

Det var ganske vist, at landsbyfolkene nærmede sig værtshuset, for lyden af deres stemmer blev hvert øjeblik stærkere og stærkere. Vi begyndte alle at blive urolige ved vor præsidents veltalenhed, og da en rumlen af hjul føjedes til klokkeklangen og råbene, kunne jeg ikke længere udholde det, men fo'r til vinduet efterfulgt af dem alle, præsidenten indbefattet.

En vogn med to heste for kørte hurtigt forbi vinduet. Det gyser i mig, major, mens jeg taler. Der sad en postillon på den nærmere hest, og på den postillons trøje var en – oho! – jeg beder Dem undskylde mig, major – en brudesløjfe. Det var en

åben vogn, og to personer sad i den; den ene var den herre, som for ikke stort mere end en time siden havde gjort mig den ydmygende undskyldning; den anden var Mary Nuttlebury eller, hvis jeg skulle tro mine egne øjne, Mary Huffell. De lo begge, da de så mig i vinduet, og kyssede på fingrene, idet de jog forbi.

Jeg blev som rasende. Jeg skubbede mine venner, der forgæves søgte at holde mig tilbage, bort og fo'r ud i landsbyen. Jeg hylede efter vognen. Jeg gestikulerede ad vognen. Jeg løb efter vognen. Men til hvad nytte? Det var forbi. Jeg måtte vende tilbage til værtshuset, en skive for latter for den rå og uvidende befolkning.

Jeg ved ikke mere. Jeg ved ikke, hvorledes min regning i værtshuset blev betalt, hvorledes jeg kom bort. Jeg ved kun, at jeg er sluttelig og håbløst i den sorteste fortvivlelse; at alle mine gamle venner og mine gamle sædvaner er blevet mig modbydelige; og at selv de værelser, i hvilke jeg boede, var blevet mig så utålelige, formedelst de sørgelige minder, hvormed bohavet var svangert, at jeg var nødt til at skifte og opslå mine pauluner andetsteds. Se, således kom jeg til at bebo disse værelser, og jeg kan her tilføje – hvis en ulykkelig kartoffels vidnesbyrd har det fjerneste værd – at jeg ikke har årsag til at fortryde min flytning, og at jeg betragter mrs. Lirriper som en højst fortræffelig person, der, så vidt jeg kan se, kun har én fejl. Hun er en *kvinde*.

7. Hvorledes salens beboer tilføjede nogle ord

Jeg har den ære at forestille mig ved navnet Jackman. Jeg anser det for et ualmindeligt held, at jeg kan overgives til kommende slægter igennem den mærkeligste dreng, der nogensinde har levet – og som hedder *Jemmy Jackman Lirriper* – og igennem min værdige og højst respektable veninde mrs. Emma Lirriper, Norfolk Street Strand nr. 81, Middlesex, i Storbritannien.

Det er ikke mig, som bør beskrive den henrykkelse, med hvilken vi modtog den kære og i så sjælden grad mærkværdige dreng, da han kom hjem første gang i juleferien. Lad det være nok at sige, at da han kom hjem med to præmier (for regning og for udmærket opførsel) omfavnede mrs. Lirriper og jeg ham rørte og tog ham straks med på komedie, hvor vi alle tre morede os fortrinligt.

Ej heller er det for at yde den bedste af hendes udmærkede køn hyldest – og af ærbødighed for hendes prunkløse værd vil jeg kun her betegne hende med forbogstaverne E. L. – at jeg føjer denne beretning til den bunke papirer, med hvilken den i en højst ualmindelig grad mærkværdige dreng har udtrykt sin tilfredshed, forinden jeg atter lægger den til side bag det lille skab.

End mindre er det for at fremstille navnet på den ægte, gamle, udlevede Jemmy Jackman, der engang (til sin skændsel) boede hos Wozenham og længe (til sin ære) hos Lirriper. Selv

om jeg kunne gøre mig skyldig i slig smagløshed, vil det jo være overflødigt nu, da navnet bæres af *Jemmy Jackman Lirriper*.

Nej. Jeg griber min ringe pen for at nedskrive en lille beretning om vor slående mærkværdige dreng, hvilken jeg synes, med mine ringe evner, giver et smukt lille billede af drengens sjæl. Billedet kan måske interessere ham selv, når han bliver stor.

Den første juledag, vi således tilbragte sammen efter genforeningen, var den lykkeligste, vi nogensinde havde oplevet. Jemmy var ikke stille i fem minutter undtagen under gudstjenesten. Han talte, mens vi sad ved kaminen, han talte, da vi var ude at spadsere, han talte, da vi atter sad om ilden, han talte uophørlig ved middagsbordet, skønt han spiste næsten lige så mærkværdig, som han selv var. Det var lyksalighedskilden, som flød og flød i hans friske unge hjerte, og den frugtbargjorde (hvis det må tillades mig at bruge et så dristigt billede) min meget ærede veninde og nærværende forfatter J– J–.

Der var ikke flere end vi tre. Vi spiste i min meget ærede venindes lille værelse, og anretningen var fuldendt. Men alt i hele huset er med hensyn til renhed, orden og hyggelighed altid fuldendt. Efter bordet smuttede vor dreng ned i sin gamle stol ved min ærede venindes knæ, og der sad han med sine kager, med en stol til bord og med et ansigt, der overstrålede æblerne på fadet.

Vi talte om disse mine småfortællinger, som Jemmy nu atter og atter havde gennemlæst, og da bemærkede tilfældigvis min ærede veninde, idet hun sad og glattede Jemmys krøller:

"Og da du nu hører til huset, Jemmy – og langt mere end lejerne, eftersom du er født i det – så synes jeg også, at din historie en af dagene burde føjes til de andre."

Jemmys øjne strålede derved, og han sagde: "Det synes *jeg* også, bedstemor."

Så sad han og så ind i ilden og så begyndte han at le, og derpå sagde han, idet han korsede sine arme og løftede sit milde ansigt op til hendes:

"Havde Du lyst til at høre en drengs historie, bedstemor?"

"Ja, det tror jeg," svarede min ærede veninde.

"Havde du, gudfar?"

"Ja, det tror jeg," svarede jeg også.

"Så skal I få en at høre," sagde Jemmy.

Derpå trak vor utvivlsomt mærkværdige dreng skuldrene op og lo igen musikalsk ved tanken om at skulle vise sig i sådan en ny egenskab. Så kiggede han atter ind i ilden, som om han tog den med på råd og begyndte:

"Der var engang en tid, da svin drak vin, da duer spiste fluer –"

"Gud velsigne drengen!" udbrød min ærede veninde; "hvad er der i vejen med hans hjerne?"

"Det er poesi," svarede Jemmy og skreg af latter. "Således begynder vi altid historier i skolen."

"Han gjorde mig ganske bange, major," sagde min ærede veninde og viftede sig med en tallerken. "Jeg troede, drengen var fjollet."

"I de mærkværdige tider var der engang en dreng – det var naturligvis ikke mig."

"Nej, nej" sagde min ærede veninde; "det var ikke dig. Forstår De, major, det var ikke ham."

"Nej, nej," svarede jeg.

"Og han gik i skole i Rutfordshire –"

"Hvorfor ikke Lincolnshire?" spurgte min ærede veninde.

"Hvorfor ikke, du kære, gamle bedstemoder? Fordi *jeg* går i Lincolnshire, ikke sandt?"

"Jo vist," sagde min ærede veninde. "Og De forstår, major, at det ikke er Jemmy."

"Nej, nej," svarede jeg.

"Godt!" vedblev vor dreng og lo muntert og tog atter ilden med på råd, førend han igen så op i mrs. Lirripers ansigt. "Og han var frygtelig forelsket i skolemesterens datter, og hun var den dejligste pige, der nogensinde havde været til, og hun havde brune øjne, og hun havde brune krøller, og hun havde en nydelig stemme, og hun hed Seraphina."

"Hvad hedder *din* skolemesters datter, Jemmy?" spurgte min ærede veninde.

"Polly!" svarede Jemmy og strakte pegefingeren ud imod hende. "Der fangede jeg dig! Ha! Ha!"

Da han og min ærede veninde havde leet sammen og kysset hinanden, vedblev vor anerkendt mærkværdige dreng:

"Og så elskede han hende. Og så tænkte han på hende og drømte om hende og gjorde hende foræringer af kager og nødder og ville have gjort hende foræringer af perler og diamanter, hvis han havde haft penge til det; men det havde han ikke. Og så sagde hendes fader – o, det var en fæl en! Han holdt drengen i ørene og holdt eksamen hver måned og kunne alt, hvad der stod i bøgerne. Og denne dreng havde –"

"Havde han noget navn?" spurgte min ærede veninde.

"Nej, han havde ikke, bedstemor. Ha! Ha! Der fangede jeg dig igen."

Derefter lo de atter og kyssede hinanden, og så fortsatte drengen:

"Og så havde nu denne dreng en ven, der var næsten lige så gammel som han selv, og han gik også der i skole, og hans navn (for han havde et navn) var lad mig se – Bobbo."

"Ikke Bob?" spurgte min ærede veninde.

"Nej, naturligvis ikke," svarede Jemmy. "Hvor kunne det falde dig ind? Nå! Og så var denne ven den flinkeste og raskeste og smukkeste af alle mulige venner, og så var han forelsket i Seraphines søster og Seraphines søster i ham, og således voksede de alle op."

"Gud velsigne dig!" sagde min ærede veninde. "Det gjorde de da meget hurtigt."

"Og således voksede de alle op," gentog vor dreng og lo hjerteligt, "og Bobbo og hans ven red ud sammen i verden for at søge deres lykke, og de fik hestene dels forærede, dels meget billigt; det vil sige, de havde sammensparet tre rigsdaler og to mark, og da hestene var arabere, var de mere værd; men manden sagde, at for deres skyld måtte de have hestene for det. Og så fandt de deres lykke og kom ridende tilbage til skolen med lommerne så fulde af guld, at det kunne vare til evig tid. Og så ringede de på, og da der blev lukket op, sagde de: 'Det er det samme, som om der var kopper! Skolen har ferie på ubestemt tid!' Og så blev der straks stor skrålen, og de kyssede Seraphina og hendes søster – hver sin kæreste – og gav straks

befaling til, at den gamle skolemester øjeblikkelig skulle i fængsel."

"Stakkels mand!" sagde min ærede veninde.

"Øjeblikkelig skulle i fængsel, bedstemoder," gentog Jemmy og prøvede på at se barsk ud, mens han skoggerlo, "og han skulle ikke have andet at spise end drengenes middagsmad, og han skulle drikke en halv tønde af deres øl hver dag. Og så blev tilberedelserne gjort til de to bryllupper, og der var syltetøj og kager og pebernødder og alt muligt. Og de var så glade, at de lod skolemesteren slippe ud, og så var også han glad."

"Det glæder mig, at de slap ham ud," sagde min ærede veninde; "for han havde da kun gjort sin pligt."

"Men havde han måske ikke gjort lidt for meget af den!" udbrød Jemmy. "Nå! Og så besteg denne dreng sin hest med sin brud i sine arme og galopperede bort, og galopperede videre og videre, til han kom til et vist sted, hvor han havde en vis bedstemor og en vis gudfar – ikke jer to, ved I."

"Nej, nej," sagde vi begge.

"Og der blev han modtaget med megen glæde, og han fyldte skabet med guld, og han øste det ud over sin bedstemor og sin gudfar, fordi de var de to bedste og kærligste folk, der nogensinde har været i verden. Og mens de nu sad op til knæene i guld, hørtes der en banken på døren, og hvem skulle det være uden Bobbo, også til hest og med sin brud i sine arme, og han var kommet for at sige, at han ville leje alle de værelser (til dobbelt pris), som ikke denne dreng og denne bedstemor og denne gudfar skulle bruge, og de ville alle bo sammen og alle være lykkelige! Og det blev de, og det fik aldrig ende!"

"Og kom de ikke op at skændes?" spurgte min ærede veninde, da Jemmy sad på hendes skød.

"Nej. Ingen skændtes nogensinde."

"Og smeltede pengene ikke hen?"

"Nej. Ingen kunne nogensinde bruge dem alle."

"Og blev ingen af dem ældre?"

"Nej. Ingen blev nogensinde ældre."

"Og døde der ingen af dem?"

"O nej, nej, bedstemor!" udbrød han og lagde sin kind tæt op til hendes. "Ingen døde nogensinde."

"Ah major, major!" sagde min ærede veninde og smilede venligt til mig. "Den er bedre end vore historier. Lad os ende med drengens historie, for den er den bedste, der nogensinde er blevet fortalt!"

I overensstemmelse med denne anmodning fra den bedste kone på jorden, har jeg her nedskrevet den så nøjagtig, som jeg med mine evner og min bedste vilje har formået, og jeg har nu den ære at undertegne mig

J. Jackman.

Om "Mrs. Lirripers værelser"

Forfattere:

Charles Dickens (1812-1870): *Hvorledes mrs. Lirriper fører forretningen* og *Hvorledes salens beboer tilføjede tilføjede nogle ord*.

Elizabeth Cleghorn Gaskell (1810-1865): *Hvad lejeren fra første sal havde hørt om Crowley Castle*.

Andrew Halliday (1830-1877): *Hvorledes en doktor aflagde besøg i sideværelset.*

Edmund Yates (1831-1894): *Hvorledes lejeren på anden sal holdt hund*.

Amelia B. Edwards (1831-1892): *Hvorledes lejeren fra tredje sal kendte porcelænsfabrikkerne.*

Charles Allston Collins (1828-1873): *Hvorledes lejeren fra det bedste kvistværelse var i den sorteste fortvivlelse.*

Org.udgave: *Mrs. Lirriper's Lodgings.* I *All the Year Round – The Extra Christmas Number*, Chapman & Hall, London 3. december 1863.

Denne udgave baseret på: Føljeton i dagbladet *Fædrelandet*, København 10.–31. december 1863.

Oversætter: Ikke oplyst i forlægget *(antagelig Ludvig Moltke, 1805-1872)*.

Redigeret af: Kim N. Jensen.

Forside: Illustration af Edward Gurden Dalziel (1849-1889), fra *The Illustrated Library Edition of Dickens's Works: Christmas Stories*. Chapman & Hall, London u.å. [ca.1873]. *Illustrationen har tidligere været*

tillagt Edward Dalziel (1817-ca. 1905). Den er signeret EGD, og er således af hans søn E. G. Dalziel (1849-1888). Sidstnævntes død anføres flere steder til 1889, men er registreret i England and Wales Death Registration Index i 2. kvartal af 1888.

ISBN 978-87-7628-009-3

2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-237-1 (Ølstykke 2012).

© 2024 eBibliotek 1800

www.ebib1800.dk